

ingediend op **121** (2024-2025) – Nr. 1
8 november 2024 (2024-2025)

Ontwerp van programmadecreet

bij de begroting 2025

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet.....	41
Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen.....	63
Advies van de Raad van State	67
Advies van de Vlaamse Onderwijsraad.....	101
Advies van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij.....	105
Advies van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed	109
Advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen.....	113
Advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media ...	119
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	123
Advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	141
Protocol nr. 142 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de vergaderingen van het Vlaams onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs en het Universitair Ziekenhuis Gent op 5 november 2024.....	151
Protocol nr. 144 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de vergaderingen van het Vlaams Onderhandelingscomité voor de Basiseducatie op 5 november 2024	161
Protocol nr. 263 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de gemeenschappelijke vergadering van:	
– Sectorcomité X – onderwijs (Vlaamse Gemeenschap);	
– Comité voor de Provinciale en Plaatselijke Overheidsdiensten – Afdeling 2	
– Onderafdeling “Vlaamse Gemeenschap”;	
– Overkoepelend onderhandelingscomité vrij gesubsidieerd onderwijs; op 5 november 2024.....	171
Ontwerp van decreet.....	183

MEMORIE VAN TOELICHTING

Hoofdstuk 1. Algemeen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Hoofdstuk 2. Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

Afdeling 1. Financiering lokale besturen: Gemeentefonds

Artikel 2

Artikel 11 van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds, voorziet in een fiscale penalisatie voor gemeenten die niet minstens 5 procent aanvullende personenbelasting (APB) of 441 opcentiemen onroerende voorheffing (OOV) heffen. De toelichting bij het Gemeentefondsdecreet verklaart het sanctiemechanisme in artikel 11 als een redelijke voorwaarde om een (volledige) toelage te genieten. De gemeenten moeten "op een evenwichtige wijze en in een redelijke mate bijdragen tot de financiering van het lokale beleid", door aan hun burgers "een minimale fiscale inspanning te vragen".

Op dit ogenblik wordt in het verdelingsmechanisme van het Gemeentefonds geen rekening gehouden met de mogelijkheid dat bij een samenvoeging van gemeenten, één of meerdere samen te voegen gemeenten een aanslagvoet APB of OOV kunnen hebben die zich onder de drempelwaarden van 5 procent APB of 441 OOV bevindt. In dat geval stelt zich de vraag welke aanslagvoet(en) in aanmerking moet(en) worden genomen om te bepalen of de drempelwaarden al dan niet worden bereikt voor de berekening van het eerste aandeel van de nieuwe gemeente in het Gemeentefonds. Dat probleem stelt zich slechts één keer bij een samenvoeging van gemeenten, namelijk bij de berekening van het aandeel van de nieuwe gemeente in het Gemeentefonds voor het eerste jaar van de samenvoeging. Volgens de huidige berekeningswijze moet namelijk voor dat jaar worden teruggegrepen naar de aanslagvoeten APB en OOV van het vorige jaar, met andere woorden naar de APB en de OOV van de oude gemeenten. Voor de daarna volgende berekeningen van het Gemeentefonds wordt uitgegaan van de nieuwe aanslagvoeten APB en OOV die de nieuwe gemeente heeft vastgesteld.

De wijziging van artikel 11 biedt een objectieve en technische oplossing voor het bovenstaande probleem, zonder te raken aan de drempelwaarden op zich.

Aan de verschillende aanslagvoeten APB en OOV van de samen te voegen gemeenten wordt een wegingsfactor toegekend. Die wegingsfactor wordt voor elk van beide aanvullende belastingen berekend op basis van de verhouding tussen de opbrengst aan belasting of belastbaar inkomen waarop elke aanslagvoet van toepassing is en de totale opbrengst van die belasting of belastbaar inkomen voor de samen te voegen gemeenten.

Het gewogen gemiddelde van alle tarieven APB en OOV van de samen te voegen gemeenten moet minimaal gelijk zijn aan de huidige drempelwaarde APB van 5 procent of OOV van 441 opcentiemen opdat de nieuwe gemeente niet gesanctioneerd wordt in het Gemeentefonds.

Hoofdstuk 3. Onderwijs en Vorming

Afdeling 1. Toekenning jaarlijkse aanvullende vte/leraarsuren/punten/werkingsmiddelen ten behoeve van de asielproblematiek

Artikel 3

In begrotingsjaar 2025 worden opnieuw middelen ten behoeve van de asielproblematiek toegekend. De verdeling van deze middelen houdt rekening met de inzet en de efficiëntie van die ingezette middelen.

Afdeling 2. Aanpassing indexering investeringsmiddelen Hogere Zeevaartschool

Artikel 4

Met de voorliggende wijziging van paragraaf 2 worden de investeringsmiddelen van de Hogere Zeevaartschool vanaf het begrotingsjaar 2025 niet langer geïndexeerd volgens de gezondheidsindex, maar wel op eenzelfde wijze als de investeringsmiddelen van de andere hogescholen en de universiteiten. Op dit moment maakt men hiervoor gebruik van de index van de Associatie van Belgische Experts (ABEX-index) die het bedrag vermenigvuldigt met de gewogen evolutie van het jaarlijks gemiddelde van de 5 voorlaatste kalenderjaren die voorafgaan aan het begrotingsjaar, uitgedrukt in percenten. De gewijzigde paragraaf verwijst daarvoor naar het betreffende artikel uit de Codex Hoger Onderwijs, zodat eventuele wijzigingen van dit artikel ook onmiddellijk van toepassing zijn voor de Hogere Zeevaartschool.

Daarnaast dient ook paragraaf 1 te worden geherformuleerd zodat deze de bestaande praktijk weerspiegelt waarbij niet langer een onderscheid wordt gemaakt tussen 'investeringsmiddelen' en 'het eigenaarsonderhoud' bij de berekening, indexering, en uitbetaling van deze middelen. In begrotingsjaar 2024 bedragen deze middelen samen 194.000 euro.

De budgettaire impact is beperkt tot een budgettoename van ongeveer 7000 euro.

Bij de budgetopmaak voor 2025 bedroeg de gezondheidsindex 2 procent, de ABEX-index werd geraamd op 5,5739 procent.

Toegepast op de investeringsmiddelen van de Hogere Zeevaartschool, zijnde 194.000 euro, komt dit neer op een bedrag van 198.000 euro volgens de gezondheidsindex versus 205.000 euro volgens de ABEX-index.

Afdeling 3. Huursubsidies AGION voor tijdelijke modulaire units

Artikel 5

In het kader van de huursubsidies voor tijdelijke modulaire units, in uitvoering van het programmadecreet van 9 juli 2021 bij de aanpassing van de begroting 2021, wordt het decretaal gemachtigde maximale jaarlijkse subsidiebedrag om verbintenissen aan te gaan voor huursubsidies verhoogd tot 2.000.000 euro. Dit omwille van het grote succes van het programma en om flexibel te kunnen inspelen op nieuwe vragen.

Overeenkomstig artikel 60, §1, tweede lid, van het programmadecreet van 9 juli 2021 bij de aanpassing van de begroting 2021, wordt dit bedrag gekoppeld aan de consumptieprijsindex van december 2020, basis 2013, en wordt jaarlijks op 1 januari berekend.

Omdat de huidige machtiging op dit moment quasi volledig is ingenomen, wordt met deze programmadecreetsbepaling het verbintenissenplafond opgetrokken met 1.250.000 euro, zodat de verdere instroom vanaf 2025 kan gehonoreerd worden.

Afdeling 4. Investeringsstoelage van 20.000.000 euro aan de Hogere Zeevaartschool voor het vernieuwbouwproject

Artikel 6

Het gebouw van de Hogere Zeevaartschool dateert van begin de jaren 30 en is aan dringende renovatie toe.

Het vernieuwbouwproject ging van start in 2020 en liep vertraging op door een conflictsituatie tussen de betrokken partijen (aannemer, architect en bouwheer).

In het advies betreffende de begroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025-2028 van 19 december 2023 geeft de regeringscommissaris aan dat het geraamde benodigde budget in 2022 al werd opgetrokken tot 39,8 miljoen euro om de gestegen bouwkosten op te vangen. Dit bedrag houdt nog geen rekening met mogelijke schadevergoedingen na de bemiddeling en met verder gestegen bouw prijzen tussen 2022 en vandaag. Het benodigde totaalbudget zal de 40 miljoen euro bijgevolg overstijgen.

De Hogere Zeevaartschool ontving van de Vlaamse overheid 10 miljoen euro aan investeringsmiddelen voor het renovatie- en nieuwbouwproject. Naast een beperkte jaarlijkse, decretale investeringsstoelage (194.000 euro, prijsniveau 2024) ontving de Hogere Zeevaartschool eenmalig 1,4 miljoen euro uit het klimaatfonds voor energiebesparende maatregelen. De lening van 15 miljoen euro die de Hogere Zeevaartschool aanging in functie van het vernieuwbouwproject wordt volledig door de Vlaamse Gemeenschap gewaarborgd.

Om de financiering van het totale project te dragen ontvangt de Hogere Zeevaartschool in begrotingsjaar 2025 eenmalig een bijkomende investeringsstoelage ten belope van 20 miljoen euro aan vastleggingskredieten (VAK). De daaraan gekoppelde betaalkredieten worden over vijf jaar gespreid: 10 procent in het eerste jaar van vastlegging (2025), 20 procent in 2026, 30 procent in 2027, 20 procent in jaar 2028 en 20 procent in jaar 2029. De Vlaamse Regering is gemachtigd om dit betalingsritme te koppelen aan eventueel bijkomende voorwaarden omtrent cofinanciering.

De gehanteerde percentages zijn in lijn met de betaalkalenders die binnen de Vlaamse begroting traditioneel voor investeringsprojecten worden gehanteerd. Deze regeling is ook van toepassing in artikel III.54, §4, van de Codex Hoger Onderwijs.

Afdeling 5. Technische aanpassing berekeningswijze van het werkingsbudget bijkomende verblijfsdagen onderwijsinternaten

Artikel 7

Voor de berekening van het werkingsbudget voor de onderwijsinternaten was het altijd de bedoeling dat per ingevulde bijkomende verblijfsdag een gelijkaardig bedrag werd verkregen als bij het reguliere werkingsbudget. Het reguliere werkingsbudget bedraagt 1.300 euro per interne per jaar en gaat uit van 180 dagen opvang in het onderwijsinternaat, wat resulteert in 7,22 euro per dag. Het was dit bedrag dat ook per ingevulde bijkomende verblijfsdag toegekend zou worden. Het bedrag is momenteel enkel opgenomen in de memorie van toelichting bij het decreet over de onderwijsinternaten. In het decreet is het bedrag van de totale

enveloppe opgenomen. Voor deze enveloppe werd bij opmaak van het decreet gebruik gemaakt van een raming op basis van info aangeleverd door de internaten. In het eerste schooljaar van de opstart is gebleken dat er meer bijkomende verblijfsdagen werden ingericht door de onderwijsinternaten, waardoor de decretaal voorziene enveloppe niet volstond om 7,22 euro per dag te garanderen. Er wordt een technische aanpassing gedaan door het bedrag van 7,22 euro per dag in te schrijven in het decreet zelf.

Artikel 8

Aangezien het artikel over de berekeningswijze van het werkingsbudget voor de bijkomende verblijfsdagen wordt aangepast, moet ook artikel 168 met de overgangsbepalingen voor artikel 37 aangepast worden.

Motivatie bij retroactieve datum van inwerkingtreding:

De bepalingen gaan in vanaf het moment dat het decreet over de onderwijsinternaten in werking trad. Op deze manier wordt gewaarborgd dat elk onderwijsinternaat de middelen krijgt, zoals dit bij inwerkingtreding van het decreet bedoeld was.

Met dit voorstel wordt de enveloppe die voorzien was in het decreet vervangen door het bedrag van 7,22 euro per bijkomende verblijfsdag. Aangezien er meer bijkomende verblijfsdagen worden georganiseerd dan bij opstart van het decreet werd ingeschat, is het beter om het bedrag per bijkomende verblijfsdag in het decreet in te schrijven. Dit komt voor schooljaar 2023-2024 met een meerkost van 27.136,86 euro ten opzichte van het bedrag voorzien in het decreet. In het kader van de begrotingsaanpassing 2024 werd het voorstel tot budgetverhoging weerhouden door het departement Financiën en begroting.

Met dit voorstel wordt een indexering voorzien van het werkingsbudget per ingevulde bijkomende verblijfsdag vanaf begrotingjaar 2025. Als we de indexering toepassen voor dat begrotingsjaar, resulteert dit in een bedrag van 7,34 euro per ingevulde bijkomende verblijfsdag, wat neerkomt op een budgettaire meerkost van 0,12 euro per ingevulde bijkomende verblijfsdag. Het is nog niet bekend hoeveel ingevulde bijkomende verblijfsdagen de onderwijsinternaten zullen rapporteren. Als dit constant blijft aan het aantal bijkomende verblijfsdagen voor schooljaar 2023-2024, komt dit op 8729 bijkomende verblijfsdagen. Als we dit aantal vermenigvuldigen met de meerkost van 0,12 euro per ingevulde bijkomende verblijfsdag, komt dit op een budgettaire meerkost van 1047 euro.

Bijkomende informatie bij het hoofdstuk Onderwijs en Vorming

Het advies 77.161 van 4 november 2024 van de Raad van State gaf aanleiding tot een aantal wijzigingen:

Afdeling in verband met Investeringsstoelage van 20.000.000 euro aan de Hogere Zeevaartschool voor het vernieuwbouwproject.

Bij de voorbereiding van haar advies merkte de Raad van State op dat in de ontworpen bepaling niets opgenomen was rond een aan de Vlaamse Regering voor te leggen inhoudelijk dossier. Naar dit inhoudelijk dossier werd verwezen in de repliek op het advies van de Inspecteur van Financiën die in de nota aan de Vlaamse Regering opgenomen was. Als reactie op die opmerking van de Raad van State werd een nieuw tekstvoorstel voorgelegd. Het is dit voorstel, met een verdere kleine tekstuele wijziging op aangeven van de Raad van State, die nu in het decreet opgenomen wordt.

De Raad van State merkte verder nog op dat de gevraagde adviezen nog niet gegeven waren en dat het resultaat van de onderhandeling haar onbekend was.

De Vlaamse Onderwijsraad zag af van het geven van een advies wegens de krappe timing. De adviesraad pleit er wel voor om om alle middelen steeds correct te indexeren.

De onderhandelingen met de sociale partners vonden plaats op 5 november 2024. Naar aanleiding van de onderhandelingen werden geen wijzigingen doorgevoerd.

Hoofdstuk 4. Omgeving

Afdeling 1. Subsidiëring van stockage, transport en installatie van mobiele woonunits en van infrastructuurwerken voor de inzet ervan

Artikel 9

Dit artikel wijzigt artikel 1.3, §1, eerste lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021. Meer bepaald wordt een definitie van 'mobiele woonunit' ingevoerd. De definitie luidt: "woonvorm die gekenmerkt wordt door flexibiliteit en verplaatsbaarheid, bestemd voor tijdelijke bewoning."

Artikel 10

Dit artikel vult het opschrift van boek 5, deel 2, titel 3, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 aan zodat ook rekening wordt gehouden met de nieuwe mogelijkheid om stockage, transport en installatie van mobiele woonunits te subsidiëren, alsook de daarvoor noodzakelijke infrastructuurwerken.

Artikel 11

Dit artikel voegt een nieuw lid in artikel 5.22 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 in. Daarbij wordt aan de Vlaamse Regering de mogelijkheid gegeven om een subsidie te verlenen voor stockage, transport en installatie van mobiele woonunits die dienen voor de tijdelijke huisvesting van huurders van sociale huurwoningen en voor de daarvoor noodzakelijke infrastructuurwerken.

De Vlaamse Regering kan, rekening houdend met de bepalingen in boek 5, deel 2, titel 3, van de voormelde codex, bijzondere voorwaarden vaststellen waaronder deze subsidie wordt verleend.

Artikel 12

Dit artikel brengt twee wijzigingen aan in artikel 5.23 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021. In punt 2° worden de mobiele woonunits toegevoegd zodat de infrastructuurwerken (zoals de wegenuitrusting, de omgevingswerken, de openbare verlichting, het openbare watervoorzieningsnet en de inrichtingen voor afvoer en zuivering van afvalwater) kunnen worden gesubsidieerd. Daarnaast wordt een punt 4° toegevoegd waarin wordt gepreciseerd dat de Vlaamse Regering een subsidie kan verlenen voor de stockage, het transport, de installatie van mobiele woonunits die dienen voor de tijdelijke huisvesting van huurders van sociale huurwoningen alsook voor het aanleggen of aanpassen van het perceel waarop de mobiele woonunit wordt geplaatst.

Het is de intentie om de woonunits vlot van de ene plek naar de andere te transporteren en daar aansluitend het nodige te doen om ze opnieuw ter beschikking te kunnen stellen van huurders van sociale huurwoningen. Toch moet er ook rekening worden gehouden met eventuele kortdurende stockage, als om onvoorziene

redenen de overplaatsing niet onmiddellijk kan worden uitgevoerd. Daarom is ook stockage als mogelijke te subsidiëren kost opgenomen.

Artikel 13

De ontworpen bepaling creëert onder andere de mogelijkheid om infrastructuurwerken te subsidiëren die noodzakelijk zijn voor de inzet van mobiele woonunits. In het algemeen kunnen infrastructuurwerken enkel gesubsidieerd worden als de grond waarop ze worden uitgevoerd nadien wordt opgenomen in het openbaar domein. Wanneer het enkel gaat om tijdelijke ingrepen, die hun nut verliezen wanneer de mobiele woonunits naar elders verplaatst worden, dan is deze bepaling niet wenselijk. Daarom worden dergelijke tijdelijke ingrepen hiervan met deze bepaling uitgesloten.

Afdeling 2. Aanpassingen Decreet Integraal Waterbeleid (decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018)

Artikel 14

Dit ontwerp beoogt een wijziging van diverse bepalingen van titel IV van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (hierna DIWB). Titel IV bevat onder andere de bepalingen met betrekking tot de heffing op de waterverontreiniging en de heffing op de winning van grondwater. De wijzigingen betreffen voornamelijk inhoudelijke wijzigingen die enerzijds voor een aanpassing van bepaalde procedures aan de praktijk willen zorgen, en anderzijds procedures willen verduidelijken die met recente decreetswijzigingen werden ingevoerd. Tenslotte worden nog een aantal foutieve verwijzingen en schrijffouten rechtgezet.

De huidige definitie van 'toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving', opgenomen in artikel 4.1.1, 15°, van het DIWB, wekt de indruk dat enkel de gewestelijke toezichthouders van het Departement Omgeving, afdeling Handhaving, vaststellingen kunnen doen die nuttig kunnen worden aangewend op het vlak van heffingen. Er zijn echter ook steeds meer lokale toezichthouders die de bevoegdheid hebben om vaststellingen met dezelfde waarde te doen voor bijvoorbeeld klasse 3-inrichtingen, zie onder andere de intergemeentelijke toezichthouders. Ook ambtenaren van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) met andere toezichtsbevoegdheden dan deze op het vlak van vestiging van en controle op de heffingen, kunnen vaststellingen doen die bruikbaar zijn op heffingsvlak, zo bijvoorbeeld vaststellingen van onvergunde lozingen. Toch lijken deze ook uitgesloten van de definitie van 'toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving'.

Om enige discussie te vermijden, wordt de definitie van 'toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving', die geldt voor de toepassing van titel IV van het DIWB, aangepast, zodat ook de lokale en provinciale toezichthouders en de andere toezichthouders van VMM (artikel 12, 9° tot en met 9°/3, van titel II van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM) gevat zijn met dit begrip.

Artikel 15

Bij de invoering van de integrale waterfactuur (zie het decreet van 24 december 2004 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2005) werd bepaald dat er door de VMM geen heffing meer zou worden aangerekend als er door de exploitanten van openbare waterdistributienetwerken, de drinkwatermaatschappijen, een bijdrage voor de bovengemeentelijke sanering van het afvalwater was aangerekend. Dit bracht met zich mee dat er voor de zogenaamde kleinverbruikers, de heffingsplichtigen die op jaarbasis maximaal 500 m³ water verbruiken,

geen heffing meer volgt geruime tijd na de aanrekening van het waterverbruik door de drinkwatermaatschappij.

Door die inhaalbeweging dreigde het jaar 2005 echter een jaar te worden waarin een dubbele last zou worden opgelegd aan deze kleinverbruikers: VMM moest dat jaar nog een heffing vestigen op het waterverbruik gedurende het jaar 2004, maar de drinkwatermaatschappijen rekenden vanaf 1 januari 2005 ook al de bovengemeentelijke bijdrage aan. Om die dubbele last te vermijden werd voorzien in een overgangsmaatregel (artikel 79 van het decreet van 24 december 2004), waarbij werd bepaald dat de bedoelde heffingsplichtigen vrijgesteld werden van heffing voor het in de loop van 2004 verbruikt water. Bij artikel 63 van het decreet van 23 december 2005 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2006 werd de overgangsmaatregel vervangen als volgt: "Met ingang van het heffingsjaar 2006 worden de heffingsplichtigen, bedoeld in 35quater, § 1, van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, bij wijze van overgangsmaatregel vrijgesteld van heffing voor het door de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk gefactureerd waterverbruik dat voor 1 januari 2005 verbruikt werd." Om begrotingstechnische redenen werd toen beslist alle verbruiken van voor 1 januari 2005 die nog werden gefactureerd in 2005 vrij te stellen van heffing.

Voormelde regeling werd tot voor kort niet toegepast door de Nederlandse drinkwatermaatschappij Brabant Water N.V. op het waterverbruik van de Vlaamse abonnees in Baarle-Hertog gezien er nog enkele obstakels waren. Voor deze kleine groep heffingsplichtigen werd geen bovengemeentelijke bijdrage aangerekend, waardoor VMM jaarlijks moest overgaan tot het vestigen van de heffing op de waterverontreiniging. Sinds 1 januari 2024 wordt de bovengemeentelijke bijdrage wel aangerekend, waardoor vanaf heffingsjaar 2025 geen heffing meer door VMM moet worden gevestigd. Het jaar 2024 dreigt, net zoals het jaar 2005 destijds, voor deze heffingsplichtigen een jaar met een dubbele last te worden, een jaar waarin al bijdragen worden aangerekend, maar ook nog een heffing zou moeten worden betaald op het waterverbruik van voor 1 januari 2024. Daarom wil dit voorstel voorzien in een uitgestelde overgangsmaatregel voor de Vlaamse abonnees van Brabant Water N.V., waarbij een vrijstelling wordt ingevoerd voor de heffing op het waterverbruik van voor 1 januari 2024. Zo wordt ook gezorgd voor een gelijke behandeling van deze groep heffingsplichtigen met de heffingsplichtigen die destijds een vrijstelling kregen bij de invoering van de integrale waterfactuur.

Verder wordt ook een foutieve verwijzing rechtgezet in het bestaande (eerste) lid. Bij de coördinatie van de waterregelgeving in het DIWB zijn een aantal foutieve verwijzingen binnen het DIWB geslopen. Zo wordt er in artikel 4.2.2.1.2 verwezen naar artikel 4.2.2.2.1, §1 en §3. Dit laatste artikel is echter niet opgebouwd uit paragrafen. De heffingsplichtigen, bedoeld in paragraaf 1 en 3, staan nu opgenomen in punt 1° en 3°. Artikel 4.2.2.1.2 wordt in die zin aangepast.

Motivatie bij retroactieve datum van inwerkingtreding

Tot en met 31 december 2023 werd door Brabant Water N.V., een Nederlandse drinkwatermaatschappij die leidingwater levert aan abonnees in Baarle-Hertog, geen bovengemeentelijke bijdrage aangerekend voor de zuivering, dit in tegenstelling tot de andere drinkwatermaatschappijen die leidingwater leverden op het grondgebied van het Vlaamse Gewest. Omdat de heffing op de waterverontreiniging niet mag gevestigd worden als door de drinkwatermaatschappij op dit verbruik een bovengemeentelijke bijdrage werd aangerekend, diende de Vlaamse Milieumaatschappij voor het kleine aantal abonnees van Brabant Water N.V. in Baarle-Hertog, telkens nog een heffing te vestigen.

De plannen van Brabant Water N.V. om toch de bovengemeentelijke bijdrage aan te rekenen op de waterfactuur, kwamen eind 2023 in een stroomversnelling. Op het ogenblik dat de wijzigingsvoorstellen voor het programmadecreet bij de begeleiding van de begroting 2024 dienden te worden ingediend, was er nog veel onduidelijkheid en onzekerheid over de aanrekening vanaf 1 januari 2024, waardoor nog geen concrete stappen konden worden ondernomen op het vlak van de heffing op de waterverontreiniging.

Een uitwerking vanaf 1 januari 2024 is noodzakelijk om de gelijkheid tussen abonnees van de verschillende drinkwatermaatschappijen te verzekeren. Enkel zo kan de overgangsmaatregel die destijds werd ingevoerd (zie de artikelsgewijze bespreking bij artikel 18) ook dezelfde uitwerking krijgen voor de abonnees van Brabant Water N.V. die in Baarle-Hertog gevestigd zijn.

Artikel 16

Hierbij wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 15, wat de rechtzetting van de foutieve verwijzing betreft. Ook in artikel 4.2.2.1.3, §2, wordt verwezen naar niet-bestaande paragrafen van artikel 4.2.2.2.1. De heffingsplichtigen waarnaar verwezen, dit zijn deze die zouden zijn opgenomen in de paragrafen 2 en 3, staan in feite opgenomen in artikel 4.2.2.2.1, 2° en 3°. Artikel 4.2.2.1.3, §2, wordt dan ook in die zin aangepast.

Artikel 17

Heffingsplichtigen die kunnen genieten van een sociaal tarief, zoals bepaald in artikel 4.2.2.1.5, maar waarbij dit sociaal tarief niet automatisch bij de vestiging van de heffing werd verleend, kunnen een schriftelijke aanvraag richten aan VMM. Bij deze aanvraag moet volgens artikel 4.2.2.1.5, §2, derde lid, naast een attest waaruit blijkt dat de heffingsplichtige of een gezinslid een welbepaald inkomen of een welbepaalde uitkering krijgt, de afscheurstrook gevoegd worden van het overeenkomstige heffingsbiljet. In de praktijk is er echter al geruime tijd geen afscheurstrook meer aanwezig op het heffingsbiljet, zodat dit logischerwijze ook niet meer bij de aanvraag kan worden gevoegd. Dit voorstel wil artikel 4.2.2.1.5, §2, derde lid, aanpassen aan de praktijk, door puntje 5° op te heffen.

Artikel 18

Met dit voorstel wordt een schrijffout in artikel 4.2.2.5.1 rechtgezet. Waar in de formule voor de bepaling van de vuilvracht veroorzaakt door de lozing van koelwater verwezen wordt naar de factor "K" (hoofdletter), wordt bij de bepaling van de afzonderlijke factoren van deze formule, ineens verwezen naar "k" (kleine letter). Dit hoort uiteraard "K" te zijn.

Artikel 19

Artikel 4.2.4.2, §1, bevat de verplichting voor heffingsplichtigen die gebruik maken van een eigen waterwinning, om de ingebruikname aan VMM te melden binnen een termijn van 2 maanden vanaf de datum waarop ze van die waterwinning gebruik maken. Ook de stopzetting van het gebruik moet aan VMM worden gemeld, opnieuw binnen een termijn van 2 maanden na de stopzetting. Het begrip "eigen waterwinning" dekt niet alleen de grondwaterwinningen. Artikel 4.1.1, 6°, definieert "gebruiker van een private waterwinning" als volgt: "de persoon die een private waterwinning voor water, bestemd voor menselijke aanwending, in gebruik heeft". Elke waterbron, met uitzondering van leidingwater, kan dus als dergelijke "private waterwinning" worden beschouwd.

Wanneer de eigen waterwinning betrekking heeft op oppervlaktewater, moet rekening gehouden worden met een aantal regelgevingen. Net zoals grondwater, mag oppervlaktewater niet zomaar opgepompt worden. Voor het oppompen van oppervlaktewater uit bevaarbare waterlopen, kanalen en havens, moet men afhankelijk van het volume dat men wenst op te pompen, een melding (volume lager dan 500 m³) of een aanvraag doen voor een vergunning voor de watervang (volumes hoger dan 500 m³). Deze melding of aanvraag moet gebeuren via een digitaal loket. Voor het oppompen van oppervlaktewater uit (geklasseerde) onbevaarbare waterlopen, wordt bepaald dat men moet beschikken over een onttrekkingsticket of een machtiging (een permanente toelating). Ook deze melding/aanvraag gebeurt via een digitaal loket.

De informatie met betrekking tot de meldingen, toegekende vergunningen voor watervang en onttrekkingsticketten, wordt ter beschikking van VMM gesteld of kan door VMM geconsulteerd worden in het kader van de heffingen. VMM is op die manier in feite al op de hoogte van het gebruik van deze eigen waterwinningen, zodat een tweede melding op heffingsvlak overbodig is geworden. Om de administratieve (over)last voor heffingsplichtigen te beperken, voorziet dit voorstel er daarom in dat de meldingen of aanvragen via bovenvermelde digitale loketten ook volstaan als melding van een eigen waterwinning in de zin van artikel 4.2.4.2 van het DIWB.

Repliek op het advies van de Raad van State

Dit artikel werd conform de opmerking van de Raad van State aangepast.

Artikel 20

Hierbij wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 18 en 19. Hetzelfde probleem stelt zich in artikel 4.3.1.2.1, §1 en §2. Met dit voorstel wordt dit verholpen.

Afdeling 3. Decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen – OVAM-heffingen

De voorliggende wijzigingen in het kader van de begrotingsopmaak 2025 (BO 2025) optimaliseren het sturende effect van de afvalheffingen ter ondersteuning van het gevoerde afval- en materialenbeleid.

Artikel 21

De voorliggende wijzigingen betreffen de uitfasering van het verlaagd tarief voor het storten van PST-residu's. Deze afbouwregeling werd al meermaals aangepast in overleg met de sector, waardoor de initieel voorziene uitfasering steeds verder wordt uitgesteld. De huidige afbouwregeling werd laatst gewijzigd bij de begrotingsaanpassing voor 2023 (programmadecreet van 12 mei 2023. Daarbij werd de standstillperiode verlengd tot eind 2024. Er wordt nu voorgesteld om dit nogmaals met één jaar te verlengen tot eind 2025.

Metaalrecyclage is een essentiële schakel in de circulaire transitie. Bij het shredderen worden in grote mate autowrakken, maar ook elektrisch en elektronisch afval, gemengd schroot enzovoort, vormalen om de maximale recuperatie van materialen mogelijk te maken. De belangrijkste uitstroom van dit proces is ijzer. Na het shredderen blijft er een shredderresidu over, bestaande uit een lichte en zware fractie. Metaalrecyclagebedrijven zetten daarom zogenaamde Post Shredder Technology (hierna kortweg PST) in. Via deze PST wordt dit shredderresidu verder gescheiden in vier grote deelfracties:

- 1° een recycleerbare fractie;
- 2° een zanderige fractie;

- 3° een calorische fractie;
- 4° een restfractie.

In Vlaanderen dienen zowel voor het verbranden als voor het storten van recyclageresidu's storthellingen te worden betaald. Door hogere storthellingen te voorzien op het shredderresidu dan op de uit PST afkomstige fracties heeft Vlaanderen succesvol metaalrecyclagebedrijven aangemoedigd om te investeren in het uitrusten van hun installaties met PST. Hierdoor wordt nu zo goed als alle shredderresidu afgevoerd naar een PST-installatie om zo veel mogelijk materiaal te recupereren.

De huidige technologie laat echter nog niet toe om alle uit PST voortkomende stromen te recyclen of als energie te valoriseren. Er blijft dus ook na de inzet van PST nog een fractie over waarop geen verdere bewerking kan worden uitgevoerd en derhalve dient gestort te worden. Om de metaalrecyclage in Vlaanderen economisch rendabel te houden voorziet het Materialendecreet in een verlaagde storthelling voor de PST-fractie waarvoor momenteel nog geen recyclage of andere verwerkingswijzen bestaan. In het Materialendecreet is er wel een traject opgenomen om deze verlaagde milieuheffing geleidelijk aan af te bouwen. Dit om innovatie op lange termijn te blijven aanmoedigen.

De voorziene afbouw van de verlaagde storthellingen gaat echter sneller dan de technologische vooruitgang en houdt geen rekening met de beperkingen qua afzetmarkten van een aantal reststromen. De PST-bedrijven ondervinden problemen om de zandachtige en de calorische fractie nuttig toe te passen. Mocht de afbouw van de verlaagde heffingen onverkort voortgaan, zal een verlaging van het volume dat aan verlaagd tarief kan worden gestort, voornamelijk een impact hebben op de rendabiliteit van de PST-bedrijven.

Deze aanpassing heeft een beperkte budgettaire impact. Zonder aanpassing van de wetgeving kan worden verwacht dat de inkomsten licht zouden stijgen. Met deze wijzigingen kan worden verwacht dat de in 2024 gestorte hoeveelheid ongeveer dezelfde zal zijn als de voorgaande jaren zodat voor dit heffingstarief de inkomsten in 2023 ongeveer dezelfde zullen blijven.

Artikel 22

De invoering van het nultarief was initieel bedoeld om onze eigen slibverbranders te kunnen laten concurreren met verwerking in het buitenland. De Vlaamse verwerkers ondervonden immers een concurrentienadeel door het verschuldigd zijn van de Vlaamse milieuheffing bij de invoer voor verbranding van slib uit het buitenland. Dit was echter op een moment dat er hiervoor in Vlaanderen voldoende vrije capaciteit beschikbaar was. Ondertussen is het aanbod slib merkkelijk gestegen. Deze stijging is onder andere het gevolg van klimaatverandering en meer bepaald extra regenval. Ook kan er minder slib gerecycleerd worden door de verscherpte opvolging van PFAS en andere verontreiniging. Hierdoor stellen we vast dat er in het afgelopen jaar heel wat problemen waren met de afzet van Vlaams slib naar de Vlaamse verbrandingsinstallaties.

Uit nazicht van de verwerkte tonnages blijkt dat de totale hoeveelheid slib die in Vlaanderen verbrand wordt is gestegen van 332 kton in 2020 naar 393 kton in 2023. In dit totaal verbrande tonnage is daarbij de invoer van slib afkomstig uit het buitenland sinds 2020 sterk toegenomen. Namelijk van 51 kton invoer uit het buitenland in 2020 naar 102 kton in 2023. De verhouding buitenlands slib op de totale verbrande hoeveelheid slib in Vlaanderen is daarmee gestegen van 15 procent naar 26 procent. Dit brengt mogelijk de verbranding van het Vlaamse slib in het gedrang.

Met de afschaffing van het huidige nultarief voor de invoer van dit slib wordt dus beoogd om verbrandingscapaciteit vrij te maken voor de verbranding van het Vlaamse slib. Door de afschaffing van het nultarief valt de verbranding van dit slib vanaf 1 januari 2025 onder het tarief voor verbranden van huishoudelijke afvalstoffen, medisch afval en slibs. Voor 2024 bedroeg dit tarief 15,76 euro/ton.

In 2023 werd er 102 kton slib ingevoerd aan het nultarief, bij gelijke volumes staat dit voor een meeropbrengst van 1,6 miljoen euro. Vermoedelijk zal de invoer van slib als gevolg van de verhoogde heffing worden afgebouwd. De hoeveelheid en snelheid van deze afbouw kan echter niet exact bepaald worden waardoor het moeilijk is om de effectieve meeropbrengst hiervan in te schatten. Door de tonnage uit 2023 te halveren kunnen we een voorzichtige inschatting van de eventuele meerinkomsten maken van ongeveer 800.000 euro.

Repliek op het advies van de Raad van State

Deze bepaling werd na het advies Raad van State verduidelijkt in het decreet.

Afdeling 4. Het decreet van 19 mei 2006 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en energie – opbrengst houtverkoop

Artikel 23

De voorliggende wijziging in het kader van BO 2025 zal de opbrengsten, gehaald uit de verkoop van hout door Natuurinvest, gestipuleerd in het decreet van 19 mei 2006 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en energie, laten terugvloeien naar de algemene middelen. De opbrengsten houtverkoop zullen worden aangerekend op de algemene middelenbegroting op een ontvangstenartikel van het agentschap Natuur en Bos. De budgettaire impact is 4 miljoen euro.

Repliek op het advies van de Raad van State

Er wordt akkoord gegaan met de suggestie van de Raad van State om louter over te gaan tot de opheffing van artikel 36, 1°, van het decreet van 19 mei 2006.

De voorliggende wijziging in het kader van de BO 2025 levert ontvangsten op voor de algemene middelen.

Afdeling 5. Decreet tot wijziging van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024 wat betreft bestuurlijke sanctieprocedure

Artikel 24

Dit artikel wijzigt artikel 63, §2, 1°, van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024. Toegevoegd wordt dat het Vlaams Dierenwelzijnsfonds ook kan gespijsd worden met de administratieve boetes in de zin van artikel 41 bis van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 25

Dit artikel voert wijzigingen door aan het artikel 85 van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024. Deze zijn nodig teneinde de bestaande bestuurlijke sanctieprocedure – meer concreet wat betreft de voorstellen van minnelijke schikking – voort te kunnen zetten tot 1 januari 2026. Op die manier wordt er een overgangperiode ingebouwd.

Artikel 26

Het artikel voert wijzigingen door aan het artikel 86 van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024. De datum van inwerkingtreding van de artikelen uit de Codex die betrekking hebben op de nieuwe bestuurlijke sanctieprocedure worden uitgesteld naar 1 januari 2026. Op die manier is er voldoende tijd is om het nieuwe boetebeleid te implementeren.

Situering

De Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024 beoogt een samenhangend en sluitend regelgevend kader voor alle segmenten van het dierenwelzijnsbeleid. Artikel 86 van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn voorziet dat dit decreet in werking treedt op 1 januari 2025. Op dezelfde datum wordt de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren opgeheven.

Dit ontwerp van decreet wenst enkele wijzigingen aan de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024 aan te brengen, meer bepaald voor wat betreft de datum van inwerkingtreding van de nieuwe bestuurlijke sanctionering voorzien in de codex. Om het nieuwe boetebeleid zoals voorzien in de Codex volledig en correct te kunnen implementeren, zijn enkele verfijningen van het beleidsmatig proces noodzakelijk en moeten er verschillende uitvoeringsbesluiten opgesteld worden. Daarnaast is het nodig om de interne werking van Dierenwelzijn Vlaanderen aan te passen vooraleer het nieuwe boetebeleid integraal kan toegepast worden. Deze aanpassingen zijn niet mogelijk voor de voorziene datum van inwerkingtreding van 1 januari 2025.

Afdeling 6. Decreet tot wijziging van artikel 14 van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024

Artikel 27

Dit artikel bepaalt dat het nieuwe tarief van de bijdrage, die boven op de retributie voor de initiële registratie van honden verschuldigd is, wordt vastgelegd op acht euro. Daarnaast werd er ook geopteerd om een bijdrage in te voeren van twee euro in hoofde van de verantwoordelijken van katten, die boven op de retributie voor de initiële registratie van katten verschuldigd is.

Doelstelling van de registratie van honden en katten is dat baasjes van dieren sneller hun verloren gelopen dieren terug kunnen vinden. Op het ogenblik van de invoering van de bijdrage in hoofde van de verantwoordelijken van honden -in 2012- bestond er enkel een registratieplicht voor honden. Inmiddels bestaat er ook een registratieplicht in hoofde van de verantwoordelijken van katten waardoor het gelet op het gelijkheidsbeginsel niet meer dan logisch is dat er ook een bijdrage dient betaald te worden door deze laatste boven op de retributiebijdrage. Het bedrag van de te betalen bijdrage in hoofde van de verantwoordelijken van katten is een lager bedrag in vergelijking met deze van de verantwoordelijken van honden, dit omdat het gaat om verschillende situaties. Het gros van de honden in Vlaanderen betreft immers duurdere rashonden in tegenstelling tot de gehouden katten in Vlaanderen. De betaling van de bijdrage kadert in het tegengaan van impulsaankopen.

De dierenasielen worden van de betaling van deze bijdrage vrijgesteld. In tegenstelling tot particulieren en andere erkende inrichtingen gaat het immers bij dierenasielen om verenigingen die geen winstoogmerk hebben (vzw's), en een doelstelling van algemeen belang beogen, namelijk de opvang van verloren, achtergelaten, verwaarloosde, in beslag genomen of verbeurdverklaarde dieren. Het opleggen van een bijdrage voor katten respectievelijk de wijziging van de bijdrage voor honden

die geregistreerd worden, zou een onevenredig zware financiële impact hebben op de dierenasielen.

De opbrengst van de retributies komt ten goede van de beheerder van de DogID en CatID-databanken, in casu ZETES, dit terwijl de opbrengst van de bijdragen ten goede komt van het Vlaams Dierenwelzijnsfonds. De inkomsten van het Dierenwelzijnsfonds kunnen onder meer dienen om de inbeslagname van verwaarloosde dieren te financieren.

Hoofdstuk 5. Financiën en Begroting

Afdeling 1. De afschaffing van de verminderingen voor onroerende voorheffing voor energiezuinige woningen

Artikel 28

De voorliggende afschaffing geeft uitvoering aan het regeerakkoord 2024-2029. In dit akkoord staat met betrekking tot onroerende voorheffing te lezen: "Op het vlak van de onroerende voorheffing, bestaan er een aantal gunstregimes voor wie een bepaald E-peil haalt bij verbouwingen. Door de alsmaar strenger wordende regelgeving, wordt er bij elke verbouwing bijna steevast voldaan aan de strengste normen waardoor een gunstregime niet langer nodig of gewenst is. Als iedereen voldoet aan de norm, moeten we de norm zelf niet subsidiëren."

De initiële regeling met betrekking tot de vermindering van de onroerende voorheffing voor energiezuinige woningen beoogde al een systematische aanpassing aan de geleidelijke verstrenging van de EPB-eisen: "Indien het wettelijk verplichte E-peil verstrengd wordt, is het aangewezen om de E-peilen van dit decreet te evalueren opdat de verlaagde onroerende voorheffing enkel zou toegekend worden aan woningen en gebouwen die significant beter presteren dan het wettelijk verplichte E-peil." (memorie van toelichting bij *Parl.St.* VI.Parl. 2007-08, nr. 1608/1, p. 5-6).

De Vlaamse Codex Fiscaliteit voorziet momenteel nog een 100 procent vermindering van de onroerende voorheffing voor een ingrijpende energetische renovatie voor een maximaal behaald E-peil van E60. Voor gedeeltelijke herbouw of herbouw geldt een 50 procent en 100 procent vermindering respectievelijk voor een maximaal E-peil van E20 en E10.

Door technologische vooruitgang, steeds efficiëntere technieken en een groeiend bewustzijn rond energiezuinige bouwen, is het bereiken van lage E-peilen steeds gebruikelijker geworden. Hierdoor is het "significant beter presteren dan het wettelijk verplichte E-peil" niet meer mogelijk op een manier die extra stimulering rechtvaardigt. De eisen zijn nu voldoende streng, waardoor er geen extra incentive meer nodig is om nog energiezuiniger te bouwen of te renoveren.

De datum van de aanvraag voor de stedenbouwkundige vergunning of omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is bepalend voor het temporele toepassingsgebied van de energieprestatieregelgeving. Voor bouwprojecten met aanvraag vanaf 1 januari 2022 geldt voor ingrijpende energetische renovaties een E-peil dat niet hoger mag zijn dan E60. Aangezien dit identiek is aan de vereiste voor de 100 procent vermindering, zullen in principe alle aanvragen vanaf die datum kunnen genieten van deze vermindering. Dit gaat in tegen de geest van de initiële regeling.

Daarom wordt voorgesteld om de vermindering voor ingrijpende energetische renovaties met een maximaal E-peil van E60 op te heffen voor aanvragen vanaf 1 oktober 2025.

Voor gedeeltelijke herbouw of herbouw worden de 50 procent en 100 procent verminderingen voor E-peilen van respectievelijk ten hoogste E20 en ten hoogste E10 eveneens opgeheven vanaf dezelfde datum.

Voor vergunningen aangevraagd vóór 1 oktober 2025 blijft de huidige regeling gelden. Alle reeds toegekende verminderingen blijven eveneens van kracht gedurende de nog resterende periode.

In het voorontwerp van decreet werd als uiterlijke aanvraagdatum 31 december 2024 voorzien. De Raad van State merkte in haar advies van 4 november 2024 (advies 77.161/1-3-16) echter terecht op dat de afschaffing van de maatregelen uit artikel 2.1.5.0.1, §2, eerste lid, 5°, en 2.1.5.0.1, §2, eerste lid, 6° en 7°, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 (VCF) een bijzonder korte periode voorziet tussen enerzijds de publicatie van het programmadecreet en anderzijds de uiterste termijn waarbinnen de vergunningsaanvraag moet ingediend worden om nog van de fiscale gunstmaatregelen te kunnen genieten.

De Raad van State vroeg daarom om een overgangsmaatregel te voorzien voor belastingplichtigen die onlangs een onroerend goed hebben aangekocht met het oog op een ingrijpende energetische renovatie of (gedeeltelijke) herbouw. Bij hun aankoop konden zij immers niet voorzien dat de vermindering van onroerende voorheffing niet meer zou gelden voor aanvragen ingediend na 31 december 2024.

Om tegemoet te komen aan dit advies opteert de decreetgever om de termijn waarbinnen de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning of omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen ingediend moet worden om nog van de gunstmaatregel te kunnen genieten, aan te passen.

Om de belastingplichtige voldoende voorbereidingstijd te geven voor het samenstellen en indienen van een vergunningsaanvraag, wordt de uiterste aanvraagdatum in voormelde artikelen daarom verschoven naar 30 september 2025. Dit is noodzakelijk gezien de complexiteit van een stedenbouwkundig dossier, dat onder meer architectuurplannen, een EPB-studie, offertes, diverse adviezen en eventueel stabiliteitsberekeningen moet bevatten. Daarnaast vergt de voorbereiding vaak voorafgaand overleg met de gemeente.

Door de uiterste aanvraagdatum te verschuiven naar 30 september 2025 wordt tegemoetgekomen aan de vereiste voorzienbaarheid voor belastingplichtigen bij de afschaffing van deze maatregel.

Uitgaande van constant beleid zal het uitdoven van de bestaande maatregel op termijn 10 miljoen euro opleveren. Er zullen enerzijds 9 miljoen minder uitgaven gedaan worden door de Vlaamse overheid door het wegvallen van de compensaties naar de gemeenten toe. Anderzijds is er een extra ontvangst van 900.000 euro voor het Vlaamse Gewest (het gewestelijke aandeel in de onroerende voorheffing van deze woningen).

De budgettaire winst wordt tegen het einde van deze legislatuur geraamd op 750 duizend euro. De afschaffing zal immers pas met vertraging tot uiting komen in de begroting:

- De datum die het recht op de vermindering bepaalt is de datum van de stedenbouwkundige vergunning. Tussen de aanvraag van de stedenbouwkundige vergunning en het eerste jaar dat de vermindering wordt toegepast kan een aantal jaren verstrijken. Gemiddeld ligt er vier à vijf jaar tussen de aanvraag van de stedenbouwkundige vergunning en het eerste jaar van de vermindering.
- Het verlies aan inkomsten van de lokale besturen wordt gecompenseerd door de Vlaamse overheid. Het verlies aan inkomsten van aanslagjaar x wordt gecompenseerd in begrotingsjaar x+1.

	Begrotingsjaar	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Constant beleid	Compensatie lokale besturen	4.214.201	5.967.793	7.459.318	8.438.991	8.886.339	9.038.096
	Minderontvangsten VG	559.667	687.928	775.868	813.893	826.979	838.940
	Totaal	4.773.867	6.655.721	8.235.186	9.252.884	9.713.319	9.877.036
Afschaffing vanaf 1 jan 2025	Compensatie lokale besturen	4.214.201	5.967.793	7.459.318	8.427.125	8.770.580	8.436.581
	Minderontvangsten VG	559.667	687.928	774.780	803.291	771.941	684.940
	Totaal	4.773.867	6.655.721	8.234.099	9.230.416	9.542.520	9.121.521
Verschil	Compensatie lokale besturen	0	0	0	-11.866	-115.760	-601.515
	Minderontvangsten VG	0	0	-1.088	-10.602	-55.038	-154.000
	Totaal	0	0	-1.088	-22.468	-170.798	-755.515

Afdeling 2. De verlenging van de verdachte periode in de erfbelasting

Artikel 29 tot en met 32

Artikel 7 van het Wetboek der Successierechten (W.Succ.) is de voorganger van het huidige artikel 2.7.1.0.5 van de VCF. Dit artikel werd destijds onder meer ingevoerd om de ongelijkheid tussen roerende en onroerende goederen te verminderen. Indien een toekomstige erflater zijn (in België gelegen) onroerende goederen wegschenkt onder de levenden, moet hiervoor steeds een authentieke akte opge maakt worden. Vermits authentieke akten in België verplicht registreerbaar zijn, wordt hierop het registratierecht voor de schenkingen onder de levenden (sinds 1 januari 2015: de schenkbelasting) geheven. Dit is evenwel niet steeds het geval voor roerende schenkingen. Roerende schenkingen onder de vorm van een handgift of een onrechtstreekse schenking (zoals een bankgift), zijn niet verplicht registreerbaar in België (zie artikel 19 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten). Behoudens vrijwillige registratie, geven deze schenkingen dan ook geen aanleiding tot de heffing van het registratierecht voor de schenkingen onder de levenden. Aangezien de goederen zich evenmin nog in de nalatenschap van de erflater bevinden, konden geen successierechten geheven worden. Gelet op deze mogelijkheid om aan elke belasting te ontsnappen, was er geen evenwicht tussen de behandeling van het roerend en het onroerend vermogen van een toekomstige erflater. Mede om deze reden werd artikel 7 van het W.Succ. ingevoerd, dat een fictie bevat waardoor schenkingen gelijkgesteld worden met een legaat (en dus aan successierechten onderworpen worden) indien ze gedaan zijn in de periode van drie jaar vóór het overlijden en ze niet aan het schenkingsrecht onderworpen werden.

Wat betreft de schenking van aandelen van een familiale vennootschap, respectievelijk de activa van een familiale onderneming werd voormelde termijn zelfs van drie jaar naar zeven jaar gebracht met ingang van 1 januari 2012, met name om de begunstigden te stimuleren dergelijke schenkingen via authentieke akte te doen en op die manier de familiale ondernemingen al bij leven over te dragen.

Met deze zogenaamde "verdachte periode" van drie jaar wilde de wetgever mensen ertoe aanzetten om hun niet verplicht te registreren roerende schenkingen te laten registreren. Als een schenking niet is geregistreerd, en de schenker overlijdt binnen de drie jaar, moet de begunstigde op die schenking erfbelasting betalen. Een verkorting van die verdachte periode zou mensen in de verleiding kunnen brengen om nog meer het risico te nemen hun schenking niet te laten registreren, met alle gevolgen van dien. Nochtans kan er voor de registratie van de schenking genoten worden van de meestal gunstigere tarieven in de schenkbelasting. De Vlaamse Regering heeft in het verleden immers steeds ingezet op het stimuleren van schenkingen, door lagere tarieven te bepalen in de schenkbelasting dan in de erfbelasting.

Voorliggend ontwerp wil mensen graag het maximum aan rechtszekerheid bieden, wanneer zij iets geschonken krijgen. Die rechtszekerheid kan het beste geboden worden door een schenking te laten registreren. Enkel dan verkrijgt die schenking immers een vaste datum.

Een verlenging van de verdachte periode zal mensen nog meer aanmoedigen om hun schenkingen te laten registreren. De verdachte periode wordt dan ook verlengd van drie naar vijf jaar. Bovendien wordt op die manier vermeden dat nalatenschappen te kort voor het overlijden van hun inhoud worden ontdaan, door middel van handgiften of onrechtstreekse schenkingen bijvoorbeeld een bankgift.

Omwille van de historische parallel die bestaat tussen artikel 2.7.1.0.5 en 2.7.1.0.6 van de VCF wordt de termijn in artikel 2.7.1.0.6 van de VCF ook uitgebreid naar vijf jaar. Artikel 2.7.1.0.6 van de VCF bevat de fictiebepaling i.v.m. onder meer de bedingen ten behoeve van een derde. Op basis van deze bepaling worden welbepaalde kosteloze verkrijgingen kort voor het overlijden van de erflater (thans 3 jaar), via een derdenbeding, als legaat belast in hoofde van de begunstigde. De historische samenhang tussen beide artikelen blijkt uit het verslag aan de koning, gevoegd bij het koninklijk besluit (KB) nr. 12 van 18 april 1967 tot wijziging van het Wetboek der successierechten, van het Wetboek der registratie-, hypotheek en griffierechten en van het Wetboek der zegelrechten, waarbij de driejarige termijn in artikel 8 W.Succ. (huidige artikel 2.7.1.0.6 van de VCF) werd ingevoerd: "Wat de voordelen betreft, die aldus verkregen worden voor het overlijden, bestaat er geen goede reden om ze niet te behandelen zoals de rechtstreekse schenkingen, die bij toepassing van artikel 7 van het Wetboek der successierechten aan deze belasting onderworpen zijn indien ze zich situeren binnen de drie jaar voor het overlijden van de schenker."

Ook artikel 2.7.3.2.5 van de VCF is onlosmakelijk verbonden met artikel 2.7.1.0.5 van de VCF, welk artikel een wettelijk vermoeden van eigendom bevat. Artikel 2.7.3.2.5 van de VCF is de opvolger van het artikel 108 van het Wetboek der Successierechten dat voorzag in een wettelijk vermoeden waardoor, tot levering van het tegenbewijs, de roerende goederen waarvan de overledene, volgens te zijnen bate of op zijn verzoek verleden akten van eigendom, eigenaar geweest is binnen de 3 jaar voor zijn overlijden, geacht worden nog steeds deel uit te maken van zijn patrimonium ten dage van het overlijden.

Het artikel 108 (thans artikel 2.7.3.2.5) maakte deel uit van de bijzondere bewijsmiddelen en was complementair aan het fictieartikel 7 (thans artikel 2.7.1.0.5). Beide artikelen zijn er immers op gericht te vermijden dat een deel van de nalatenschap binnen de drie jaar voor het overlijden aan enige belasting ontsnapt. Logischerwijze moet dus ook in dat artikel de termijn van drie jaar naar vijf jaar worden gebracht.

Aangezien de verdachte periode verlengd wordt tot vijf jaar, dient ook de termijn inzake de onderzoeksbevoegdheid van de Vlaamse Belastingdienst, meer bepaald de termijn aangaande de machtiging ingeval van bankonderzoek voor feiten buiten die termijn, zoals opgenomen in artikel 3.13.1.3.1, §6, vijfde lid, van de VCF, tot die termijn van vijf jaar te worden uitgebreid.

Op vraag van de Raad van State werd nagegaan of hierbij in een overgangsbepaling moet worden voorzien. Gelet op het feit dat het een procedurele bepaling betreft, waarvoor de inwerkingtreding op 1 januari 2025 volstaat, is dat echter niet het geval.

Artikel 3.13.1.3.1, §6, vijfde lid, van de VCF is een onderzoeksmaatregel die toelaat om handelingen binnen de verdachte periode na te gaan mits een 'eenvoudige' machtiging. Voor de wijziging wordt geen aparte, afwijkende inwerkingtredingsbepaling

in het ontwerp vermeld, omdat de algemene inwerkingtredingsbepaling op zich volstaat. Indien er bepaalde verrichtingen aan het licht komen tijdens dat bankonderzoek, dan zal er voor de aanwending van de regeling inzake de verdachte periode nog steeds moeten nagegaan worden of de gewijzigde artikelen toepassing kunnen vinden. De gewijzigde artikelen vinden immers enkel toepassing op de kosteloze beschikkingen die dagtekenen vanaf 1 januari 2025 en op de akten van eigendom die ten bate van de erflater of op zijn verzoek zijn verleden vanaf 1 januari 2025.

De bepalingen met betrekking tot de verdachte periode treden, voor wat betreft de wijzigingen aan artikel 2.7.1.0.5 en 2.7.1.0.6, in werking op 1 januari 2025 en zijn van toepassing op de kosteloze beschikkingen die dagtekenen vanaf die datum. De wijziging aan het wettelijk vermoeden van eigendom, zoals opgenomen in artikel 2.7.3.2.5, treedt in werking op 1 januari 2025 en is van toepassing op de akten van eigendom die ten bate van de erflater of op zijn verzoek zijn verleden vanaf die datum.

Het valt te verwachten dat de verlenging van de verdachte periode tot 5 jaar vanaf de inwerkingtreding op 1 januari 2025 een positieve impact zal hebben op de inkomsten uit de schenkbelasting, aangezien het aantal geregistreerde schenkingen zal toenemen. Het is echter moeilijk om hiervoor een precieze meerontvangst te ramen.

Afdeling 3. Registratiebelasting – verlaging van het tarief bij aankoop van een enige eigen woning

Artikel 33

De voorliggende tariefwijziging geeft uitvoering aan het Vlaamse regeerakkoord 2024-2029:

- We verlagen de registratierechten van 3 procent naar 2 procent voor de enige en eigen woning vanaf 1 januari 2025. We kijken hiervoor naar de datum van het verlijden van de authentieke akte.
- De Vlaming heeft van oudsher een baksteen in de maag. Het bezitten van een eigen woning is een goede vorm van pensioensparen en is een sterke verzekering tegen armoede. Dat eigenaarschap moeten we koesteren en toegankelijk houden voor de huidige en toekomstige Vlaamse generaties. De vastgoedmarkt is een vrije markt die onderhevig is aan vraag en aanbod. Als overheid faciliteren we de gezonde werking van de vastgoedmarkt en sturen we gericht bij waar nodig.”

Door het decreet van 18 mei 2018 houdende wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de hervorming van het verkooprecht en vereenvoudigingen in de registratiebelasting werd het Vlaams verkooprecht grondig hervormd. De belangrijkste krachtlijn was de omzetting van de bestaande gunstregimes van het klein beschrijf en de diverse abbatementen tot een eenvoudig verlaagd tarief van 7 procent voor de aankoop van de gezinswoning.

Het tarief voor de aankoop van de enige eigen woning werd verder verlaagd tot 6 procent en vervolgens tot 3 procent, respectievelijk door het programmadecreet bij de begroting 2020 van 20 december 2019 en het programmadecreet bij de begroting van 23 december 2021.

Als stimulans voor kandidaat-kopers om een enige eigen woning te kunnen verwerven wordt het tarief verder verlaagd tot 2 procent.

Artikel 34

De hervorming van het verkooprecht in 2018 introduceerde naast een nieuw verlaagd tarief bij aankoop van de enige eigen woning, ook een rechtenverlaging voor woningen met een beperkte waarde.

Artikel 2.9.5.0.5 van de VCF, dat deze bijkomende rechtenvermindering voor een enige eigen bescheiden woning voorziet, wordt afgestemd op het nieuwe verlaagde tarief van 2 procent (voor de enige eigen woning). De bijkomende rechtenvermindering bedraagt voortaan 1867 euro.

Gelet op de afschaffing van het verlaagd tarief voor de enige eigen woning die ingrijpend energetisch gerenoveerd of gesloopt en herbouwd zal worden, wordt niet meer voorzien in een rechtenverlaging voor dergelijke aankopen.

Artikel 35

Er wordt een overgangsbepaling ingevoerd voor de toepassing van de gewijzigde artikelen.

De voorliggende tariefwijziging zal van toepassing zijn op overeenkomsten houdende zuivere aankoop gesloten vanaf 1 januari 2025, of, in afwijking daarvan, op authentieke akten verleden vanaf 1 januari 2025, wanneer de overeenkomsten houdende zuivere aankoop waarop de akten betrekking hebben, gesloten zijn voor 1 januari 2025.

Het algemeen geldend principe van artikel 2.9.7.0.3, §1, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit houdt in dat voor de toepassing van het verkooprecht de belastingplicht, de belastbare grondslag, het tarief, de vrijstellingen en de verminderingen worden bepaald door het ogenblik waarop de rechtshandeling is gesteld, zijnde de verkoopovereenkomst.

Van dit principe wordt afgeweken. Het gaat meer bepaald over de tariefverlagingen en wijzigingen aan de verminderingen. Die wijzigingen zijn tevens van toepassing voor authentieke akten verleden vanaf 1 januari 2025 wanneer ze betrekking hebben op verkoopovereenkomsten gesloten voor 1 januari 2025.

Op die manier kunnen mensen die reeds een zogenaamde compromis hebben gesloten, maar waarvan de authentieke akte nog niet werd verleden ook genieten van de nieuwe verlaagde tarieven. Ook de bepaling over de bijkomende rechtenvermindering wordt op dezelfde manier toegepast.

In 2023 bedroeg de totale grondslagwaarde voor ongeveer 53.000 akten voor de aankoop van een enige eigen woning aan 3 procent bijna 18 miljard euro.

De impact van de vermindering van 3 procent naar 2 procent en de verlaging van de rechtenvermindering naar 1867 euro wordt geraamd op een budgettaire kost van 190 miljoen euro per jaar.

Afdeling 4. Afschaffing verlaagde tarieven verkooprecht en schenkbelasting voor gebouwen die energetische gerenoveerd worden

Artikel 36 en 37

De verlaagde tarieven hadden als doelstelling om bij een begiftiging van een gebouw of bij de aankoop van een enige eigen woning de uitvoering van energiebesparende werken te stimuleren.

Het verlaagde tarief schenkbelasting werd ingevoerd met het decreet van 3 juli 2015 en kon door middel van teruggave worden genoten nadat de begiftigde energiebesparende werken, zoals beschreven in het energiebesluit van 19 november 2010, voor minstens 10 000 euro, exclusief de belasting op de toegevoegde waarde had laten uitvoeren.

Met het decreet van 18 mei 2018 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2014 wat betreft de hervorming van het verkooprecht en vereenvoudigingen in de registratiebelasting werd het verlaagd tarief voor ingrijpende energetische renovatie ingevoerd. Bij de invoering van deze maatregel bedroeg het tarief 7 procent voor de aankoop van een gezinswoning en werd een extra verlaging voorzien tot een tarief van 6 procent voor ingrijpende energetische renovaties. Deze extra verlaging werd toegekend wanneer de verkrijger zich ertoe verbindt de aangekochte woning ingrijpend energetisch te renoveren (IER), zoals deze renovatie wordt omschreven in het Energiebesluit van 19 november 2010, binnen een termijn van 5 jaar na de aankoop. Het toepassingsgebied van het gunsttarief werd vervolgens ook uitgebreid waardoor (gedeeltelijke) heropbouw na sloop (SLOHER) ook in aanmerking kwam.

Sinds de invoering van het verlaagd tarief voor de enige eigen woning die ingrijpend energetisch gerenoveerd zal worden werd het Vlaams verkooprecht meermaals gewijzigd. Het gunsttarief voor IER en SLOHER bedraagt ondertussen 1 procent en het tarief voor de enige eigen woning bedraagt 3 procent en wordt door dit decreet verder verlaagd naar 2 procent. Omdat het tarief voor de enige eigen woning slechts 1 procent méér zal bedragen is de noodzaak voor het behoud van een bijkomende verlaging voor IER en SLOHER ook beperkt.

Sinds de invoering van deze gunsttarieven worden de eisen voor woningen en niet-residentiële gebouwen stelselmatig verstrengd. Zo legt het Energiebesluit van 19 november 2010 renovatieverplichtingen op voor residentiële en niet-residentiële gebouwen tot het behalen van minimale energieprestatieniveaus. Naast de verstrenging van de energieprestatieregelgeving zijn er ondertussen meer vooruitstrevende en efficiëntere technieken beschikbaar om energiezuinig te bouwen en verbouwen. Sinds 2015 is het draagvlak en bewustzijn hieromtrent enorm gegroeid waardoor energiezuinig bouwen en verbouwen de norm is geworden. Er is daardoor vanuit de fiscale regelgeving geen extra incentive meer nodig om energiezuinig bouwen en verbouwen te stimuleren. De bestaande eisen in de energieprestatieregelgeving en woningkwaliteitsbeleid zijn voldoende streng en beter geplaatst om de kwaliteit van de Vlaamse gebouwen te beoordelen en op te volgen. Het stimulerend beleid wordt ook verder uitgewerkt door het Energiedecreet en de Vlaamse Codex Wonen waarin onder bepaalde voorwaarden een Verbouw-Premie of VerbouwLening voor renovatie en energiebesparende investeringen kan verkregen worden.

De opheffing van het gunsttarief van artikel 2.8.4.3.1, §1, van de VCF geldt voor schenkingen vanaf 1 januari 2025. Deze schenkingen zullen niet meer gebruik kunnen maken van het gunsttarief. Er wijzigt niets voor schenkingen die werden gedaan vóór 1 januari 2025. Het is nog steeds mogelijk om binnen vijf jaar vanaf de datum van de akte van schenking of vanaf datum van de vervulling van de opschortende voorwaarde een teruggave te vragen (overeenkomstig artikel 3.6.0.0.6, §1/1, van de VCF) indien aan alle voorwaarden werd voldaan.

De opheffing van het gunsttarief van artikel 2.9.4.2.12 van de VCF geldt voor alle verkoopovereenkomsten gesloten vanaf 1 januari 2025. Alle verkoopovereenkomsten gesloten vóór 1 januari 2025 kunnen nog van het verlaagd tarief van 1 procent voor IER en SLOHER genieten. Het verlaagd tarief kan onmiddellijk in de akte worden aangevraagd of via teruggave overeenkomstig artikel 3.6.0.0.6, §5, van de VCF.

Er wijzigt niets voor de belastingplichtigen die reeds een woning hebben aangekocht met toepassing van het verlaagd tarief IER of SLOHER van 1 procent. De voorwaarden voor het behoud van dit voordelig tarief blijven voor hen onverminderd van toepassing. Ook voor zij die nog voor de inwerkingtreding van dit decreet gebruik hebben kunnen maken door beroep te doen op de decretale tolerantie van het zogenaamde causaal verband (engagement tot snelle vervreemding van het onroerend bezit) wijzigt er niets. En ook voor verkopen, afgesloten onder opschortende voorwaarde, vóór de inwerkingtreding van dit decreet, en waarbij de voorwaarde pas na de inwerkingtreding van dit decreet wordt vervuld, zal het gunsttarief nog worden toegepast.

De Raad van State stelt in haar advies dat ter wille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid, de inwerkingtreding van de afschaffing best wordt voorzien in een overgangsbepaling. Hierop kan gerepliceerd worden dat geen overgangsbepaling wordt voorzien, omdat bij de voorliggende wijziging niet wordt afgeweken van het algemeen geldend principe van artikel 2.9.7.0.3, §1, van de VCF. Artikel 2.9.7.0.3, §1, van de VCF bepaalt dat voor de toepassing van het verkooprecht de belastingplicht, de belastbare grondslag, het tarief, de vrijstellingen en de verminderingen worden bepaald door het ogenblik waarop de rechtshandeling is gesteld, zijnde de verkoopovereenkomst. De voorliggende wijziging zal van toepassing zijn op verkoopovereenkomsten gesloten vanaf 1 januari 2025. Voor de verkoopovereenkomsten en authentieke aankoopakten die voor 1 januari 2025 werden gesloten, wijzigt niets.

Er is een positieve budgettaire impact aangezien de gunsttarieven worden afgeschaft, waardoor een hoger tarief van toepassing zal zijn.

De fiscale uitgaven voor de vermindering in de schenkbelasting werden voor begrotingsjaar 2024 geraamd op 570.000 euro. Voor het verkooprecht aan 1 procent werden de fiscale uitgaven ingeschat op 12 miljoen euro.

Afdeling 5. Aanpassing belastingtarief automatische ontspanningstoestellen (categorie 1)

Artikel 38

Met het decreet van 25 november 2022 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de indeling in categorieën van automatische ontspanningstoestellen, werd de indeling van automatische ontspanningstoestellen nauwer afgestemd op de Kansspelwetgeving. Categorie 1 en categorie 2 zijn kansspelen waarbij voor de exploitatie een vergunning vereist is. Bij die hervorming werden de tarieven gedifferentieerd volgens de inzet- en winstmogelijkheden en de potentiële maatschappelijke schade als gevolg van gokverslaving.

Voor de toestellen in categorie 2 (kansspelen met verminderde inzet) betekende dit een verhoging van het tarief van 150 naar 500 euro. Aan het tarief van de toestellen in categorie 1, de toestellen met de hoogste inzet-, winst- en verliesmogelijkheden werd evenwel niet geraakt. Met deze aanpassing van het tarief voor categorie 1 van 4000 naar 4600 euro wordt de logica van de tariefindeling evenwel verder doorgetrokken.

Omwille van de eenvoud en de continuïteit van de tarieven in de Vlaamse Codex Fiscaliteit wordt het jaar 2019 behouden als basisjaar. Het tarief moet voor 2025 dus nog geïndexeerd worden. Op basis van een voorlopige inschatting van de consumptieprijsindex wordt het tarief voor categorie 1 voor aanslagjaar 2025 geraamd op ca. 5600 euro.

De meeropbrengst van de tariefverhoging voor automatische ontspanningstoestellen uit categorie 1 wordt voor 2025 geraamd op 3 miljoen euro. Het gaat om 4348 toestellen aan een (geraamd) geïndexeerd tarief van 5604 euro in plaats van een (geraamd) geïndexeerd tarief van 4913 euro indien er geen tariefaanpassing zou zijn.

Afdeling 6. Personenbelasting: opheffing van de belastingvermindering in de personenbelasting voor wijk-werken en dienstencheques

Artikel 39 tot en met 42

Voor dienstencheques en wijkwerken-cheques die worden aangekocht vanaf 1 januari 2025 zal in navolging van het Vlaamse regeerakkoord niet langer een Vlaams fiscaal voordeel gelden. Wie nog van een belastingvoordeel van 20 procent wil genieten, kan dat enkel nog voor cheques aangekocht in 2024 (die nog gebruikt kunnen worden zolang deze geldig zijn).

Hoewel de afschaffing van de Vlaamse belastingvermindering voor wijkwerken- en dienstencheques al in werking treedt vanaf 1 januari 2025 is er ingevolge de doorwerking in de personenbelasting pas een budgettaire impact van de afschaffing zelf vanaf begrotingsjaar 2026, waarbij de fiscale uitgaven voor deze belastingvermindering dus worden herleid tot nul.

Toch is er voor begrotingsjaar 2025 wel enige negatief budgettaire impact te verwachten wegens de anticipatie-effecten waarbij belastingplichtigen nog zoveel mogelijk voordeligere cheques aankopen eind 2024 (die dan nog gebruikt kunnen worden zolang deze geldig zijn). Een voorzichtige raming gaat ervan uit dat anticipatie-effect +10 procent aan aankopen bedraagt, maar aangezien de impact op de fiscale uitgave nog niet empirisch kan worden ondersteund, werd dat effect nog niet meegenomen in de begrotingsopmaak van 2025.

Behoudens een tijdelijke en beperkte verhoging van de fiscale uitgave in begrotingsjaar 2025 (fiscaal inkomstenjaar 2024) naar aanleiding van de communicatie rond de opheffing van het belastingvoordeel, impliceert de voorgestelde maatregel dus een louter positieve budgettaire impact vanaf begrotingsjaar 2026.

Replik op het advies van de Raad van State

Ingevolge de opmerking van de Raad van State over de overgangsbepaling is verduidelijkt tot welke belastbare tijdperken van het fiscaal voordeel kan worden genoten. De aanbeveling om een overgangsbepaling op te nemen, wordt voor het overige niet gevolgd. Alle dienstencheques die in 2024 worden gekocht, zullen immers nog een fiscaal voordeel opleveren (binnen de huidige maxima) zodat de noodzaak voor een overgangsregeling zich niet opdringt.

Afdeling 7. Aanpassing tarieven kilometerheffing

Artikel 43

In het programmadecreet van 22 december 2023 bij de begroting 2024 werd een bepaling opgenomen (artikel 21) met een uitgebreide lijst van wegen waarvoor vanaf 1 januari 2024 effectief kilometerheffing wordt geheven op voertuigen voor goederenvervoer met een maximaal toegelaten totaalgewicht (MTT) hoger dan 3,5 ton die op het belastbaar wegennet in het Vlaamse Gewest rijden.

Deze uitbreiding van wegen, over een totale afstand van ongeveer 686 kilometer, was een uitvoering van het herziene Vlaams Energie en Klimaatplan van 12 mei 2023 en was bedoeld om het verplaatsingsgedrag en de transportkeuzes van

transporteurs te beïnvloeden. De uitbreiding draagt bij tot een modal shift met een verschuiving van het goederentransport over de weg richting transport via water en spoor.

Met de hierbij voorliggende aanpassingen willen we de effecten van die recent gerealiseerde uitbreiding van het belastbare wegennet nog een bijkomende impuls geven. Enkele factoren in de formule voor de berekening van het tarief van de kilometerheffing, zoals deze van toepassing is in het Vlaamse Gewest, worden gewijzigd, wat resulteert in een gematigde verhoging van de tarieven. Deze beperkte verhoging, die in werking zal treden op 1 juli 2025, komt boven op de jaarlijkse decretaal voorziene indexatie van de tarieven van de kilometerheffing.

Aangezien het niet gaat om een ingrijpende tariefwijziging in het licht van de Tolrichtlijn (door de tariefwijziging nemen de inkomsten immers niet met meer dan 10 procent toe, er wordt slechts een stijging van 2,3 procent verwacht in 2025) is geen kennisgeving aan de Europese Commissie vereist. De notificatie van deze wijziging aan de andere gewesten zal conform het samenwerkingsakkoord van 31 januari 2014 gebeuren na de goedkeuring van dit decreet.

Motivatie bij datum inwerkingtreding in de toekomst

De nieuwe tarieven voor de kilometerheffing dienen pas in werking te treden op 1 juli 2025 zodat de dienstverleners voldoende tijd hebben om deze aanpassing door te voeren. Bovendien worden de tarieven jaarlijks geïndexeerd op 1 juli. Door de aanpassing op dat moment in werking te laten treden wordt vermeden dat het tarief twee keer in één jaar wordt aangepast, wat de duidelijkheid ten goede komt.

De wijzigingen aan artikel 2.4.4.0.2, eerste lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit hebben een meeropbrengst die wordt geraamd op 15,8 miljoen euro voor de tweede helft van het jaar 2025 en op 33,2 miljoen euro voor het jaar 2026.

Voor deze simulatie werden de nieuwe (geïndexeerde) tarieven toegepast op de gereden kilometers ter type voertuig (afhankelijk van gewichtsklasse en euronorm) in 2023.

Afdeling 8. Beperkte indexatie werkingsmiddelen

Artikel 44, §1, eerste lid

Deze maatregel kadert binnen een geheel aan begrotingsinspanningen om het vooropgestelde doel van een begrotingsevenwicht in 2027 te bereiken. In het kader van de begrotingsbesprekingen werd beslist om ook inspanningen op eigen overheid te leveren en de werkingsmiddelen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest beperkt te indexeren voor de komende legislatuur.

De voorliggende bepaling beoogt een generieke bepaling voor de indexatie van de Vlaamse werkingsmiddelen, andere dan loonkosten. Er wordt voor werkingsmiddelen vaak voorzien in een aanpassing overeenkomstig het indexcijfer der consumptieprijzen of de gezondheidsindex. Om ook vanuit de overheid zelf de nodige inspanningen te leveren, wordt de indexering van werkingsmiddelen in begrotingsjaar 2025 gehalveerd. In de begrotingsjaren 2026 en 2027 zal er geen indexering plaatsvinden. Voor de begrotingsjaren 2028 en 2029 gaat het opnieuw om een halvering van de indexering. Door te stellen dat bedragen "gekoppeld zijn aan de schommelingen van een prijsindexcijfer", wil de decreetgever aangeven dat alle bedragen die normaal gesproken worden aangepast op basis van de consumptieprijsindex of de gewone of afgevlakte gezondheidsindex, tijdelijk zullen worden beperkt. Aan de koppeling met de spilindex wordt niet geraakt.

Artikel 44, §1, tweede lid, punt 1° tot en met 5°

De uitzonderingen zijn gebaseerd op de sociale aard van de uitgaven, zoals vergoedingen aan pleeggezinnen, onkostenvergoedingen en zakgelden. Deze uitgaven zijn essentieel om de zorg en ondersteuning voor kwetsbare groepen te waarborgen, waardoor hun welzijn en integratie in de samenleving worden bevorderd.

Artikel 44, §1, tweede lid, punt 6° en 7°

De voorgestelde decreetsbepaling voorziet een uitzondering voor de budgetten van de tegemoetkomingen in de huurprijs. Dit is te verantwoorden omdat het gaat om een tegemoetkoming in de huuruitgaven van privépersonen in een kwetsbare situatie, die onderhevig zijn aan indexatie.

Artikel 44, §1, tweede lid, punt 8°

Het gaat hier in werkelijkheid om 100 procent loonkredieten. Het is daarom te verantwoorden om deze subsidies op te nemen binnen de uitzonderingsbepaling.

Artikel 44, §1, tweede lid, punt 9°

Artikel 94 van de programmawet van 30 december 1988 stelt dat de omschreven openbare besturen voor de indienstneming van bedoelde contractuelen, een premie ontvangen voor personeelsleden, gesubsidieerde contractuelen (gesco) genoemd, die in dienst worden genomen met een arbeidsovereenkomst gesloten voor een bepaalde of onbepaalde tijd.

Artikel 96, §3, preciseert verder dat het bedrag van de premie per in dienst genomen gesubsidieerde contractueel wordt vastgesteld op jaarbasis. De uitbetaling geschiedt in verhouding tot de duur van de arbeidsovereenkomst, de loonkost en het arbeidsstelsel. Hierdoor wordt de gesco-premie als een loonsubsidie gedefinieerd.

Artikel 44, §1, tweede lid, punt 10°

De tegemoetkomingen in de mobiliteitshulpmiddelen betreffen geen subsidies maar verzekeringstegemoetkomingen aan personen met een zorgbehoefte, evenwel via een derde betalerssysteem. Er is dus geen sprake van een loon-component of een niet-looncomponent. Om duidelijkheid te creëren is in het programmadecreet dus een bepaling nodig die stelt dat de tegemoetkomingen voor mobiliteitshulpmiddelen niet vallen onder de niet-indexering van de niet-looncomponent.

Artikel 44, §1, tweede lid, punt 11°

De middelen voor de studiefinanciering kennen een specifiek berekeningsmechanisme. De opname van deze middelen heeft tot doel duidelijk te maken dat de niet-indexering niet van toepassing is op deze budgetten.

Artikel 44, §1, tweede lid, punt 12°

Het instandhoudingsforfait dekt de kosten om de bestaande onroerende en roerende ziekenhuisinfrastructuur in exploitatie te houden. De opname van dit punt heeft tot doel duidelijk te maken dat de niet-indexering niet van toepassing is op deze budgetten.

Artikel 44, §2, tweede lid, 1°

De beperking van de indexatie van werkingsmiddelen is van toepassing op het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs. Ongeveer 40 procent van de

werkingsmiddelen worden aangewend voor andere zaken dan lonen, de werkingsmiddelen die aangewend worden voor lonen, zijnde 60 procent, wordt gevrijwaard van deze maatregel.

Artikel 44, §2, tweede lid, 2°

De beperking van de indexatie van werkingsmiddelen is van toepassing op het deeltijds kunstonderwijs. Ongeveer 40 procent van de werkingsmiddelen worden aangewend voor andere zaken dan lonen, de werkingsmiddelen die aangewend worden voor lonen, zijnde 60 procent, wordt gevrijwaard van deze maatregel.

Artikel 44, §2, derde lid

De werkingsmiddelen van het gewoon en het buitengewoon basisonderwijs vallen niet onder de beperkte indexatie, maar worden geïndexeerd volgens de bestaande coëfficiënten in het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997.

De voorgestelde maatregel beoogt een louter positieve budgettaire impact vanaf begrotingsjaar 2025 (geraamd op 50 miljoen euro), met een geleidelijke evolutie naar 395 miljoen euro in 2029. Er wordt nog bekeken of de indexaanpassing in het begrotingsjaar 2025 voor 50 procent verder moet worden aangepast naar beneden. In dat geval zou de positieve ESR-impact in 2025 en de volgende jaren groter worden.

Hoofdstuk 6. Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie

Afdeling 1. Ontbinding en vereffening van de Vlaamse Participatiemaatschappij

Het huidig ontwerp van decreet kadert binnen de gewestelijke bevoegdheid inzake de economie, neergelegd in artikel 6, §1, VI, van de Bijzondere Wet op de Hervorming der Instellingen van 8 augustus 1980 (BHWI).

Artikel 45

In de nasleep van de verkoop van de betrokken aandelen van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (Gimv), machtigt deze bepaling de Vlaamse Regering ertoe om volgens de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen van 23 maart 2019 over te gaan tot de ontbinding en de vereffening van de Vlaamse Participatiemaatschappij, die als opdracht had om de aandelen die het Vlaamse Gewest aanhield in de beursgenoteerde vennootschap Gimv te beheren.

In navolging van het advies van de Raad van State wordt niet langer verwezen naar een besluit van de algemene vergadering, zodat de indruk wordt vermeden dat de Vlaamse Regering zou kunnen handelen bij wege van een "besluit van de algemene vergadering" van de Vlaamse Participatiemaatschappij.

Zij kan daartoe desgevallend toepassing maken van artikel 2:80 van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen van 23 maart 2019, in het kader waarvan de ontbinding en vereffening gelijktijdig kan gebeuren in één akte (via de zogenaamde turbo liquidatie procedure).

De Vlaamse Regering wordt er verder toe gemachtigd de activa en passiva van de Vlaamse Participatiemaatschappij, met inbegrip van de participaties aangehouden door de Vlaamse Participatiemaatschappij, in het kader van de procedure tot ontbinding of vereffening of eventueel voordien reeds over te nemen.

Artikel 46 tot en met 48

Nu de Vlaamse Participatiemaatschappij na het doorlopen van de ontbindings- en vereffeningsprocedure niet langer meer zal bestaan, moeten de verwijzingen naar de Vlaamse Participatiemaatschappij in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid worden opgeheven. Zo worden punt 3° en 4° in artikel 2 opgeheven en verdwijnt in punt 5° van datzelfde artikel de verwijzing naar de Vlaamse Participatiemaatschappij. Artikel 3, §5, wordt om die reden ook opgeheven, alsook het gehele hoofdstuk III, afdeling 3, dat de missie, taken en maatschappelijk doel van de Vlaamse Participatiemaatschappij regelde.

Artikel 49 tot en met 52

In lijn met de aanpassingen die aan het decreet van 7 mei 2004 betreffende de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid worden aangebracht, worden ook de bepalingen van het decreet van 19 december 2014 houdende de Vlaamse Vastgoedcodex die verwijzen naar de Vlaamse Participatiemaatschappij, opgeheven of aangepast. Het gaat om artikel 2, 4, 5 en 16.

Artikel 53

Vermits de Vlaamse Participatiemaatschappij wordt vermeld in artikel I.3, 4°, punt y) van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, moet deze verwijzing ook worden opgeheven.

Artikel 54

Artikel 66 geeft de machtiging aan de Vlaamse Regering om de bestaande wetten en decreten in overeenstemming te brengen met de bepalingen van deze afdeling van het voorliggend ontwerp van decreet. Deze machtiging geldt tot twaalf maanden na de inwerkingtreding van dit ontwerp van decreet. De besluiten van de Vlaamse Regering dienen binnen de twaalf maanden na de datum van hun inwerkingtreding te worden bekrachtigd bij decreet. De nodige ontwerpen van bekrachtigingsdecreet voor die besluiten zullen dus tijdig voorbereid moeten worden.

Afdeling 2. Wijziging samenstelling van de raad van bestuur van VDAB**Artikel 55**

De raad van bestuur van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding is samengesteld uit een voorzitter en 10 vertegenwoordigers van respectievelijk de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties. De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding was tot nu toe uitgezonderd van artikel III.40 Bestuursdecreet, waardoor ze niet verplicht was om onafhankelijke bestuurders te laten zetelen in de raad van bestuur.

Het Vlaamse regeerakkoord 2024-2029 (blz. 27) brengt hier verandering in en neemt volgende passage op: "We slanken de raad van bestuur van VDAB af en zorgen voor de helft min één onafhankelijke bestuurders."

In uitvoering van het Vlaams regeerakkoord 2024-2029 wordt het ledenaantal en de samenstelling van de raad van bestuur gewijzigd. Concreet:

- 1° wordt het ledenaantal verminderd met zes vertegenwoordigers van de representatieve werkgeversorganisaties en zes vertegenwoordigers van de representatieve werknemersorganisaties;
- 2° worden zeven onafhankelijke bestuurders toegevoegd.

Dit artikel vervangt artikel 7 van het VDAB-decreet, dat bepaalt dat onafhankelijke bestuurders deel uitmaken van de raad van bestuur. De onafhankelijke bestuurders bestaan uit minstens één derde van de stemgerechtigde leden, zoals bepaald in artikel III.40 van het Bestuursdecreet. De onafhankelijke bestuurders worden uit lijsten van ten minste twee kandidaten per vacant mandaat, door de Vlaamse Regering aangesteld, op voordracht van de raad van bestuur.

Artikel III.40 tot en met III.43 van het Bestuursdecreet zijn van toepassing op de onafhankelijke bestuurders.

De gedelegeerd bestuurder maakt deel uit van de raad van bestuur en is niet stemgerechtigd.

De voorzitter zal door de Vlaamse Regering worden benoemd uit één van de onafhankelijke bestuurders en is stemgerechtigd.

De regeringscommissarissen worden aangesteld conform artikel III.13 van het Bestuursdecreet.

De overige leden van de raad van bestuur zullen worden aangeduid door de Vlaamse Regering op voordracht van geledingen uit het maatschappelijk middenveld, inzonderheid de representatieve organisatie van werkgevers en de representatieve organisaties van de werknemers. Deze leden zijn stemgerechtigd.

Huidige samenstelling van de raad van bestuur:

1 voorzitter + 10 + 10 (werknemers en werkgevers) + 0 onafhankelijken + 1 (gedelegeerd bestuurder van VDAB) + 1 regeringscommissaris = 23 leden.

Nieuwe samenstelling van de raad van bestuur:

4 + 4 (werknemers en werkgevers) + 7 onafhankelijke + 1 (gedelegeerd bestuurder van VDAB) + 2 regeringscommissarissen = 18 leden.

De voorzitter wordt gekozen uit een van de onafhankelijken.

Conclusie: 5 leden minder.

Voor VDAB gaat het om een vaste vergoeding van 2500 euro per jaar en een presentiegeld van 250 euro per vergadering. Het presentiegeld per vergadering geldt voor maximaal vijftien vergaderingen per jaar. Gelet op de afslanking met 5 leden zal dit een besparing opleveren van ongeveer 31.250 euro jaarlijks.

Besparing van minimaal: 2500 euro (vast) X 5 p = 12.500 euro + 18.750 euro (presentiegeld max) = 31.250 jaarlijkse besparing. De vergoedingen die VDAB op dit moment hanteert liggen onder de vooropgestelde maxima, dit blijft ongewijzigd.

Repliek op het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

In het regeerakkoord wordt een hervorming van VDAB vooropgesteld. Het afslanken van de raad van bestuur en zorgen voor de helft min één onafhankelijke bestuurders maakt hiervan een wezenlijk onderdeel uit.

Deze nieuwe en afgeslankte raad van bestuur moet de hervorming, inclusief de besparingen waar VDAB voor staat mee in goede banen leiden. Het is dan ook van belang dat deze zo snel mogelijk wordt samengesteld.

De Vlaamse Regering is ook van mening dat gelet op de ingrijpende besparingen op VDAB het billijk is dat ook de raad van bestuur een voorbeeldfunctie vervult op dat vlak.

De argumentatie van de SERV dat dit een minimale begrotingsimpact betreft kan niet gedeeld worden. Een totaalbedrag van 156.250 euro is een niet onaanzienlijk bedrag voor de modale Vlaming en een duidelijk signaal naar alle medewerkers van VDAB.

Afdeling 3. Wijziging van de overgangsregeling voor de doelgroepvermindering voor oudere zittende werknemers

In het Vlaams regeerakkoord 2024-2029 werd de volgende ambitie opgenomen: We evalueren de diverse arbeidsmarktmaatregelen en structuren en houden daarbij rekening met de noden van de arbeidsmarkt. Waar nodig worden ze hervormd of stopgezet, zoals een aantal projectsubsidies en premies.

Tegelijk ambieert het regeerakkoord een performante overheid te zijn die zich focust op haar kerntaken. Ze engageert zich om het afbouwen of stopzetten van bepaalde activiteiten na te gaan.

Gezien de krapte op de arbeidsmarkt en voortbouwend op evaluatieonderzoek nam de vorige Vlaamse Regering al eerder de beslissing de doelgroepverminderingen voor ouderen en jongeren uit te doen.

In een krappe arbeidsmarkt, met veel vacatures, kan het argument gemaakt worden dat een RSZ-korting voor werkenden niet langer relevant is. Uit evaluatieonderzoek blijkt ook dat de effectiviteit van permanente tewerkstellingssubsidies niet kan aangetoond worden. Met deze beslissing zetten we de doelgroepvermindering voor oudere, zittende werknemers dan ook vervroegd stop, vanaf 01 juli 2025.

Artikel 56

De overgangsregeling, vermeld in artikel 76, tweede lid, van het programma-decreet van 22 december 2023 bij de begroting 2024, die bepaalt dat werkgevers van oudere werknemers die op 30 juni 2024 omwille van hun leeftijd van minstens 62 jaar recht geven op een doelgroepvermindering, van dit voordeel kunnen blijven genieten, wordt via voorliggend voorstel gewijzigd: de doelgroepvermindering neemt een einde op 30 juni 2025 in de plaats van 30 juni 2028 (eerdere datum). Ook wordt gepreciseerd dat het de oudere zittende werknemers betreft.

De Vlaamse Regering nam het engagement om de doelgroepvermindering voor oudere, zittende werknemers vervroegd stop te zetten, vanaf 1 juli 2025.

De middelen voor de doelgroepvermindering voor oudere werknemers bevinden zich op JB0-1JDE2CA-WT (vanaf 2025 wordt dit: TB0-1TDE2QA-WT). De voorgestelde aanpassingen aan de regelgeving leveren volgende besparing op:

Zittende ouderen	2024	2025	2026	2027	2028
Ongewijzigd beleid	€ 155.524.848	€ 86.447.545	€ 61.565.415	€ 40.048.967	€ 14.445.735
Stopzetting 01/07/2025	€ 155.524.848	€ 46.140.423	€ -	€ -	€ -
Besparing	€ -	€ 40.307.122	€ 61.565.415	€ 40.048.967	€ 14.445.735

Afdeling 4. Opheffing van de sectorale doelgroepvermindering voor huispersoneel

In het Vlaams regeerakkoord 2024-2029 werd de volgende ambitie opgenomen: We evalueren de diverse arbeidsmarktmaatregelen en structuren en houden daarbij rekening met de noden van de arbeidsmarkt. Waar nodig worden ze hervormd of stopgezet, zoals een aantal projectsubsidies en premies.

De sectorale korting voor dienstbodes en huispersoneel wordt geschrapt. Het effect hiervan kan onvoldoende aangetoond worden. Bovendien is er met de dienstencheques een alternatief om arbeid en gezin beter te combineren. Ook het beperkte aantal VTE's verantwoordt een stopzetting van de maatregel.

Met deze beslissing zetten we de sectorale korting voor huispersoneel en dienstbodes dan ook stop, vanaf 01 januari 2025.

Artikel 57

Het artikel bepaalt dat de sectorale korting voor dienstbodes en huispersoneel wordt opgeheven.

De Vlaamse Regering nam het engagement om de sectorale korting voor huispersoneel en dienstbodes stop te zetten. De voorgestelde aanpassingen aan de regelgeving levert volgende besparing op: 87.151 euro vanaf 2025.

Afdeling 5. Stopzetting maatregel Derde Arbeidscircuit (DAC)

De maatregel Derde Arbeidscircuit (DAC) kwam begin jaren 80 tot stand met het oog op directe jobcreatie. Bedoeling was om de vele structurele werklozen (meestal laaggeschoolden) tewerk te stellen voor activiteiten in de niet-commerciële sector met als einddoel door te stromen naar een reguliere tewerkstelling zonder directe overheidssubsidies. De vrijgekomen plaats kon dan opnieuw worden ingenomen. Na verloop van jaren werd vastgesteld dat vele DAC-werknemers niet doorstroomden. De maatregel werd reeds in uitdooftempo gezet maar aan het huidige uitdooftempo zal de laatste DAC'er maar in 2055 op pensioen gaan.

De operationele kost daalt niet evenredig met het aantal DAC'ers. De kosten voor het beheer en de uitvoering van de maatregel staan stelselmatig steeds minder in verhouding met de nog aanwezig zijnde gesubsidieerde arbeidsplaatsen.

Artikel 58

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om voor DAC-werknemers een opheffings- en een vergoedingsregeling uit te werken.

Omdat de Vlaamse overheid verantwoordelijk is voor de lonen en de sociale bijdragen zal met de DAC-projecten bekeken worden welke stappen gezet moeten worden om te komen tot een stopzetting van de maatregel binnen een redelijke termijn. De DAC-projecten zullen bijgevolg kunnen opteren om de betreffende personen in dienst te houden dan wel hun arbeidsovereenkomst te beëindigen. De Vlaamse Regering zal daartoe een regeling uitvaardigen die ook voorziet in de opheffing van het reglementaire kader.

De middelen voor het Derde Arbeidscircuit bevinden zich op begrotingsartikel TB0-1TDE2QH-WT. De besparing in de komende jaren is afhankelijk van de opheffings- en vergoedingsregeling en de daar bijhorende opzegtermijnen. De verdere uitwerking zal via BVR gebeuren en moet leiden tot een stopzetting. Hierbij kan alvast gedacht worden dat er geen bestaande DAC'ers meer vervangen worden. De budgettaire impact van de niet-vervanging wordt geraamd op 193K euro in 2025. Deze besparing is ingeschreven bij de begrotingsopmaak 2025 met als motivering 'rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies' (zie regeerakkoord 2024-2029 en bijhorend centenboekje).

Afdeling 6. Stopzetting van de maatregel gesubsidieerde contractuelen (gesco) op 1 juli 2025

De maatregel gesubsidieerde contractuelen dateert van het einde van de jaren 80. Deze tewerkstellingsmaatregel voorzag in gesubsidieerde tewerkstelling in de niet-commerciële sector met als doel om door te stromen naar reguliere tewerkstelling, waarbij de vrijgekomen plaats opnieuw kon worden ingenomen. In de praktijk bleef de persoon veelal in dienst. De maatregel werd al eerder in uitvoering gezet maar aan het huidige uitvoertempo zou de laatste gesubsidieerde contractueel uiterlijk in 2052 op pensioen gaan.

De kosten voor het administratieve beheer en de uitvoering van de maatregel staan stelselmatig steeds minder in verhouding met de nog aanwezig zijnde gesubsidieerde arbeidsplaatsen. Na de eerdere regularisaties van de contingentgesco's op 1 april 2015 en de regularisatie of omschakeling van de projectgesco's in 2016 voorziet voorliggend voorstel in de algehele stopzetting van de maatregel gesubsidieerde contractueel (gesco) op 1 juli 2025. RSZ is federale operator voor de doelgroepverminderingen. In het samenwerkingsprotocol is met hen een termijn van 2 kwartalen voor dergelijke aanpassingen afgesproken. Een wijziging aan een doelgroepvermindering moet bovendien steeds ingaan op de eerste dag van een kwartaal. Vandaar het voorstel om de stopzetting te laten ingaan op 1 juli 2025.

Dit heeft tot gevolg dat de premie niet langer zal worden uitbetaald door het Departement Werk en Sociale Economie. Ook wordt op 1 juli 2025 de vermindering van de werkgeversbijdragen via RSZ stopgezet.

Artikel 59

Met ingang van 1 februari 2025 kunnen werkgevers geen bestaande gesco-werknemers meer vervangen.

Artikel 60

Dit artikel voorziet in de opheffing van de gesco-regelgeving op 1 juli 2025.

Artikel 61

Dit artikel voorziet in de opheffing van de gesco-regelgeving op 1 juli 2025.

RSZ is federale operator voor de doelgroepverminderingen. In het samenwerkingsprotocol is met hen een termijn van 2 kwartalen voor dergelijke aanpassingen afgesproken. Een wijziging aan een doelgroepvermindering moet bovendien steeds ingaan op de eerste dag van een kwartaal.

De middelen voor de gesubsidieerde contractuelen bevinden zich op begrotingsartikel TB0-1TDE2QH-WT voor wat de premie betreft en TB0-1TDE2QA-WT voor wat de doelgroepvermindering betreft.

De stopzetting van de maatregel levert volgende besparing op in 2025: 416.301,125 euro premie en 306.500 euro doelgroepvermindering dus samen 722.801,125 euro. Dit is een halvering, gezien de stopzetting vanaf 1 juli 2025, van de kredietbehoefte zoals die bij begrotingsopmaak 2025 werd ingeschat. In de begrotingsopmaak 2025 wordt er finaal een besparing van 700K euro ingeschreven met als motivering 'rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies' (zie regeerakkoord 2024- 2029 en bijhorend centenboekje) waarvan 400K euro op het begrotingsartikel TB0-1TDE2QH-WT en 300K euro op het begrotingsartikel TB0-1TDE2QA-WT.

Vanaf 2026 zullen enkel nog eventuele aanpassingen aan de aangiftes voor de doelgroepvermindering aangerekend worden door RSZ gezien er tot 3 jaar na datum aanpassingen mogelijk zijn aan de multifunctionele aangifte (Dmfa).

Afdeling 7. Hervorming Vlaams opleidingsverlof (VOV) en verankering gemeenschappelijk initiatiefrecht

Artikel 62

Het Vlaams opleidingsverlof heeft als doel het volgen van arbeidsmarktgerichte en loopbaangerichte opleidingen door werknemers te stimuleren. De maatregel geeft werknemers het recht om afwezig te zijn op het werk voor het volgen van een arbeidsmarktgerichte of loopbaangerichte opleiding die de brede inzetbaarheid van de werknemer op de arbeidsmarkt rechtstreeks of onrechtstreeks verbetert. De opleiding gevolgd met Vlaams opleidingsverlof komt in de eerste plaats de ontwikkeling van de werknemer ten goede. Om te vermijden dat de maatregel ingezet wordt als een steunmaatregel voor bedrijven die opleidingen voor hun werknemers organiseren, zodat ze hun job beter uitoefenen waardoor vooral de werkgever voordeel haalt uit de opleiding voorzien we de invoering van een gunstig preadvies dat de arbeidsmarktgerichtheid van de opleiding nagaat als beperkende voorwaarde. Dit in uitvoering van het regeerakkoord dat uitdrukkelijk stelt dat het Vlaams opleidingsverlof gericht wordt op het versterken van de arbeidsmarkt, loopbanen en productiviteit, en dus niet gericht is op bedrijfsinterne opleidingen. In een latere fase zal nagegaan worden hoe de afspraak uit het regeerakkoord, dat “de hervorming van VOV gepaard zal gaan met een nadruk op knelpuntberoepen” kan gehonoreerd worden en (regelgevend) vorm kan krijgen.

Artikel 63

Het Vlaams opleidingsverlof is een recht van de werknemer. Om meer werknemers te stimuleren tot het deelnemen aan arbeidsmarktgerichte opleidingen werd via tijdelijke regelgeving in het kader van het Vlaamse Relanceplan het gemeenschappelijk initiatiefrecht in het leven geroepen. Vanuit de veronderstelling dat een duwtje in de rug door de werkgever richting opleiding de werknemer over drempel(s) kan tillen, heeft de werkgever de mogelijkheid om een arbeidsmarktgerichte opleiding voor te stellen aan zijn werknemer. Van een verplichting door de werkgever is echter geen sprake. De wijziging van dit artikel verankert het gemeenschappelijk initiatiefrecht structureel omdat de evaluatie van het eerste schooljaar enkele positieve tendensen aantoonde zoals een groter gebruik van Vlaams opleidingsverlof en een groter aandeel kortgeschoolden. Ook in het tweede schooljaar zet de stijging van het aandeel kortgeschoolden zich voort¹. Deze stijging zien we voornamelijk terugkomen bij werknemers die een opleiding volgen op voorstel van hun werkgever. Het maximumaantal uren Vlaams opleidingsverlof waarop een werknemer recht heeft in het kader van het gemeenschappelijk initiatiefrecht valt onder de bestaande delegatie aan de Vlaamse Regering in artikel 111, §2.

Artikel 64

Dit artikel regelt de overgangsbepaling.

Motivatie bij datum inwerkingtreding in de toekomst

De maatregel van het Vlaams opleidingsverlof is gebaseerd op schooljaren. Om het operationeel proces vlot te laten verlopen en duidelijk te communiceren aan alle betrokken partijen treden de wijzigingen aan de regelgeving in werking op 1 september 2025, bij de start van het nieuwe schooljaar. Bovendien zorgt deze

¹ De cijfers van het tweede schooljaar gemeenschappelijk initiatiefrecht zijn nog niet gepubliceerd.

wijziging voor een continuering van het gemeenschappelijk initiatiefrecht dat tot 31 augustus 2025 geregeld is via een tijdelijke wijziging aan het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 over het Vlaams opleidingsverlof.

De middelen voor het Vlaams opleidingsverlof bevinden zich op begrotingsartikel TB0-1TIE2VB-WT en bedragen 60.157K euro (regulier budget VOV) en 4.667K euro (VOV-Gemeenschappelijk Initiatiefrecht, gedeelte 2025 van schooljaar 2024-2025), samen 64.824K euro voor 2025.

Omdat dit ontwerp van decreet het gemeenschappelijk initiatiefrecht structureel verankert, worden de totale uitgaven op schooljaarbasis met elkaar vergeleken. VOV is immers een maatregel waarvan de subsidie per schooljaar wordt berekend. De periode september-december (4/12) wordt aangerekend aan het eerste kalenderjaar, de periode januari-augustus (8/12) wordt aangerekend aan het tweede kalenderjaar.

Het ontwerp van decreet sluit de bedrijfsinterne opleidingen uit van VOV. Om in te schatten hoeveel nu uitgegeven wordt aan bedrijfsinterne opleidingen, werd een selectie gemaakt van alle opleidingen waar de werkgever minstens 10 werknemers naar dezelfde opleiding stuurde. Het overeenstemmende bedrag aan VOV-subsidies werd berekend en bedraagt 22,3 miljoen euro. Met andere woorden zonder de bedrijfsinterne opleidingen zouden we in schooljaar 2022-2023, het meest recente afgehandelde schooljaar, (64.130.607,86 min 22.300.000 euro) 41.830.607,86 euro uitgegeven hebben.

Alhoewel de simulatie zo goed mogelijk de impact van de bijsturing uit de beschikbare data haalt, is het aangewezen om een veiligheidsmarge in te bouwen: voor de schooljaren volgend op 2022-2023 hebben we immers een toename van de totale uitgave VOV begroot tot 66 à 68 miljoen euro. Daarom voorzien we 45,157 miljoen euro op schooljaarbasis voor VOV exclusief de bedrijfsinterne opleidingen, een recurrente besparing van 15 miljoen euro op het reguliere VOV-budget, en zonder nog beroep te doen op extra (tijdelijke) budgetten voor het gemeenschappelijk initiatiefrecht.

Aangezien we de bedrijfsinterne opleidingen uitsluiten vanaf 1 september 2025 (schooljaar 2025-2026) zullen we in 2025 een minderuitgave van 15.000K euro x 4/12 = 5.000K euro realiseren.

	Sj 2022-2023	Sj 2023-2024	Sj 2024-2025	Sj 2025-2026	2025	2026
Vlaams opleidingsverlof - totaal	60.157 keuro	64.824 keuro	67.824 keuro	45.157 keuro	64.824 keuro	45.157 keuro
Regulier budget	60.157 keuro	60.157 keuro	60.157 keuro	45.157 keuro	60.157 keuro	45.157 keuro
Budget Gemeenschappelijk initiatiefrecht	0 keuro	4.667 keuro	7.667 keuro	nvt	4.667 keuro	nvt
Gerealiseerde uitgave - totaal	64.130.607,86	8.805.799,89 *				

* De afhandeling van schooljaar 2023-2024 is net gestart

Hoofdstuk 7. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Afdeling 1. Aanpassing van het Groeipakketdecreet van 2018 in kader van het regeerakkoord

Artikel 65, 67 en 73 tot en met 75

In het regeerakkoord is aangegeven dat de kleutertoeslag opgeheven wordt. De oorspronkelijke doelstelling van de kleutertoeslag beoogde ouders van kleuters aan te zetten hun kleuter voldoende tijdig en voldoende kwantitatief te doen participeren in het kleuteronderwijs. Uit een analyse bleek immers dat wie in voldoende mate kleuteronderwijs volgt, minder kans op schoolse achterstand oploopt. Dit blijkt eveneens uit wetenschappelijk onderzoek.

Om de groep kleuters te activeren die niet aanwezig zijn, opteerde de decreetgever ervoor om voor alle kinderen vanaf 3 tot en met 4 jaar de deelname aan het kleuteronderwijs extra te stimuleren door een kleutertoeslag.

Na 5 jaar toepassing van het groeipakket en de kleutertoeslag blijkt dat de maatregel zijn doel voorbij schiet, gezien het stabiele hoge percentage aanwezige kleuters. Om deze reden wordt ervoor gekozen de kleutertoeslag af te schaffen.

In 2025 ontvangen de kinderen die drie jaar zijn op 31 december 2024 nog eenmaal de kleutertoeslag voor 4-jarigen. Op die manier wordt gegarandeerd dat de huidige rechthebbenden niet door gewijzigd beleid worden geraakt.

Zoals de Raad van State in haar advies 77.161/1-3-16 van 4 november 2024 vooropstelt werd er een nieuw artikel 74 ingevoegd. Aangezien het bedrag van de kleutertoeslag voor driejarigen wordt geregeld in artikel 54 van het Groeipakketdecreet van 2018 en het bedrag van de kleutertoeslag voor vierjarigen wordt geregeld in artikel 55 van voormeld decreet, wordt ingevolge voormeld advies de opheffing van deze artikelen opgesplitst zodat de opheffing van artikel 54 in werking zal in werking treden op 1 januari 2025 en de opheffing van artikel 55 op 1 januari 2026. Door deze opheffing zullen de kinderen die in 2025 drie jaar worden vanaf 1 januari 2025 geen kleutertoeslag meer ontvangen.

De Raad van State vindt het geen probleem dat er elders in het Groeipakketdecreet van 2018 na 1 januari 2025 verwijzingen behouden blijven naar artikel 54, ongeacht de opheffing hiervan op 1 januari 2025. Deze verwijzingen zullen vanaf 1 januari 2025 zonder voorwerp zijn. Voor artikel 95 van het Groeipakketdecreet van 2018 betekent dit dat punt 1° van het zesde lid ook zonder voorwerp zal zijn. Vanaf 1 januari 2026 worden deze verwijzingen juridisch opgeheven.

Ook de verwijzing naar artikel 54 in artikel 55 wordt dus vanaf 1 januari 2025 zonder voorwerp. Dit betekent echter niet dat de inschrijving van het voorgaande schooljaar als voorwaarde komt te vervallen. Deze inschrijving zal voor de vierjarigen tot het einde van het kalenderjaar 2025 worden opgevolgd.

Zowel de SERV als de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) ondersteunen het voorstel om de kleutertoeslag af te schaffen, en we volgen dat de verhoging van de deelname aan het kleuteronderwijs moet gebeuren via inspanningen via het bredere gezinsbeleid, het onderwijsbeleid en/of integratiebeleid. Er wordt aangedrongen om het vrijgekomen budget van deze toeslag opnieuw aan te wenden binnen het groeipakket voor een optimale ondersteuning van gezinnen ten aanzien van hun noden. De vrijgekomen middelen dragen mee bij aan bijkomende investeringen in het Vlaams gezinsbeleid in uitvoering van het universaliteitsbeginsel.

Artikel 66

In het regeerakkoord is bepaald dat het groeipakket opnieuw gekoppeld wordt aan de gezondheidsindex, waarbij telkens in september minimaal met 2 procent wordt geïndexeerd.

Zowel de SERV als de Vlaamse Raad WVG vinden de koppeling aan de gezondheidsindex positief omdat het op die manier de kostendekking door het groeipakket van de kosten van kinderen verzekert. We zijn ervan overtuigd dat dit een belangrijke ondersteuning is in de opvoedingskosten van gezinnen.

Artikel 68 tot en met 71

In het regeerakkoord wordt ervoor gekozen de onwettige afwezigheden waarmee rekening wordt gehouden bij de toekenning van de selectieve participatietoeslag terug te brengen van 2 schooljaren naar 1 schooljaar. Momenteel duurt het 2 jaar voor wordt ingegrepen op de schooltoeslag wanneer een leerling te vaak onwettig afwezig is van school. Door deze verlaging kan er sneller ingegrepen worden bij een te hoog aantal afwezigheden. Wanneer een kind te veel onwettig afwezig is in 1 schooljaar betekent dit het verlies van de schooltoeslag.

We onderschrijven het advies van de SERV en Vlaamse Raad WVG dat spijbelgedrag moet aangepakt worden door middel van een geïntegreerd, ondersteunend beleid. Dit beleid wordt ook verdergezet. Om meer aanklappend te kunnen werken, zal de terugvordering al na een jaar gebeuren.

Artikel 72

In het groeipakket is een schooltoeslag voorzien voor kinderen die onderwijs volgen in een door Vlaanderen erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling en die uit een gezin met een lager inkomen komen.

De schooltoeslag in het groeipakket is een inkanteling van de schooltoelagen voorzien door het beleidsdomein Onderwijs. Zo staat het in de memorie van toelichting bij het Groeipakketdecreet van 2018 (*Parl.St. VI.Parl. 2017-18, nr. 1450/1*).

Het bedrag van de toeslag hangt af van het gezinsinkomen, de opleiding die een leerling volgt en wordt per schooljaar toegekend. Voor de vaststelling van het recht op de schooltoeslag geldt onder andere een financiële voorwaarde.

Artikel 37, eerste lid, van het Groeipakketdecreet van 2018 bepaalt dat er wordt uitgegaan van de inkomsten van het gezin waartoe de leerling behoort om te bepalen of een leerling in aanmerking komt voor een schooltoeslag.

Artikel 38, §3, van het Groeipakketdecreet van 2018 voorziet in een delegatie aan de Vlaamse Regering om te bepalen met welke inkomsten van welke personen er rekening wordt gehouden om de gezinsinkomsten vast te stellen.

Het besluit van de Vlaamse Regering (BVR) van 17 mei 2019 betreffende de selectieve participatietoelagen leerling geeft verder uitvoering aan deze financiële voorwaarde en bepaalt van wie inkomsten in rekening worden gebracht (artikel 3), welke inkomsten in rekening worden gebracht (onder andere drie keer het geïndexeerde kadastraal inkomen (ki) vreemd gebruik) (artikel 7). De Vlaamse Regering bepaalt ook de toepassing van een ki-toets (artikel 10) (ki = kadastraal inkomen).

Samengevat komt deze ki-toets op het volgende neer: als het geïndexeerde ki vreemd gebruik hoger is dan 1250 euro, dan moet worden nagegaan of drie keer het geïndexeerde ki vreemd gebruik hoger is dan 20 procent van de totale inkomsten die in aanmerking worden genomen, verminderd met drie keer het geïndexeerde ki vreemd gebruik en één keer het geïndexeerde ki voor eigen beroepsdoeleinden. Als dat het geval is, dan is er geen recht op schooltoeslag, hoewel de totale inkomsten lager liggen dan het toepasselijke maximumbedrag.

Artikel 39 van het Groeipakketdecreet van 2018 bepaalt op welke bedragen (de volledige, een gedeeltelijke, een minimale of een uitzonderlijke schooltoeslag) de rechthebbende leerling recht heeft als het gezinsinkomen lager is dan de inkomensgrenzen, vermeld in artikel 43 van het Groeipakketdecreet van 2018.

In de praktijk betekent de ki-toets voor een substantieel aantal gezinnen het verschil tussen al dan niet recht hebben op een schooltoeslag. Er werd vastgesteld dat een arbeidshof de bevoegdheid van de Vlaamse Regering om te voorzien in een ki-toets in vraag stelt, zonder het concept van de ki-toets op zich in vraag te stellen. De buitenwerkingstelling door dit hof van de ki-toets wegens de legaliteit van de ki-toets in het betreffende geschil creëert een aanzienlijke rechtsonzekerheid.

Gelet op de belangrijke rol van de ki-toets voor de vaststelling van het recht op de schooltoeslag, is het dan ook van essentieel belang dat de mogelijke onzekerheid over de legaliteit wordt vermeden. Gelet op deze vaststelling in de rechtspraak voorziet de voorliggende bepaling in een wijziging van artikel 39 van het Groeipakketdecreet van 2018, door toevoeging van een nieuwe paragraaf. Deze paragraaf bevestigt op decreetniveau, zoals het altijd de intentie van de decreetgever is geweest, het principe van de huidige ki-toets, door te bepalen dat er alsnog geen recht is op een schooltoeslag als een weging van bepaalde inkomsten een maximumbedrag overschrijdt. De Vlaamse Regering bepaalt welke inkomsten worden gewogen, onder welke modaliteiten en wat het maximumbedrag is. Die inkomsten hebben betrekking op bepaalde inkomsten vermeld in artikel 38, §3, van het Groeipakketdecreet van 2018. Deze verdere uitwerking is opgenomen in artikel 10 van het BVR van 17 mei 2019.

Hoewel het altijd de intentie is geweest van de decreetgever om in een ki-toets te voorzien en deze aanpassing niet noodzakelijk is, aangezien de delegatie in artikel 38, §3, van het Groeipakketdecreet van 2018 voldoende rechtsgrond geeft voor het vaststellen van een ki-toets door de Vlaamse Regering, heeft deze wijziging de bedoeling om mogelijke betwistingen en de eventuele daaruit voortvloeiende rechtsonzekerheid te voorkomen.

De voormelde intentie van de decreetgever blijkt ook uit de memorie van toelichting bij het Groeipakketdecreet van 2018 (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-2018, nr. 1450/1). Daarin wordt verduidelijkt dat de schooltoeslag een inkanteling van de schooltoelagen vanuit Onderwijs betreft, waarbij het altijd de bedoeling is geweest om het systeem van de schooltoelagen maximaal over te nemen. In voormelde memorie bepaalt de decreetgever namelijk ook expliciet het volgende: "Het uitgangspunt is dat minstens de huidige doelgroep die schooltoelagen ontvangt ook in de toekomst selectieve participatietoelagen zal ontvangen. De nodige uitvoeringsbesluiten zullen de gevraagde verduidelijking aanbrengen met betrekking tot de leefeenheid, maar evenzeer met betrekking tot de ki-toets." (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-2018, nr. 1450/1, 25).

Daarnaast kan er worden gewezen op het advies van Raad van State bij het BVR van 17 mei 2019 betreffende de selectieve participatietoelagen leerling (advies 65.942/1 van 7 mei 2019). Daarbij kan worden vastgesteld dat de Raad in zijn advies geen opmerkingen heeft geformuleerd over de bevoegdheid van de Vlaamse

Regering voor het uitwerken van een ki-toets, daar waar de Raad toch ook altijd veel belang hecht aan het legaliteitsbeginsel van artikel 24, §5, van de Grondwet.

In randnummer 2 van het advies vernoemt de Raad van State artikel 10 bij de opsomming van de artikelen die de inkomsten bepalen die in aanmerking worden genomen.

Zowel de SERV als de Vlaamse Raad WVG vinden het belangrijk dat de ki-toets als integraal onderdeel van het gezinsinkomen binnen het groeipakket wordt bevestigd, zodat er geen onzekerheid is over het toepassen ervan. De SERV wijst erop dat er nog steeds een verschillende inkomenskern voor de schooltoeslag en de sociale toeslag wordt gehanteerd. Er zal een evaluatie gebeuren van het inkomensbegrip groeipakket om mogelijke ongewenste effecten voor gezinnen in kaart te brengen en mogelijks bij te sturen.

Motivatie bij datum inwerkingtreding in de toekomst

De maatregelen in het kader van de afschaffing van de kleutertoeslag, de aanpassing van de indexering en de verduidelijking van de ki-toets hebben een budgettaire impact vanaf 2025. Deze impact wordt reeds bij begrotingsopmaak 2025 doorgevoerd.

Ingevolge het advies 77.161/1-3-16 van Raad van State van 4 november 2024 en gelet op de opheffing van artikel 54 vanaf 1 januari 2025 en de opheffing van artikel 55 vanaf 1 januari 2026 wordt de overgangsbepaling in artikel 76, 10°, aangepast.

De maatregelen met betrekking tot de aanpassing van de ongewettigde afwezigheden hebben slechts een budgettaire impact vanaf het schooljaar 2025-2026.

De bepalingen in artikel 64, 68 tot en met 72, 74 en 75 hebben een budgettaire impact. Deze zorgen immers voor mindere uitgaven binnen het Groeipakket, zoals ook verwerkt in het meerjarentraject dat binnen de Vlaamse Regering is afgesproken in het kader van de begrotingsopmaak 2025.

De afschaffing van de kleutertoeslag zal gefaseerd worden ingevoerd vanaf 2025, dit wil zeggen dat in 2025 de kleutertoeslag voor de 3-jarige kleuters wordt afgeschaft en in 2026 de kleutertoeslag voor de 4-jarige kleuters. De mindere uitgaven komen dus op kruissnelheid vanaf 2026. De totale uitgaven voor de kleutertoeslag wordt geraamd op 20 miljoen euro per jaar.

De aanpassing van de regels rond afwezigheden bij de toekenning van de schooltoeslag zal in voege treden vanaf schooljaar 2025-2026, en zal dus een budgettair effect hebben vanaf begrotingsjaar 2025. Dit effect is gesimuleerd op basis van bestaande data over het aantal ongewettigde afwezigheden in schooljaar 2022-2023 en vervolgens geëxtrapoleerd naar de huidige situatie.

Artikel 67 betreft de aanpassing van het indexeringsmechanisme. Indien de huidige inflatieramingen van het Planbureau worden aangehouden, zal deze bepaling geen budgettaire impact hebben. Volgens de raming van het Planbureau ligt de afgevlakte gezondheidsindex in juli 2025 1,71 procent hoger dan in juli 2024. Conform de bepalingen in artikel x+1 heeft dit een indexering met 2 procent tot gevolg. In het ingediende begrotingsvoorstel voor 2025 was reeds rekening gehouden met een indexering van 2 procent.

Om de afschaffing van de kleutertoeslagen te kunnen realiseren dienen de nodige aanpassingen te gebeuren aan de centrale groeipakketapplicatie. De kosten hiertoe

worden ingeschat op 100.000 euro (wat neerkomt op tien storypoints in de ontwikkeling) VAK en VEK in 2025.

Om de versnelling van de benadering inzake ongewettigde afwezigheden te kunnen implementeren in de centrale groeipakketapplicatie, worden de kosten ingeschat op 50.000 euro (wat neerkomt op vijf storypoints in de ontwikkeling) VAK en VEK in 2025.

Naar aanleiding van de voorwaarde gesteld in het advies van de Inspectie van Financiën van 23 oktober 2024 zullen deze éénmalige ICT-meeruitgaven intern gecompenseerd worden binnen WVG.

De minister-president van de Vlaamse Regering
en Vlaamse minister van Economie, Innovatie en Industrie,
Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Melissa DEPRAETERE

De Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid,
Samenleven, Integratie en Inburgering,
Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand,
Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding,
Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER

De Vlaamse minister van Brussel en Media,

Cieltje VAN ACHTER

VOORONTWERP VAN DECREET

Voorontwerp van programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025

Dit decreet wordt voorgesteld door alle leden van de Vlaamse Regering;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewest- en gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

Afdeling 1. Financiering lokale besturen: Gemeentefonds

Art. 2. Aan artikel 11, §1, van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds, gewijzigd bij het decreet van 6 juli 2018 en het decreet van 23 december 2021, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“In het geval van een samenvoeging van gemeenten wordt het eerste lid van toepassing als het gewogen gemiddelde van de aanslagvoeten voor de aanvullende personenbelasting of van de opcentiemen op de onroerende voorheffing van de samen te voegen gemeenten, in het jaar dat aan de berekening voorafgaat, lager ligt dan de drempelwaarden van 5% of 441 opcentiemen. Voor de berekening van het gewogen gemiddelde wordt aan de verschillende aanslagvoeten voor de aanvullende personenbelasting een wegingsfactor toegekend die overeenstemt met de opbrengst aan personenbelasting waarop elke aanslagvoet van toepassing is, in verhouding tot de totale opbrengst aan personenbelasting voor de samen te voegen gemeenten. Voor de berekening van het gewogen gemiddelde van de opcentiemen op de onroerende voorheffing wordt aan de verschillende tarieven een wegingsfactor toegekend die overeenstemt met het aandeel van het belastbaar kadastraal inkomen waarop elk tarief van toepassing is, in verhouding tot het totale belastbare kadastrale inkomen van de samen te voegen gemeenten.”.

Afdeling 2. Wijzigingen aan het decreet van 9 december 2022 over de toekenning van diverse subsidies aan lokale besturen als vermeld in het VIA6-akkoord

Art. 3. Artikel 2 van het decreet van 9 december 2022 over de toekenning van diverse subsidies aan lokale besturen als vermeld in het VIA6-akkoord wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 2. Aan de vzw Gemeenschappelijke Sociale Dienst Lokale Besturen in Vlaanderen (GSD-V) wordt jaarlijks een subsidie toegekend voor de uitvoering van het VIA6-akkoord.

In dit artikel wordt verstaan onder VIA6-akkoord: het zesde Vlaams intersectoraal akkoord van 30 maart 2021 voor de social/non-profitsectoren voor de periode 2021-2025."

Art. 4. Artikel 3 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 3. De Vlaamse Regering stelt jaarlijks het bedrag en de verdere modaliteiten van de subsidie, vermeld in artikel 2, vast. Het bedrag van de subsidie wordt jaarlijks aangepast aan de afgevlakte gezondheidsindex.

In dit artikel wordt verstaan onder afgevlakte gezondheidsindex: het prijsindexcijfer, vermeld in artikel 2, §2, van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van 's lands concurrentievermogen, dat wordt berekend en toegepast conform artikel 2 tot en met 2quater van het voormelde besluit."

Art. 5. Artikel 4 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 4. De subsidie, vermeld in artikel 2, heeft als doel de uitvoering van de maatregelen zoals vastgesteld in LUIK III, DEEL IV, punt 2.1.2. en punt 2.2.2. van het zesde Vlaams Intersectoraal Akkoord van 30 maart 2021 voor de social/nonprofitsectoren voor de periode 2021-2025, en het sectoraal akkoord van 9 juni 2021 tussen de sociale partners van de publieke sector houdende aanpassing van de koopkrachtmaatregelen uit het VIA6-akkoord, de vervroegde uitkanteling van de publieke socio-culturele sector uit de VIA-akkoorden en de compensatie aan de lokale besturen voor het personeel dat niet onder het VIA6-akkoord valt."

Art. 6. Artikel 5 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 5. De vzw GSD-V verdeelt de subsidie, vermeld in artikel 2, jaarlijks onder de lokale besturen conform de vastgestelde maatregelen als vermeld in artikel 4.

De vzw GSD-V rapporteert jaarlijks uiterlijk op 30 juni over de besteding van de middelen van het voorgaande jaar.

In dit artikel wordt verstaan onder lokale besturen: de gemeenten, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de gemeentelijke verzelfstandigde agentschappen, de welzijnsverenigingen als vermeld in deel 3, titel 4, hoofdstuk 2, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden als vermeld in deel 2, titel 3, hoofdstuk 3, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur."

Art. 7. Artikel 6 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 6. De subsidie, vermeld in artikel 2, wordt jaarlijks uiterlijk op 31 december uitbetaald aan de vzw GSD-V."

Art. 8. De artikelen 7 tot en met 11 van hetzelfde decreet worden opgeheven.

Hoofdstuk 3. Onderwijs en Vorming

Afdeling 1. Toekenning jaarlijkse aanvullende voltijdsequivalenten
/leraarsuren/punten/werkingsmiddelen ten behoeve van de asielproblematiek

Art. 9. Aan artikel 196sexies, §1, van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, ingevoegd bij het decreet van 18 december 2015 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 22 december 2023, wordt een elfde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Ten laste van het begrotingsjaar 2025 worden 32.955,75 aanvullende leraarsuren, 481,99 aanvullende punten en een bedrag van 604.847,18 euro aan werkingsmiddelen aan de centra voor volwassenenonderwijs en 132,96 aanvullende vte, 2192,09 aanvullende punten en een bedrag van 1.627.652,82 euro aan werkingsmiddelen aan de centra voor basiseducatie toegekend.”.

Afdeling 2. Aanpassing indexering investeringsmiddelen Hogere Zeevaartschool

Art. 10. In artikel 4 van het decreet van 20 februari 2009 betreffende de Hogere Zeevaartschool, gewijzigd bij de decreten van 18 december 2009, 22 december 2017 en 18 december 2020, worden paragraaf 1 en 2 vervangen door wat volgt:

“§1. Naast de werkingsuitkering ontvangt de Hogere Zeevaartschool een bedrag van 194.000 euro voor investeringsmiddelen (prijsniveau 2024).

§2. Vanaf het begrotingsjaar 2025 wordt het bedrag van de investeringsmiddelen, vermeld in paragraaf 1, geïndexeerd aan de hand van de indexeringsformule, vermeld in artikel III.46, §5, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013.”.

Afdeling 3. Huursubsidies AGION voor tijdelijke modulaire units

Art. 11. In artikel 60, §1, eerste lid, van het decreet Programmadecreet van 9 juli 2021 bij de aanpassing van de begroting 2021, wordt het bedrag "750.000 euro" vervangen door het bedrag "2.000.000 euro".

Afdeling 4. Investeringsstoelage van 20.000.000 euro aan de Hogere Zeevaartschool voor het vernieuwbouwproject

Art. 12. Aan artikel 4 van het decreet van 20 februari 2009 betreffende de Hogere Zeevaartschool, gewijzigd bij de decreten van 18 december 2009, 22 december 2017 en 18 december 2020, wordt een paragraaf 6 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§6. Als aanvulling op het bedrag, vermeld in paragraaf 1, kan de Vlaamse Regering in begrotingsjaar 2025 een eenmalige bijkomende investeringstoelage van 20.000.000 euro toekennen aan de Hogere Zeevaartschool in kader van de nieuwbouw. De daaraan gekoppelde betaalkredieten worden over vijf jaar gespreid: 10 procent wordt uitbetaald in 2025, 20 procent in 2026, 30 procent in 2027, 20 procent in 2028 en 20 procent in 2029.

De Vlaamse Regering is gemachtigd om dit betalingsritme te koppelen aan eventueel bijkomende voorwaarden omtrent cofinanciering.”.

Afdeling 5. Technische aanpassing berekeningswijze van het werkingsbudget bijkomende verblijfsdagen onderwijsinternaten

Art. 13. In artikel 37 van het decreet van 16 juni 2023 over de onderwijsinternaten, gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

"§2. Vanaf het begrotingsjaar 2025, dat de werkingsmiddelen omvat voor het schooljaar 2024-2025, wordt het werkingsbudget voor de werking op bijkomende verblijfsdagen berekend door het bedrag van 7,22 euro per ingevulde bijkomende verblijfsdag te vermenigvuldigen met coëfficiënt A1. De coëfficiënt A1 wordt als volgt berekend: $A1 = (Cx-1/Cx-2)$, waarbij:

- 1° Cx-1: de gezondheidsindex van de maand januari van het begrotingsjaar x-1;
- 2° Cx-2: de gezondheidsindex van de maand januari van het begrotingsjaar x-2."

2° paragraaf 3 wordt opgeheven;

3° in paragraaf 4 wordt de zinsnede "GW_BV" vervangen door de woorden "het bedrag berekend volgens de bepalingen in paragraaf 2".

Art. 14. Artikel 168 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 168. Voor het begrotingsjaar 2024, dat de werkingsmiddelen omvat voor het schooljaar 2023-2024, bedraagt het bedrag per ingevulde bijkomende verblijfsdag 7,22 euro. Voor de toepassing van artikel 37, §4, wordt voor het schooljaar 2023-2024, voor de internaten die op 31 augustus 2023 overeenkomstig artikel III.4 van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 opgenomen waren in de financiering of subsidiëring, en de onderwijsinternaten die ontstaan zijn op 1 september 2023 uit een fusie van internaten die op 31 augustus 2023 overeenkomstig artikel III.4 van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 opgenomen waren in de financiering of subsidiëring, het aantal ingevulde bijkomende verblijfsdagen bekomen door de optelsom van het aantal ingevulde bijkomende verblijfsdagen tijdens de maanden januari 2023 tot en met mei 2023 te vermenigvuldigen met 2,4.

Voor de toepassing van artikel 37, §4, wordt voor het schooljaar 2024-2025, voor de internaten die op 31 augustus 2023 overeenkomstig artikel III.4 van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 opgenomen waren in de financiering of subsidiëring, en de onderwijsinternaten die ontstaan zijn op 1 september 2023 uit een fusie van internaten die op 31 augustus 2023 overeenkomstig artikel III.4 van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 opgenomen waren in de financiering of subsidiëring, het aantal ingevulde bijkomende verblijfsdagen opgeteld tijdens de maanden februari 2023 tot en met januari 2024."

Hoofdstuk 4. Omgeving

Afdeling 1. Subsidiëring van stockage, transport en installatie van mobiele woonunits en van infrastructuurwerken voor de inzet ervan

Art. 15. In artikel 1.3, §1, eerste lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, wordt een punt 27°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"27°/1 mobiele woonunit: woonvorm die gekenmerkt wordt door flexibiliteit en verplaatsbaarheid, bestemd voor tijdelijke bewoning;"

Art. 16. In boek 5, deel 2, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, wordt aan titel 3 de zinsnede "en stockage, transport en installatie van mobiele woonunits en de daarvoor noodzakelijke infrastructuurwerken" toegevoegd.

Art. 17. In artikel 5.22 van dezelfde codex wordt tussen het tweede en het derde lid, een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“De Vlaamse Regering kan, afhankelijk van de kredieten die daartoe op de begroting van het Vlaamse Gewest worden ingeschreven, een subsidie verlenen voor stockage, transport en installatie van mobiele woonunits die dienen voor de tijdelijke huisvesting van huurders van sociale huurwoningen en voor de daarvoor noodzakelijke infrastructuurwerken.”.

Art. 18. In artikel 5.23 van dezelfde codex worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 2° worden tussen het woord “woningen” en het woord “in” de woorden “of de mobiele woonunits” ingevoegd;

2° er wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“4° mobiele woonunits als vermeld in artikel 5.22, derde lid, te stockeren, te transporteren, te installeren en het perceel waarop de mobiele woonunits geplaatst worden, aan te leggen.”.

Art. 19. In artikel 5.24, eerste lid, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 9 juli 2021, worden tussen de zinsnede “artikel 5.23, 2°,” en het woord “kunnen” de woorden “met uitzondering van de infrastructuurwerken die betrekking hebben op tijdelijke voorzieningen voor mobiele woonunits” ingevoegd.

Afdeling 2. Aanpassingen decreet integraal waterbeleid (Decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018)

Art. 20. In artikel 4.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, gewijzigd bij de decreten van 21 oktober 2022, 22 december 2023 en 26 april 2024, wordt punt 15° vervangen door wat volgt:

“15° toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving: de gewestelijke toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving vermeld in artikel 12, 1°, en artikel 12, 9° tot en met 9°/3, van het besluit van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en de provinciale en lokale toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving, zoals bedoeld in artikel 13 van hetzelfde besluit;”.

Art. 21. In artikel 4.2.2.1.2 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede “artikel 4.2.2.2.1 §1 en §3” wordt vervangen door de zinsnede “4.2.2.2.1, eerste lid, 1° en 3°”;

2° een tweede lid wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Vanaf heffingsjaar 2024 worden de heffingsplichtigen, bedoeld in het eerste lid, bij wijze van overgangsmaatregel vrijgesteld van heffing voor het door Brabant Water N.V. gefactureerd waterverbruik dat vóór 1 januari 2024 verbruikt werd.”.

Art. 22. In artikel 4.2.2.1.3, §2, wordt de zinsnede “4.2.2.2.1. §2 en §3” vervangen door de zinsnede “4.2.2.2.1, eerste lid, 2° en 3°”.

Art. 23. In artikel 4.2.2.1.5, §2, derde lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 23 december 2021, wordt punt 5° opgeheven.

Art. 24. In artikel 4.2.2.5.1 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “k: het thermisch belast koelwater zoals bedoeld in artikel 4.2.2.3.1.” vervangen door de zinsnede “K: het thermisch belast koelwater zoals bedoeld in artikel 4.2.2.3.1;”.

Art. 25. Aan artikel 4.2.4.2 van hetzelfde decreet wordt een vierde paragraaf toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. Correcte en volledige meldingen of aanvragen gedaan via de daarvoor bestemde digitale loketten ingericht in het kader van hoofdstuk 5 van het decreet van 6 mei 2022 Scheepvaartdecreet en artikel 30 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 mei 2021 tot uitvoering van diverse bepalingen uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het toezicht op de naleving van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, volstaan als melding zoals bedoeld in de eerste paragraaf.”.

Art. 26. In artikel 4.3.1.2.1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt de zinsnede “4.2.2.2.1., §1 en §3” vervangen door de zinsnede “4.2.2.2.1, eerste lid, 1° en 3°”;

2° in paragraaf 2 wordt de zinsnede “4.2.2.2.1, §2 en §3” vervangen door de zinsnede “4.2.2.2.1, eerste lid, 2° en 3°”.

Afdeling 3. Decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen – OVAM-heffingen

Art. 27. In artikel 46, §2, vijfde lid, punten 8°, 9°, 10° en 11° van hetzelfde decreet, vervangen en toegevoegd bij het decreet 8 juli 2016 en gewijzigd bij de decreten 8 juli 2017 en 30 juni 2023 worden de jaargetallen “2024”, “2025”, “2026” en “2027” vervangen door respectievelijk de jaargetallen “2025”, “2026”, “2027” en “2028”.

Art. 28. In artikel 46, §3, eerste lid, van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, ingevoegd bij decreet van 8 juli 2016, wordt punt 6° vervangen door wat volgt:

“6° vanaf 1 juli 2016 voor het verbranden of meeverbranden in een daartoe vergunde inrichting van de hierna vermelde afvalstoffen geproduceerd in een ander land dan België en die worden overgebracht onder toepassing van de bepalingen van de Verordening (EG) Nr 1013/2006 van 14 juni 2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen gevaarlijke afvalstoffen.

Het nultarief geldt zowel voor de ingevoerde gevaarlijke afvalstoffen die rechtstreeks naar de verbrandings- of meeverbrandingseenheid worden overgebracht als voor de afvalstoffen die na een nuttige voorbehandeling in een daartoe vergunde inrichting, al of niet samen met Vlaamse afvalstoffen, worden verbrand of meeverbrand.

Onverminderd de bepalingen hierboven geldt het nultarief slechts voor die hoeveelheden die overeenkomstig de goedkeuring van OVAM aan de gestelde voorwaarden voldoen en volledig traceerbaar zijn;”.

Afdeling 4. Het decreet van 19 mei 2006 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en energie – opbrengst houtverkoop

Art. 29. Artikel 36, 1°, van het decreet van 19 mei 2006 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en energie, wordt opgeheven.

Art. 30. "De opbrengsten, gehaald uit de verkoop van hout en andere producten uit de domeinen in beheer van het agentschap voor Natuur en Bos worden aangerekend op de algemene middelenbegroting op een ontvangstenartikel van het agentschap voor Natuur en Bos."

Afdeling 5. Wijziging van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024 wat betreft de invoering van een bestuurlijke transactie

Art. 31. In de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024 wordt een artikel 70/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 70/1. Vooraleer een administratieve geldboete op te leggen, kunnen de ambtenaren, vermeld in artikel 70, §1, de overtreder een voorstel doen om een geldsom te betalen binnen een termijn van drie maanden na de verzending ervan aan de overtreder.

Het voorstel tot betaling van een geldsom, vermeld in het eerste lid, schorst de bestuurlijke sanctieprocedure, vermeld in artikel 70, §1 en §2. De tijdige en integrale betaling van de voorgestelde geldsom doet de procedure tot het opleggen van een administratieve geldboete vervallen.

Het voorstel tot betaling van een geldsom, vermeld in het eerste lid, vervalt van rechtswege en de bestuurlijke sanctieprocedure wordt hervat, als de geldsom niet tijdig en integraal wordt betaald.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen met betrekking tot de modaliteiten voor het opleggen van de geldsom, vermeld in het eerste lid, en voor het opleggen van de administratieve geldboete, vermeld in artikel 70, §1."

Art. 32. Aan artikel 63, §2, 1°, van hetzelfde decreet, worden een punt j° en k° toegevoegd, die luiden als volgt:

"j) de geldsommen, vermeld in artikel 70/1";

"k) de administratieve boetes bedoeld in artikel 41bis van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren."

Art. 33. Aan artikel 85 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "met uitzondering van artikel 34, §4 en §5, derde lid, c), artikel 41bis en artikel 42quater die opgeheven worden op 1 januari 2026." toegevoegd.

Art. 34. Aan artikel 86 van hetzelfde decreet wordt een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"7° artikel 63, §2, 1°, i) en j), artikel 64, §5, artikel 70 en artikel 71, die in werking treden op 1 januari 2026."

Afdeling 6. Wijziging van artikel 14 van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024

Art. 35. In artikel 14 van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt de zin "De retributie voor de initiële registratie bij honden wordt verhoogd met een bijdrage van vier euro, die ook ten laste komt van de verantwoordelijke van het dier." vervangen door de zin "De retributie voor de initiële registratie bij honden respectievelijk katten wordt verhoogd met een

bijdrage van acht euro respectievelijk twee euro, die ook ten laste komt van de verantwoordelijke van de dieren.”;

2° er wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De dierenasielen die zijn erkend als vermeld in artikel 17, §1 worden van de betaling van de bijdrage, vermeld in het tweede lid, vrijgesteld.”.

Hoofdstuk 5. Financiën en Begroting

Afdeling 1. De afschaffing van de verminderingen voor onroerende voorheffing voor energiezuinige woningen

Art. 36. In artikel 2.1.5.0.1, §2, eerste lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, gewijzigd bij de decreten van 18 december 2015, 23 december 2016 en 19 november 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 5° wordt in de tabel de rij

“

vanaf 1 januari 2023	/	E60
----------------------	---	-----

”

vervangen door de rij:

“

vanaf 1 januari 2023 tot en met 31 december 2024	/	E60
--	---	-----

”;

2° in punt 6° en 7° wordt de zinssnede “na 31 december 2022” telkens vervangen door de zinssnede “vanaf 1 januari 2023 tot en met 31 december 2024”.

Afdeling 2. De verlenging van de verdachte periode in de erfbelasting

Art. 37. In artikel 2.7.1.0.5, §1, eerste lid, en §2, eerste lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2014, wordt het woord “drie” telkens vervangen door het woord “vijf”.

Art. 38. In artikel 2.7.1.0.6, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2014 en vervangen bij het decreet van 23 december 2016, wordt het woord “drie” vervangen door het woord “vijf”.

Art. 39. In artikel 2.7.3.2.5, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2014 en gewijzigd bij het decreet van 15 maart 2024, wordt het woord “drie” vervangen door het woord “vijf”.

Art. 40. In artikel 3.13.1.3.1, §6, vijfde lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2014, wordt het woord “drie” vervangen door het woord “vijf”.

Afdeling 3. Registratiebelasting –verlaging van het tarief bij aankoop van een enige eigen woning

Art. 41. In artikel 2.9.4.2.11, §1, eerste lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, ingevoegd bij het decreet van 18 mei 2018 en gewijzigd bij de decreten van 20 december 2019 en 23 december 2021, wordt de zinsnede “3%” vervangen door de zinsnede “2%”.

Art. 42. Artikel 2.9.5.0.5, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 mei 2018 en vervangen bij het decreet van 23 december 2021, wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Als er voor alle verkrijgers toepassing wordt gemaakt van het verlaagde tarief, vermeld in artikel 2.9.4.2.11, §1, eerste lid, en als de totale belastbare grondslag van het onroerend goed niet hoger is dan 220.000 euro, wordt er een rechtenvermindering toegestaan van 1867 euro op het totaal van de op de aankoop berekende rechten. Als het verschuldigde verkooprecht lager is dan 1867 euro, dan wordt de rechtenvermindering verlaagd tot het bedrag van dit verkooprecht.

Als er slechts voor sommige verkrijgers toepassing wordt gemaakt van het verlaagde tarief, vermeld in artikel 2.9.4.2.11, §1, eerste lid, en als de totale belastbare grondslag van het onroerend goed niet hoger is dan 220.000 euro, wordt de rechtenvermindering van 1867 euro herleid tot het breukdeel van deze bedragen dat overeenstemt met het aandeel van de betrokken verkrijgers in de totale aankoop. Als het door deze verkrijgers verschuldigde verkooprecht lager is dan het overeenkomstige breukdeel van 1867 euro, dan wordt de rechtenvermindering verlaagd tot het bedrag van het wettelijk aandeel van deze verkrijgers in het totale verschuldigde verkooprecht.

Als er slechts voor een deel van de verkrijging toepassing wordt gemaakt van het verlaagd tarief, vermeld in artikel 2.9.4.2.11, §1, eerste lid, en als de totale belastbare grondslag van het onroerend goed niet hoger is dan 220.000 euro, wordt de rechtenvermindering van 1867 euro herleid tot het breukdeel van dat bedrag dat overeenstemt met het aandeel van de verkrijging waarvoor het verlaagde tarief, vermeld in artikel 2.9.4.2.11, §1, eerste lid, wordt toegepast.

Voor de onroerende goederen gelegen op het grondgebied van de kernsteden en de gemeenten van de Vlaamse Rand rond Brussel zoals bepaald in artikel 1.1.0.0.2, twaalfde lid, 8° en 9°, wordt de rechtenvermindering, vermeld in het eerste lid, toegestaan als de totale belastbare grondslag van het onroerend goed niet hoger is dan 240.000 euro.”.

Art. 43. Aan titel 5 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt een artikel 5.0.0.0.20 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 5.0.0.0.20. Artikel 2.9.4.2.11, §1, eerste lid, en artikel 2.9.5.0.5, §1, zijn van toepassing op overeenkomsten houdende zuivere aankoop gesloten vanaf 1 januari 2025, of, in afwijking daarvan, op authentieke akten verleden vanaf 1 januari 2025, wanneer de overeenkomsten houdende zuivere aankoop waarop de akten betrekking hebben, gesloten zijn voor 1 januari 2025.”.

Afdeling 4. Afschaffing verlaagde tarieven verkooprecht en schenkbelasting voor gebouwen die energetische gerenoveerd worden

Art. 44. In artikel 2.8.4.3.1, §1, eerste lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, ingevoegd bij het decreet van 3 juli 2015 en gewijzigd bij de decreten van 18 december 2015 en 8 december 2017, wordt tussen de zinsnede “gedaan met ingang van 1 juli 2015” en de zinsnede “, berekend volgens het tarief” de zinsnede “en voor 1 januari 2025” ingevoegd.

Art. 45. In artikel 2.9.4.2.12, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 mei 2018 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 9 december 2022, wordt tussen de zinsnede “wordt verminderd tot 1%” en de zinsnede “als aan al de volgende voorwaarden is voldaan” de zinsnede “voor verkoopovereenkomsten gesloten voor 1 januari 2025,” ingevoegd.

Afdeling 5. Aanpassing belastingtarief automatische ontspanningstoestellen
(categorie 1)

Art. 46. In artikel 2.13.4.0.1, eerste lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, ingevoegd bij het decreet van 7 december 2018 en gewijzigd bij het decreet van 25 november 2022, wordt in de tabel de rij

“

1	4000
---	------

”

vervangen door de rij

“

1	4600
---	------

”

Afdeling 6. Personenbelasting: opheffing van de belastingvermindering in de personenbelasting voor wijk-werken en dienstencheques

Art. 47. In titel II, hoofdstuk III, afdeling I van het Wetboek van 10 april 1992 van de Inkomstenbelastingen wordt Onderafdeling IIquater, die bestaat uit artikel 145/21 tot en met 145/23, opgeheven.

Art. 48. Artikel 145/21 van hetzelfde wetboek, gewijzigd bij het decreet van 7 juli 2017 en het decreet van 20 december 2019, wordt opgeheven.

Art. 49. Artikel 145/22 van hetzelfde wetboek wordt opgeheven.

Art. 50. Artikel 145/23 van hetzelfde wetboek, gewijzigd bij het decreet van 21 december 2018, wordt opgeheven.

Afdeling 7. Aanpassing tarieven kilometerheffing

Art. 51. In artikel 2.4.4.0.2, eerste lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, vervangen bij het decreet van 3 juli 2015 en gewijzigd bij de decreten van 20 december 2019 en 2 april 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 2° wordt het getal “13” vervangen door het getal “13,5”;

2° in punt 4° wordt de tabel vervangen door de volgende tabel:

“

maximaal toegestane totaalgewicht	G
maximaal toegestane totaalgewicht hoger dan 3,5 ton en lager dan 12 ton	-10,1
maximaal toegestane totaalgewicht hoger dan of gelijk aan 12 ton en niet hoger dan of gelijk aan 32 ton	-1,7
maximaal toegestane totaalgewicht hoger dan 32 ton	0,8

”;

3° in punt 8° wordt de tabel vervangen door de volgende tabel:

“

EURO-emissieklasse	Ex
EURO 6 of hoger	1,2
EURO 5 of EEV	2,2

EURO 4	3,4
EURO 3	6,6
overige EURO-emissieklassen	8,6

”

Afdeling 8. Beperkte indexatie werkingsmiddelen

Art. 52. §1. Voor de werkingsmiddelen binnen de begroting van de Vlaamse Gemeenschap die geen loongebonden uitgaven uitmaken en waarvan de evolutie gekoppeld is aan de schommelingen van een prijsindexcijfer, wordt de indexaanpassing in het begrotingsjaar 2025, 2028 en 2029 voor 50 procent verrekend. In de begrotingsjaren 2026 en 2027 wordt geen indexaanpassing verrekend.

Het eerste lid is niet van toepassing op:

- 1° de forfaitaire kostenvergoedingen, vermeld in artikel 16 van het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg;
- 2° de kostenvergoeding, vermeld in artikel 65, 1°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 november 2013 houdende de subsidies en de eraan gekoppelde voorwaarden voor de realisatie van specifieke dienstverlening door gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters;
- 3° het zakgeld, vermeld in artikel 42 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 betreffende de erkenningsvoorwaarden en de subsidienormen voor voorzieningen in de jeugdhulp;
- 4° de tarieven voor zakgeld als vermeld in bijlage 3 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 betreffende de erkenningsvoorwaarden en de subsidienormen voor voorzieningen in de jeugdhulp;
- 5° het vrij besteedbaar bedrag, vermeld in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2008 tot bepaling van het bedrag, de voorwaarden voor de toekenning en de wijze van vereffening van een vrij besteedbaar bedrag voor minderjarigen aan wie residentiële jeugdhulpverlening wordt geboden in voorzieningen die erkend zijn en gesubsidieerd worden door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;
- 6° de tegemoetkoming in de installatiekost en de huurprijs voor woonbehoeftige huurders, vermeld in artikel 5.73. van de Vlaamse Codex Wonen van 17 juli 2020;
- 7° de tegemoetkoming in de huurprijs voor kandidaat-huurders, vermeld in artikel 5.74. van de Vlaamse Codex Wonen van 17 juli 2020;
- 8° de werkondersteunende maatregelen, vermeld in artikel 9 en de forfaitaire subsidie voor organisatieondersteunende maatregelen, vermeld in artikel 19 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling;
- 9° de premie, vermeld in artikel 94, § 1, van de programmawet van 30 december 1988;
- 10° de tegemoetkomingen voor mobiliteitshulpmiddelen, vermeld in artikel 105 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming;
- 11° de studietoelagen, vermeld in artikel 4 van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap.

§2. Voor de werkingsmiddelen binnen de begroting onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap die geen loongebonden uitgaven uitmaken en waarvan de evolutie gekoppeld is aan de schommelingen van een prijsindexcijfer wordt de indexaanpassing in het begrotingsjaar 2025, 2028 en 2029 voor 50 procent verrekend. In de begrotingsjaren 2026 en 2027 wordt geen indexaanpassing verrekend.

Toepassing van het eerste lid houdt de niet-verrekening in van de indexaanpassing op:

1° 40 % van de aanpassingscoëfficiënt A2 van de werkingsmiddelen van het gewoon en het buitengewoon secundair onderwijs, vermeld in artikel 243, § 3, en artikel 324, § 3, van de Codex Secundair Onderwijs;

2° 40 % van de aanpassingscoëfficiënt A van de werkingsmiddelen van het deeltijds kunstonderwijs, vermeld in artikel 83 en artikel 84 van het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs en in artikel 8 van het besluit van 4 mei 2018 van de Vlaamse Regering betreffende het opleidingsaanbod, de structuur, organisatie en financiering van de Koninklijke Beiaardschool Jef Denyn in Mechelen.

In afwijking van het eerste lid, is de niet-verrekening van de indexaanpassing niet van toepassing op de werkingsmiddelen van het gewoon en het buitengewoon basisonderwijs.

Hoofdstuk 6. Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Landbouw

Afdeling 1. Ontbinding en vereffening van de Vlaamse Participatiemaatschappij

Art. 53. De Vlaamse Regering wordt ertoe gemachtigd om bij besluit van de algemene vergadering over te gaan tot de ontbinding en de vereffening van de Vlaamse Participatiemaatschappij volgens de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen van 23 maart 2019, desgevallend met toepassing van artikel 2:80 van dit Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen van 23 maart 2019.

De Vlaamse Regering wordt ertoe gemachtigd de activa en passiva van de Vlaamse Participatiemaatschappij, met inbegrip van de participaties aangehouden door de Vlaamse Participatiemaatschappij, over te nemen.

Art. 54. In artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid, gewijzigd bij het decreet van 7 december 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de punten 3° en 4° worden opgeheven;

2° het punt 5° wordt vervangen door wat volgt: "5° de investeringsmaatschappijen: de vennootschappen LRM en PMV";.

Art. 55. In artikel 3 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 3 juli 2015 en 7 december 2018, wordt paragraaf 5 opgeheven.

Art. 56. In hoofdstuk III van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 3 juli 2015 en 7 december 2018, wordt 'Afdeling 3. Missie, taken en maatschappelijk doel van VPM', die bestaat uit artikel 6, opgeheven.

Art. 57. In artikel 2 van het decreet van 19 december 2014 houdende de Vlaamse Vastgoedcodex, gewijzigd bij decreet van 10 november 2022, wordt punt 5° opgeheven.

Art. 58. In artikel 4, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 7 december 2018 en 29 maart 2019, wordt punt 4° opgeheven.

Art. 59. In artikel 5 van hetzelfde decreet worden in punt 1° de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden "LRM, PMV en VPM" worden vervangen door de woorden "LRM en PMV";

2° in punt a) en punt b) worden de woorden "LRM, PMV of VPM" telkens vervangen door de woorden "LRM of PMV";

3° punt e) wordt opgeheven.

Art. 60. In artikel 16 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 7 december 2018 en 29 maart 2019, worden in punt 4° de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden "LRM, PMV en VPM" worden vervangen door de woorden "LRM en PMV";

2° in punt a) en punt b) worden de woorden "LRM, PMV of VPM" telkens vervangen door de woorden "LRM of PMV";

3° punt e) wordt opgeheven.

Art. 61. In artikel I.3, 4°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, gewijzigd bij de decreten van 19 juni 2020, 2 april 2021, 16 december 2022 en 22 december 2023, wordt punt y) opgeheven.

Art. 62. De Vlaamse Regering wordt ermee belast de bestaande wets- en decreetsbepalingen te wijzigen, te vervangen of op te heffen om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet.

De besluiten die krachtens dit artikel worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet zijn bekrachtigd twaalf maanden na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt terug tot de voormelde datum van inwerkingtreding.

Afdeling 2. Wijziging samenstelling van de Raad van bestuur van de VDAB

Art. 63. Artikel 7, §1, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding" wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 7. §1. De VDAB wordt bestuurd door een raad van bestuur, die samengesteld is uit:

1° een voorzitter die door de Vlaamse Regering wordt benoemd uit de onafhankelijke leden, vermeld in 3°;

2° vier bestuurders die worden aangesteld op voordracht van de representatieve werkgeversorganisaties; vier bestuurders die worden aangesteld op voordracht van de representatieve werknemersorganisaties;

3° zeven onafhankelijke bestuurders die worden aangesteld op voordracht van de raad van bestuur;

4° de gedelegeerd bestuurder van de VDAB, vermeld in artikel 14, eerste lid;

5° twee regeringscommissarissen worden aangesteld conform artikel III.13 van het Bestuursdecreet.

De leden van de raad van bestuur, vermeld in 1°, 2° en 3°, zijn stemgerechtigd.

§2. De bepalingen van artikel III.40 tot en met III.43 van het Bestuursdecreet zijn van toepassing op de onafhankelijke bestuurders van de raad van bestuur.

Afdeling 3. Wijziging van de overgangsregeling voor de doelgroepvermindering voor oudere zittende werknemers

Art. 64. Voor oudere niet-werkende werkzoekende werknemers die uiterlijk op 30 juni 2024 in dienst zijn getreden, behouden werkgevers de mogelijkheid een doelgroepvermindering voor oudere niet-werkende werkzoekende werknemers toe te passen, vermeld in artikel 339 van de programmawet van 24 december 2002 (I), zoals van kracht op 30 juni 2024.

Voor oudere zittende werknemers die op 30 juni 2024 minimaal 62 jaar zijn, wordt aan de werkgever de toepassing van de doelgroepvermindering voor oudere werknemers, vermeld in artikel 339 van de programmawet van 24 december 2002 (I), zoals van kracht op 30 juni 2024, toegekend uiterlijk tot en met 30 juni 2025.

Afdeling 4. Opheffing van de sectorale doelgroepvermindering voor huispersoneel

Art. 65. In de programmawet van 24 december 2002 (I) wordt onderafdeling 11, ingevoegd bij de wet van 24 april 2014, die bestaat uit artikel 353bis/11, opgeheven.

Afdeling 5. Stopzetting maatregel Derde Arbeidscircuit (DAC)

Art. 66. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om een opheffings- en vergoedingsregeling uit te vaardigen ten behoeve van werknemers met een DAC-statuuut.

Onder DAC-statuuut wordt de regeling verstaan die is vastgesteld bij koninklijk besluit nr. 25 van 24 maart 1982 tot opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector.

Afdeling 6. Stopzetting van de maatregel gesubsidieerde contractuelen (gesco) op 1/7/2025

Art. 67. In dit artikel wordt verstaan onder gescoregeling: de regeling die is vastgesteld bij:

1° het besluit van de Vlaamse regering van 27 oktober 1993 tot veralgemening van het stelsel van gesubsidieerde contractuelen;

2° het besluit van de Vlaamse regering van 27 oktober 1993 houdende uitvoering van het koninklijk besluit nr. 474 van 28 oktober 1986 tot opzetting van een stelsel van door de Staat gesubsidieerde contractuelen bij sommige plaatselijke besturen.

De werkgever kan werknemers die zijn tewerkgesteld overeenkomstig de gescoregeling niet meer vervangen met ingang van 1 februari 2025.

Art. 68. Het besluit van de Vlaamse Regering van 27 oktober 1993 tot veralgemening van het stelsel van gesubsidieerde contractuelen, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2023, wordt opgeheven.

Art. 69. Het besluit van de Vlaamse Regering van 27 oktober 1993 houdende uitvoering van het koninklijk besluit nr. 474 van 28 oktober 1986 tot opzetting van een stelsel van door de Staat gesubsidieerde contractuelen bij sommige plaatselijke besturen, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 27 februari 2015 wordt opgeheven.

Art. 70. Artikel 353bis/10 van de programmawet van 24 december 2002 (I), ingevoegd bij de wet van 24 april 2014, wordt opgeheven.

Afdeling 7. Hervorming Vlaams OpleidingsVerlof en verankering
Gemeenschappelijk Initiatiefrecht

Art. 71. In artikel 109, van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen, vervangen bij het decreet van 12 oktober 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, 1° wordt het punt d) vervangen door wat volgt:

“d) de beroepskwalificerende trajecten, vermeld in artikel 2, 2° van het decreet van 26 april 2019 betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader;”;

2° in het eerste lid van paragraaf 2 wordt de zinsnede “paragraaf 1, 1°, a), b) en e), 2°, 3° en 4°” vervangen door de zinsnede “paragraaf 1, 1°, a), b) en e) en 2°”;

3° er worden een vijfde, zesde, zevende en achtste lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“De arbeidsmarktgerichte opleidingen, vermeld in paragraaf 1, 3° en 4°, geven recht op Vlaams opleidingsverlof als ze voldoen aan de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt en geen bedrijfsinterne opleidingen zijn.

De voorwaarden, vermeld in het vijfde lid, hebben minstens betrekking op de minimale duurtijd van de opleiding, de vorm van de opleiding, de kwaliteitsvereisten van de opleidingsverstrekker, de beoordelingscriteria naar arbeidsmarktgerichtheid en de aanmelding bij de dienst die aangeduid wordt door de Vlaamse Regering.

De bedrijfsinterne opleidingen, vermeld in het vijfde lid, zijn opleidingen die de werkgever organiseert voor werknemers van de eigen onderneming en waarbij de geleerde vaardigheden primair in het belang zijn van het functioneren van de onderneming.

Wanneer de opleiding, vermeld in paragraaf 1, 3° en 4°, wordt gegeven door een instructeur of een begeleider die als werknemer of gelijkgestelde onder het werkgeversgezag staat van dezelfde werkgever als de werknemer die de opleiding volgt, wordt die opleiding beschouwd als een bedrijfsinterne opleiding. Hetzelfde geldt als de werknemer die de opleiding volgt een uitzendkracht is en de instructeur of begeleider als werknemer of gelijkgestelde onder het werkgeversgezag staat van de gebruiker van die uitzendkracht.”.

Art. 72. In artikel 111 van dezelfde wet, vervangen bij het decreet van 12 oktober 2018, wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

“§1. De werknemer beslist autonoom om een arbeidsmarktgerichte of loopbaangerichte opleiding te volgen in het kader van het Vlaams opleidingsverlof. De werknemer neemt hiervoor zelf initiatief of kan ingaan op een voorstel van zijn werkgever.

De werknemer heeft het recht om op het werk afwezig te zijn, met behoud van het geplafonneerde loon dat op het gewone tijdstip moet worden uitbetaald, om opleiding te volgen, om te studeren of om examens af te leggen.

De Vlaamse Regering bepaalt de modaliteiten voor de aanvraag en voor de afwezigheid op het werk.”.

Art. 73. De bepaling, vermeld in artikel 75, is niet van toepassing op de al aangevatte opleidingen die op 1 september 2025 niet zijn afgerond.

Hoofdstuk 7. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Afdeling 1. Aanpassing van het Groeipakketdecreet van 2018 in kader van het regeerakkoord

Art. 74. In artikel 3, §1, van het Groeipakketdecreet van 2018, gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 23° wordt opgeheven;

2° in punt 35° wordt de zinsnede “, de kleutertoeslag” opgeheven;

3° in punt 44°, c), wordt de zinsnede “, de kleutertoeslagen” opgeheven;

Art. 75. In artikel 4, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 20 december 2019, 23 december 2021 en 16 december 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het vierde lid wordt tussen de zinsnede “vanaf 1 januari 2020” en de zinsnede “jaarlijks op 1 september” de zinsnede “tot en met 31 december 2024” ingevoegd;

2° in het vijfde lid wordt de zinsnede “In afwijking van het voorgaande lid start de jaarlijkse verhoging met een index van 2%, zoals opgenomen in het vorige lid, voor het bedrag” vervangen door de zinsnede “In afwijking van het voorgaande lid wordt het bedrag”;

3° in het vijfde lid wordt de zinsnede “vanaf 1 januari 2025” vervangen door de zinsnede “tot en met 31 december 2024 niet jaarlijks verhoogd met een index van 2%”;

4° een achtste lid wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De bedragen van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, vermeld in delen 1 en 3 van boek 2 en deel 2 van boek 5, die ingevolge de toepassing van het vierde tot en met zesde lid werden bekomen op 31 december 2024, worden vanaf 1 januari 2025 jaarlijks op 1 september aangepast overeenkomstig de procentuele stijging van de afgevlakte gezondheidsindex voor de maand juli van het jaar van de indexering, ten opzichte van de afgevlakte gezondheidsindex voor de maand juli van het jaar dat het jaar van de indexering voorafgaat, met een jaarlijkse minimale procentuele stijging van 2%.”.

Art. 76. In artikel 5 van hetzelfde decreet, worden de volgende wijzigingen aangebracht;

1° in paragraaf 1, lid 1 en lid 2 wordt de zinsnede “en de kleutertoeslagen,” telkens opgeheven;

2° paragraaf 3 wordt opgeheven.

Art. 77. In artikel 27, §1, punt 2°, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 22 maart 2019, worden de woorden “en het daaraan

voorafgaande schooljaar” opgeheven.

Art. 78. In artikel 28, §1, punt 2°, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 22 maart 2019, worden de woorden “en het daaraan voorafgaande schooljaar” opgeheven.

Art. 79. In artikel 30, §2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 22 maart 2019 en 3 juli 2020, wordt de zinsnede “en het daaraan voorafgaande schooljaar hetzij eveneens 30 al dan niet gespreide halve schooldagen ongewettigd afwezig is geweest, hetzij minder dan 290 halve schooldagen aanwezig is geweest indien de leerling toen onderworpen was aan de leerplicht en gedurende dat schooljaar ingeschreven was in een kleuterschool, met uitzondering van de leerlingen bedoeld onder 27, §2, 4° van dit decreet” opgeheven.

Art. 80. In artikel 34, §2, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 22 maart 2019, wordt de zinsnede “, en als hij gedurende het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar in kwestie 30, al dan niet gespreide halve schooldagen ongewettigd afwezig is geweest tijdens de lessen in de erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor voltijds gewoon of buitengewoon secundair onderwijs of de erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor gewoon of buitengewoon basisonderwijs, en/of het werkplekleren dat deel uitmaakt van de opleiding in de periode van 1 september tot en met 30 juni” opgeheven.

Art. 81. Aan artikel 39 van hetzelfde decreet wordt een paragraaf 6 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§6. In afwijking van dit artikel heeft een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, geen recht op een selectieve participatietoeslag als welbepaalde inkomsten, overeenkomstig artikel 38, §3, door weging een bepaald bedrag overschrijden. De Vlaamse Regering bepaalt de inkomsten die daarvoor in aanmerking komen, de modaliteiten van de weging, en de Vlaamse Regering stelt het bedrag vast dat niet mag worden overschreden.”.

Art. 82. In hetzelfde decreet wordt boek 2, deel 3, titel 2, dat bestaat uit artikel 53 tot en met 56, opgeheven.

Art. 83. In artikel 95 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 1 juli 2022 en 21 oktober 2022, wordt het zesde lid opgeheven.

Hoofdstuk 8. Inwerkingtreding

Art. 84. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2025, met uitzondering van:

- 1° artikel 3 tot en met 8, die uitwerking hebben met ingang van 1 december 2024;
- 2° artikel 13 en 14, die uitwerking hebben met ingang van 1 september 2023;
- 3° artikel 26, 2° heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2024;
- 4° artikel 31, dat in werking treedt op 1 januari 2026;
- 5° artikel 37 en 38, die in werking treden op 1 januari 2025 en van toepassing zijn op de kosteloze beschikkingen die dagtekenen vanaf 1 januari 2025.
- 6° artikel 51, dat in werking treedt op 1 juli 2025;
- 7° artikel 55 tot en met 62, die in werking treden op de dag waarop het besluit tot sluiting van de vereffening van de Vlaamse Participatiemaatschappij in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt;
- 8° artikel 66, dat in werking treedt op de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad;
- 9° artikel 71 tot en met 73 en 77 tot en met 81, die in werking treden op 1 september 2025.”;

10° artikel 74, 76 en 82 die in werking treden op 1 januari 2026 voor de kinderen die drie jaar zijn op 31 december 2025.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Melissa DEPRAETERE

De Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER

De Vlaamse minister van Brussel en Media,

Cieltje VAN ACHTER

ADVIES VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

Van: [Verheeke Jan](#)
Aan: [programmadecreet_FB](#)
Cc: [Erik Grietens](#); [Symens Katelijne 1L1A](#)
Onderwerp: MINARAAD: adviesvraag voorontwerp programmadecreet begrotingsopmaak "25: niet-advisering
Datum: maandag 4 november 2024 7:00:30

Datum:	4 november 2024
Aan:	Dhr. Ben Weyts, viceministerpresident en Vlaams minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn
Referentie:	01/K2/2024/306
Betreft:	adviesvraag voorontwerp programmadecreet begrotingsopmaak '25: niet-advisering

Mijnheer de minister,

Ingevolge uw verzoek om een spoedadvies heb ik het in rand vermelde voorontwerp van programmadecreet aangemeld bij het Dagelijks Bestuur van de Minaraad. Vanwege de korte adviestermijn en de aard van de te bespreken topics, besloot het Dagelijks Bestuur dat er niet tot de instelling van een adviesproject zou worden overgegaan.

Daarom meld ik u, wat de Minaraad betreft, een niet-advisering bij deze adviesvraag.

Met vriendelijke groeten,

Jan Verheeke,
Secretaris S.A.R. Minaraad,
Herman Teirlinck Gebouw, Havenlaan 88, 1000 Brussel
Tel. 02/558.0136 en 0496/517259
Ondernemingsnummer 812.019.662

In CC: Erik Grietens, voorzitter; Katelijne Symens, raadssecretariaat
Deze mail is slechts bestemd voor degenen die als bestemming werden opgegeven. Het feit dat deze mail een referentienummer toegewezen heeft gekregen, betekent dat er kopie van deze mail opgeslagen werd in onze uitgaande briefwisseling.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 77.161/1-3-16
van 4 november 2024

over

een voorontwerp van programmadecreet ‘van de
begrotingsopmaak 2025’

Op 25 oktober 2024 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van programmadecreet ‘van de begrotingsopmaak 2025’.

De hoofdstukken 1, 3 en 6 tot 8 zijn door de eerste kamer onderzocht op 30 oktober 2024. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Annelies D’ESPALLIER, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Ilse ANNÉ, griffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Barbara SPEYBROUCK, eerste auditeur, en Ronald VAN CROMBRUGGE, Pieter AERTGEERTS, Allan MAGEROTTE en Laurens LAVRYSEN, adjunct-auditeurs.

De hoofdstukken 1, 2, 4 (afdelingen 1, 5 en 6), 5 en 8 zijn door de derde kamer onderzocht op 31 oktober 2024. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Elly VAN DE VELDE, staatsraden, Jan VELAERS, assessor, en Yves DEPOORTER, griffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd, Rein THIELEMANS en Githa SCHEPPERS, eerste auditeurs, en Katrien DIDDEN, auditeur.

De hoofdstukken 1, 4 (afdelingen 2 tot 4) en 8 zijn door de zestiende kamer onderzocht op 31 oktober 2024. De kamer was samengesteld uit Pierre LEFRANC, wnd. kamervoorzitter, Toon MOONEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, en Eline YOSHIMI, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Lennart NIJS, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 4 november 2024.

*

Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

Door te eisen dat de adviesaanvragen met een termijn van vijf werkdagen van een “bijzondere” motivering worden voorzien, heeft de wetgever tot uiting gebracht dat hij wil dat alleen in uitzonderlijke gevallen verzocht wordt om mededeling van het advies binnen die uitzonderlijk korte termijn. De aanvrager moet derhalve pertinente en voldoende concrete gegevens aanbrengen die het aannemelijk maken dat de ontworpen regeling dermate spoedeisend is dat noodzakelijkerwijze een beroep moet worden gedaan op de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State (advies mede te delen binnen een termijn van vijf werkdagen) en waarom, op het ogenblik van de adviesaanvraag, geen beroep kon worden gedaan op de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van die wetten (advies mede te delen binnen een termijn van dertig dagen).

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd

“door het feit dat het programmadecreet wegens de nauwe band met de begrotingsdecreten en de gelijktijdige behandeling in het Vlaams Parlement in dezelfde periode ingediend moet worden”.

Voor een aantal bepalingen wordt een bijkomende motivering weergegeven in een bijlage bij de adviesaanvraag.

Gelet op de zeer algemene motivering in de brief met de adviesaanvraag,¹ kan de spoedeisendheid slechts worden aanvaard voor maatregelen die kennelijk noodzakelijk zijn in het kader van het behalen van de begrotingsdoelstellingen en geen uitstel dulden, of voor maatregelen waarvoor de voormelde bijkomende motivering op zich beschouwd kan worden aanvaard.

Dat is niet het geval voor artikel 31 van het voorontwerp, dat strekt tot de invoeging van een nieuw artikel 70/1 in de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024. De nakende datum van inwerkingtreding van de voormelde codex vermag de spoedeisendheid wel te verantwoorden voor de artikelen 33 en 34 van het voorontwerp, maar het ontworpen artikel 70/1 bevat een nieuwe regeling inzake het sluiten van een bestuurlijke transactie die blijkens artikel 84, 4°, van het voorontwerp pas in werking treedt op 1 januari 2026. De argumentatie met betrekking tot de bijkomende werklast van de bestuurlijke afhandeling van de administratieve geldboeten voor Dierenwelzijn Vlaanderen doet geen afbreuk aan die vaststelling, nog afgezien van de vraag of die werklast zo aanzienlijk en imminent is dat hij noopt tot een beroep op de spoedeisendheid voor deze adviesaanvraag. In die omstandigheden kan de spoedeisendheid voor artikel 31 van het voorontwerp niet worden aanvaard.

¹ Uit artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State volgt dat een verzoek om spoedbehandeling “in de aanvraag met bijzondere redenen [moet] worden omkleed”. Nu het gaat om een formele motiveringsverplichting vermag de afdeling Wetgeving bij de beoordeling van de ontvankelijkheid van een adviesaanvraag in principe enkel rekening te houden met de motivering die in de aanvraag zelf is opgenomen.

Ook voor artikel 32 van het voorontwerp, in zoverre het een nieuw punt j) invoegt dat verwijst naar de voormelde ontworpen bepaling, kan de spoedeisendheid om dezelfde redenen niet worden aanvaard.

Wat de voormelde bepalingen van het voorontwerp betreft, is de adviesaanvraag bijgevolg niet ontvankelijk en is daardoor ook niet voldaan aan de adviesverplichting. Die bepalingen kunnen eerst door de Vlaamse Regering in het Vlaams Parlement worden ingediend nadat de Regering erover alsnog het advies van de afdeling Wetgeving heeft kunnen inwinnen.

*

Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond², alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

VORMVEREISTEN

1. Blijkens de stukken gevoegd bij de adviesaanvraag heeft de Vlaamse Regering op 25 oktober 2024 beslist de Vlaamse minister bevoegd voor het budgettaire beleid te gelasten over het voorliggende voorontwerp het spoedadvies in te winnen van een reeks instanties en adviesraden, namelijk de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, de Vlaamse Onderwijsraad, de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media, de Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij, de Mobiliteitsraad, de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed. Die adviezen blijken nog niet te zijn gegeven.

2. Bovendien heeft de Vlaamse Regering beslist dat over bepalingen van dit voorontwerp zal worden onderhandeld in een gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X (onderwijs Vlaamse Gemeenschap) en van de onderafdeling “Vlaamse Gemeenschap” van afdeling 2 van het Comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten en in een vergadering van het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs, het Vlaams Onderhandelingscomité voor de Basiseducatie en het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs. Het resultaat van deze onderhandelingen is de Raad van State niet bekend.

3. De overige opmerkingen inzake de vormvereisten zijn opgenomen bij de artikelsgewijze bespreking.

² Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

4. Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het vervullen van de voornoemde vormvereisten nog wijzigingen zou ondergaan,³ moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

HOOFDSTUK 1 – ALGEMENE BEPALINGEN

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

HOOFDSTUK 2 – KANSELARIJ, BESTUUR, BUITENLANDSE ZAKEN EN JUSTITIE

Afdeling 1 – Financiering lokale besturen: Gemeentefonds

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 2 – Wijzigingen aan het decreet van 9 december 2022 over de toekenning van diverse subsidies aan lokale besturen als vermeld in het VIA6-akkoord

1. Het decreet van 9 december 2022 ‘over de toekenning van diverse subsidies aan lokale besturen als vermeld in het VIA6-akkoord’ voorziet in drie subsidies voor lokale besturen ter uitvoering van het zesde Vlaams Intersectoraal Akkoord van 30 maart 2021 ‘voor de social/non-profitsectoren voor de periode 2021-2025’ (hierna: VIA 6-akkoord) en het sectorale akkoord van 9 juni 2021 ‘tussen de sociale partners van de publieke sector houdende de aanpassing van de koopkrachtmaatregelen uit het VIA6-akkoord, de vervroegde uitkanteling van de publieke socio-culturele sector uit de VIA-akkoorden en de compensatie aan de lokale besturen voor het personeel dat niet onder het VIA6-akkoord valt’ (hierna: het sectorale akkoord van 9 juni 2021).

De ontworpen regeling strekt ertoe die subsidies niet langer rechtstreeks aan de lokale besturen toe te kennen. In de plaats ervan wordt in een subsidie voorzien voor de vzw Gemeenschappelijke Sociale Dienst Lokale Besturen in Vlaanderen (hierna: vzw GSD-V), die blijkens de memorie van toelichting thans reeds middelen uit het VIA 6-akkoord onder de lokale besturen verdeelt. Die vzw verdeelt de subsidie jaarlijks onder de lokale besturen conform de maatregelen vastgesteld in luik III, deel IV, punt 2.1.2 en punt 2.2.2 van het VIA 6-akkoord en het sectorale akkoord van 9 juni 2021.

³ Namelijk andere wijzigingen dan deze waarvan in dit advies melding wordt gemaakt of dan deze die ertoe strekken tegemoet te komen aan hetgeen in dit advies wordt opgemerkt.

2. Zoals de Raad van State eerder reeds heeft opgemerkt, heeft een akkoord met de sociale partners, zoals het VIA 6-akkoord en het sectorale akkoord van 9 juni 2021, geen directe werking in de rechtsorde en maakt het geen wetskrachtige akte uit.⁴

Door in het ontworpen artikel 4 van het decreet van 9 december 2022 (artikel 5 van het voorontwerp) naar de punten 2.1.2 en 2.2.2 van het VIA 6-akkoord en naar het sectorale akkoord van 9 juni 2021 te verwijzen, maakt de decreetgever zich weliswaar de inhoud van die punten en van het sectorale akkoord van 9 juni 2021 eigen. Er moet evenwel worden vastgesteld dat die punten en dat akkoord niet geheel als normatieve bepalingen zijn geredigeerd. Daarenboven zijn ze niet omgeven met de waarborgen die wel gelden voor klassieke regelgeving op het vlak van bijvoorbeeld de bekendmaking overeenkomstig artikel 190 van de Grondwet.⁵

3. Daarbij komt nog dat het decreet van 9 december 2022 thans de regels bevat op grond waarvan de subsidies waarin dat decreet voorziet ter uitvoering van het VIA 6-akkoord, worden verdeeld onder de lokale besturen.⁶ Eenmaal de Vlaamse Regering het totaalbedrag van de in dat decreet vermelde subsidies heeft bepaald, kan elk lokaal bestuur derhalve rechtstreeks aanspraak maken op een welbepaald subsidiebedrag.

In de ontworpen regeling wordt de vzw GSD-V weliswaar verplicht de subsidie die ze ontvangt, te verdelen over de lokale besturen overeenkomstig de maatregelen vastgesteld in het VIA 6-akkoord en het sectorale akkoord van 9 juni 2021, maar dit lijkt niet te volstaan om in hoofde van die lokale besturen gewag te kunnen maken van een subjectief recht op een specifieke subsidie. De ontworpen regeling lijkt met andere woorden de aanspraken van de lokale besturen op een meer onrechtstreekse en minder duidelijke wijze te formuleren en daardoor de rechtszekerheid voor die lokale besturen te verzwakken.

4. Uit de memorie van toelichting bij het voorontwerp blijkt nochtans dat het de bedoeling is dat de vzw GSD-V de toegekende subsidie verdeelt onder de lokale besturen “op basis van de DmfA-aangifte bij de RSZ”, net zoals de verdeling onder de lokale besturen thans gebeurt

⁴ Zie adv.RvS 66.796/1 van 3 januari 2020 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 7 februari 2020 ‘houdende toevoeging van de lokale dienstencentra die onder het paritair comité 330 vallen in het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 tot financiering van sommige sociale akkoorden in bepaalde gezondheidsinrichtingen en -diensten’, opmerking 6 en adv.RvS 69.606/3 van 14 juli 2021 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 10 september 2021 ‘tot wijziging van artikel 135 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie, de rechtspositieregeling en het mandaatsstelsel van het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel en houdende enkele bepalingen betreffende de rechtspositie van de secretaris en de ontvanger van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en artikel 98 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 november 2010 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie en het mandaatsstelsel van het personeel van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en houdende de minimale voorwaarden voor sommige aspecten van de rechtspositieregeling van bepaalde personeelsgroepen van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn’, opmerking 5.1. Zie ook adv.RvS 72.041/3 van 24 oktober 2022 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 9 december 2022, *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1473/1, 23, opmerking 5.1.

⁵ Zie eerder adv.RvS 69.606/3 van 14 juli 2021, opmerking 5.1. Het probleem van de bekendmaking klemmt des te meer nu, in tegenstelling tot wat het geval was voor het ontwerp waarover de Raad van State het voormelde advies 69.606/3 heeft gegeven, de relevante punten van het VIA 6-akkoord en van het sectorale akkoord van 9 juni 2021 niet eens als bijlage bij het voorontwerp worden gevoegd en het dus volledig aan de belanghebbenden wordt overgelaten om de tekst van die akkoorden terug te vinden.

⁶ Zie de artikelen 4, 5 en 8 van het decreet van 9 december 2022.

“op basis van het aantal vte per lokaal bestuur”, waarvoor “de meest recente gegevens uit de DmfA-aangifte van het jaar in kwestie” in aanmerking worden genomen.⁷

Dat bevestigde ook de gemachtigde, die verklaarde:

“Het gaat om een automatische subsidie aan de lokale besturen die via de vzw GSDV zal worden toegekend. Lokale besturen zullen hiertoe geen aanvraag moeten indienen. De vzw GSD-V zal jaarlijks een subsidiebedrag vanuit de Vlaamse overheid ontvangen en zal dit vervolgens volledig moeten verdelen (gesloten enveloppe) onder de lokale besturen op basis van de door de lokale besturen ingediende DmfA-aangifte bij de RSZ van het eerste kwartaal van elk betreffende jaar. (...)”

Doordat het ontworpen artikel 4 van het decreet van 9 december 2022 enkel naar de maatregelen in het VIA 6-akkoord en het sectorale akkoord van 9 juni 2021 verwijst, blijkt dat evenwel niet uit de ontworpen regeling.

5. Om aan de voormelde bezwaren tegemoet te komen moeten de regels die de vzw GSD-V in acht moet nemen bij de verdeling van de subsidie onder de lokale besturen in het voorontwerp zelf worden opgenomen, naar het voorbeeld van hetgeen thans wordt bepaald in de artikelen 4, 5 en 8 van het decreet van 9 december 2022, veeleer dan op een onvolkomen wijze (zie opmerking 4) die in acht te nemen regels op te hangen aan akkoorden die allerminst kunnen doorgaan voor rechtsregels (zie opmerking 2) en waarbij de concrete aanspraken van elk lokaal bestuur onduidelijk zijn (zie opmerking 3).

Een dergelijke aanpassing is bovendien vereist opdat de vzw GSD-V kan worden beschouwd als het loutere doorgeefluik van de subsidie ter financiering van de uitvoering van het VIA 6-akkoord door de lokale besturen. In dat geval zal de vzw GSD-V immers niet alleen geen aanvragen van lokale besturen behandelen, maar zal ze bovendien niet beslissen over de toekenning van de subsidie, vermits ze over geen enkele appreciatiemarge beschikt bij de verdeling van die subsidie, hetgeen is vereist opdat de ontworpen regeling zou kunnen worden aanvaard.⁸

6. Luidens het ontworpen artikel 5, tweede lid, van het decreet van 9 december 2022 (artikel 6 van het voorontwerp) rapporteert de vzw GSD-V jaarlijks uiterlijk op 30 juni over de besteding van de middelen van het voorgaande jaar.

Gevraagd wat de Vlaamse overheid kan ondernemen indien op basis van die rapportering zou blijken dat de vzw de haar toegekende subsidie niet verdeelt overeenkomstig de maatregelen vastgesteld in luik III, deel IV, punt 2.1.2 en punt 2.2.2 van het VIA 6-akkoord en het sectorale akkoord van 9 juni 2021 (of, gelet op opmerking 5, overeenkomstig de in het voorontwerp op te nemen verdelingsregels), antwoordde de gemachtigde:

“Bij een niet-correcte toepassing van de decretaal vastgestelde regels omtrent de subsidie, zal de vzw GSD-V de subsidie moeten terugbetalen.

⁷ Zie de artikelen 4, eerste lid, 1°, en tweede lid, en 6 van het decreet van 9 december 2022.

⁸ Vgl. adv.RvS 57.202/3 van 2 april 2015 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 22 mei 2015 ‘houdende de regeling van de toekenning van een subsidie voor een vernieuwend project betreffende het werknemersstatuut van de kinderbegeleider gezinsopvang aan organisatoren met een vergunning’, opmerking 6.

Artikel 76, tweede lid, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 (VCO) stelt namelijk:

‘Met behoud van de toepassing van artikel 13 van de Algemenebepalingenwet is gehouden tot onmiddellijke terugbetaling van de subsidie de subsidieontvanger:

1° die de voorwaarden niet naleeft waaronder de subsidie werd verleend;

2° die de subsidie niet aanwendt voor de doelstellingen waarvoor zij werd verleend;

3° die de in artikel 76/3 bedoelde controle verhindert;

4° die al een subsidie ontvangt met dezelfde effecten op basis van dezelfde verantwoordingsstukken.’

Wat betreft de controle, hoger vermeld in punt 3°, stelt artikel 76/3 van de VCO ook nog het volgende:

‘De Inspectie van Financiën of andere controlediensten die daarvoor worden aangewezen, kunnen zich tijdens een onderzoek bij een subsidieontvanger naar de aanwending van een subsidie altijd alle documenten en inlichtingen, van welke aard ook, die ze relevant achten voor dit onderzoek, laten verstrekken door de subsidieontvanger.’

Ook de artikelen 11 tot en met 14 van de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof, stellen dat een begunstigde tot onmiddellijke terugbetaling van de subsidie is gehouden als de begunstigde de voorwaarden niet naleeft waaronder de subsidie werd verleend of de subsidie niet aanwendt voor de doeleinden waarvoor ze werd verleend. Daarnaast is ook hier een controle mogelijk:

‘Artikel 11.

Iedere subsidie verleend door de in artikel 2 opgesomde gemeenschappen en gewesten of door een rechtspersoon, die rechtstreeks of onrechtstreeks door één van die gemeenschappen en gewesten wordt gesubsidieerd, daarin begrepen ieder door hen zonder interest verleend terugvorderbaar voorschot, moet worden aangewend voor de doeleinden, waarvoor zij werd verleend.

Behalve wanneer een decreet, ordonnantie of reglementaire bepaling daarin voorziet, worden in iedere beslissing houdende toekenning van een subsidie nauwkeurig de aard, het gebruik en de omvang van en de nadere regels omtrent de door de begunstigde van de subsidie te verstrekken verantwoording vermeld.

Iedere begunstigde van een subsidie is ertoe gehouden verantwoording te verstrekken over de aanwending van de ontvangen bedragen, tenzij het decreet of de ordonnantie hem daarvan vrijstelling verleent.

Artikel 12.

Door het aanvaarden van de subsidie verleent de begunstigde meteen aan de in artikel 2 opgesomde gemeenschappen en gewesten het recht om ter plaatse controle te doen uitoefenen op de aanwending van de toegekende gelden.

De regering of het verenigd college zorgt voor de organisatie en de coördinatie van de controle. Voor die controle doen zij onder meer een beroep op de inspecteurs van financiën.

Artikel 13.

Tot onmiddellijke terugbetaling van de subsidie is gehouden de begunstigde :

1° die de voorwaarden niet naleeft, waaronder de subsidie werd verleend;

2° die de subsidie niet aanwendt voor de doeleinden, waarvoor zij werd verleend;

3° die de in artikel 12 bedoelde controle verhindert.

Blijft de begunstigde van de subsidie in gebreke de in artikel 11 bedoelde verantwoording te verstrekken, dan is hij gehouden tot terugbetaling ten belope van het deel dat niet werd verantwoord.

Artikel 14.

De uitkering van de subsidies kan worden opgeschort zolang de begunstigde voor soortgelijke subsidies, die hij voordien heeft ontvangen, verzuimt de in artikel 11 bedoelde verantwoording te verstrekken of zich aan de in artikel 12 bepaalde controle te onderwerpen.

Wordt een subsidie in tranches uitgekeerd, dan wordt iedere tranche voor de toepassing van dit artikel als een afzonderlijke subsidie beschouwd.”

De vraag rijst evenwel of die terugvorderingsmogelijkheid in de praktijk werkzaam zal zijn, vermits de vzw GSD-V de subsidie inmiddels reeds zal hebben verdeeld onder de lokale besturen en de ontworpen regeling niet in de mogelijkheid voorziet voor de vzw GSD-V om ten onrechte betaalde sommen terug te vorderen van de lokale besturen in kwestie.

7. De ontworpen regeling voorziet niet in enige verantwoordingsplicht in hoofde van de betrokken lokale besturen. Hieromtrent bevraagd, wees de gemachtigde erop dat “[d]e subsidies (...) op heden algemene financiering [zijn], waaraan geen verantwoordings- of rapporteringsverplichtingen zijn gekoppeld”.

Het is juist dat, zoals de Raad van State, afdeling Wetgeving, in advies 72.041/3 heeft opgemerkt, gelet op wat wordt bepaald in wat artikel 9 van het decreet van 9 december 2022 is geworden,⁹ met de in dat decreet vervatte subsidies de algemene financiering van de gemeenten, de OCMW's en de welzijnsverenigingen wordt beoogd, hetgeen impliceert dat de lokale besturen vrij blijven om de bestemming van de toegekende financiële middelen te kiezen.¹⁰

Artikel 9 van het decreet van 9 december 2022 wordt evenwel opgeheven bij artikel 8 van het thans voorliggende voorontwerp. In de memorie van toelichting bij het voorontwerp wordt bovendien uiteengezet dat “de subsidies die de lokale besturen toegekend krijgen vanuit de vzw GSD-V besteed *moeten* worden op lokaal niveau conform de afspraken die hierover werden gemaakt in het VIA6-akkoord van 30 maart 2021 en het sectoraal akkoord van 9 juni 2021 tussen de sociale partners van de publieke sector houdende aanpassing van de koopkrachtmaatregelen uit het VIA6-akkoord, de vervroegde uitkanteling van de publieke socio-

⁹ Die bepaling luidt: “De subsidies, vermeld in artikel 3, 5 en 7, zijn algemene werkingssubsidies en zijn vrij van verantwoordings- en rapporteringsverplichtingen.”

¹⁰ Adv.RvS 72.041/3 van 24 oktober 2022, *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1473/1, 22-23, opmerkingen 3.3 en 3.4.

culturele sector uit de VIA-akkoorden en de compensatie aan de lokale besturen voor het personeel dat niet onder het VIA6-akkoord valt”.

Indien het effectief de bedoeling is dat de lokale besturen verplicht worden de middelen die ze ontvangen van de vzw GSD-V te besteden aan de uitvoering van het VIA 6-akkoord,¹¹ moet dat met zoveel woorden in het voorontwerp worden bepaald en moet in hoofde van de lokale besturen in een rapporterings- en verantwoordingsplicht worden voorzien die het mogelijk maakt na te gaan of ze die verplichting nakomen.

HOOFDSTUK 3 – ONDERWIJS EN VORMING

Afdeling 1 – Toekenning jaarlijkse aanvullende voltijdsequivalenten/leraarsuren/punten/werkingsmiddelen ten behoeve van de asielproblematiek

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 2 – Aanpassing indexering investeringsmiddelen Hogere Zeevaartschool

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 3 – Huursubsidies AGION voor tijdelijke modulaire units

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 4 – Investerings­toelage van 20.000.000 euro aan de Hogere Zeevaartschool voor het vernieuwbouwproject

Artikel 12 van het voorontwerp, dat aan artikel 4 van het decreet van 20 februari 2009 ‘betreffende de Hogere Zeevaartschool’ een zesde paragraaf toevoegt, maakt mogelijk dat de Vlaamse Regering in begrotingsjaar 2025 aan de Hogere Zeevaartschool, bovenop het bedrag van de investeringsmiddelen, een bijkomende investeringstoelage van 20.000.000 euro toekent voor de nieuwbouw, met spreiding over vijf jaren. Hierbij wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om het betalingsritme te koppelen aan eventueel bijkomende voorwaarden omtrent cofinanciering.

Hoewel in de memorie van toelichting wordt verduidelijkt dat de Hogere Zeevaartschool in begrotingsjaar 2025 eenmalig een bijkomende investeringstoelage “ontvangt”, blijkt uit de tekst van de ontworpen bepaling (“kan ... toekennen”) dat het toekennen van de eenmalige toelage slechts een mogelijkheid is. Over deze mogelijkheid wordt in de nota aan de

¹¹ Hetgeen zou betekenen dat het niet langer om de algemene financiering van de gemeenten, de OCMW's en de welzijnsverenigingen zou gaan, maar om de financiering van een specifieke opdracht, overeenkomstig artikel 6, § 1, VIII, eerste lid, 10°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’.

Vlaamse Regering, als repliek op het ongunstig advies van de Inspecteur van Financiën, bovendien het volgende gepreciseerd:

“In uitvoering van het Regeerakkoord voorzien we de decretale mogelijkheid aan de Vlaamse Regering om de bijkomende toelage aan de Hogere Zeevaartschool toe te kennen. Op basis van het advies IF werd de toekenning voorwaardelijk geformuleerd. Door deze toelage zo te formuleren zal er een inhoudelijk dossier aan de Vlaamse regering moeten worden voorgelegd waarin de nodige elementen kunnen worden afgetoetst.”

Dat, vooraleer de Vlaamse Regering tot toekenning van de investeringstoelage kan overgaan, een inhoudelijk dossier aan de Vlaamse Regering zal moeten worden voorgelegd dat aan welbepaalde elementen zal worden afgetoetst, blijkt evenwel niet uit de tekst van de ontworpen bepaling.

Hierop gewezen, stelde de gemachtigde voor om de tekst van het ontworpen artikel 4, § 6, als volgt te formuleren:

“§6. Als aanvulling op het bedrag, vermeld in paragraaf 1, kan de Vlaamse Regering in begrotingsjaar 2025 een eenmalige bijkomende investeringstoelage van 20.000.000 euro toekennen aan de Hogere Zeevaartschool in het kader van het renovatie- en nieuwbouwproject. De daaraan gekoppelde betaalkredieten worden over vijf jaar gespreid: 10 procent wordt uitbetaald in 2025, 20 procent in 2026, 30 procent in 2027, 20 procent in 2028 en 20 procent in 2029.

De Hogere Zeevaartschool dient voor de toekenning een inhoudelijk dossier in bij de Vlaamse Regering dat minstens bestaat uit de volgende elementen:

- 1° een actuele en realistische bouwprijs met inbegrip van ecologische technieken;
- 2° een degelijke projectmatige opvolging van het bouwproces;
- 3° een regelmatige rapportering aan de regeringscommissaris;
- 4° een engagementsverklaring van externe partijen.

De Vlaamse Regering is gemachtigd om dit betalingsritme te koppelen aan eventueel bijkomende voorwaarden omtrent cofinanciering.”

Behalve dat in het derde lid van de door de gemachtigde voorgestelde paragraaf 6 het woord “dit” tussen de woorden “om” en “betalingsritme” beter wordt vervangen door het woord “het”, kan met dit tekstvoorstel worden ingestemd.

Afdeling 5 – Technische aanpassing berekeningswijze van het werkingsbudget bijkomende verblijfsdagen onderwijsinternaten

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

HOOFDSTUK 4 – OMGEVING

Afdeling 1 – Subsidiëring van stockage, transport en installatie van mobiele woonunits en van infrastructuurwerken voor de inzet ervan

De ontworpen regeling voorziet in een subsidie voor onder meer de stockage van mobiele woonunits die dienen voor de tijdelijke huisvesting van huurders van sociale huurwoningen. Gevraagd wat precies moet worden begrepen onder “stockage”, antwoordde de gemachtigde:

“Dat betreft de huur- of andere kosten die de staanplaats van de woonunits met zich kan meebrengen.

In principe zullen de woonunits in de toekomst op een bepaalde locatie ingezet worden voor huurders en zullen ze enkel worden verplaatst naar de volgende locatie, waar ze opnieuw door huurders zullen worden gebruikt. Normaal zal dit gebeuren op gronden van de initiatiefnemer. Maar het is ook mogelijk dat deze gronden niet kosteloos ter beschikking staan. Dat kan bijvoorbeeld ook gebeuren als ze tijdelijk ergens moeten worden bewaard, in afwachting van betere inzet. Zo is er momenteel al een probleem met een failliet verklaarde leverancier, waardoor de geleverde woonunits in een eerste fase ergens moeten worden gestockeerd in afwachting van nuttiger inzet, tot deze problematiek is opgelost.”

Afdeling 2 – Aanpassingen decreet integraal waterbeleid (decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018)

Artikel 25

De verwijzing in het ontworpen artikel 4.2.4.2, § 4, van het decreet van 18 juli 2003 ‘betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018’ naar “hoofdstuk 5 van het decreet van 6 mei 2022 Scheepvaartdecreet” creëert rechtsonzekerheid en moet worden vervangen door een verwijzing naar “hoofdstuk 5 van titel 2 van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022”.

Afdeling 3 – Decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen – OVAM-heffingen

Artikel 28

Met artikel 28 van het voorontwerp wordt volgens de memorie van toelichting beoogd om inzake de milieuheffing het bestaande nultarief voor de invoer van slib op te heffen. Het ontworpen artikel 46, § 3, eerste lid, 6°, eerste en tweede lid, van het decreet van 23 december 2011 ‘betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen’ luidt als volgt (eigen accentuering):

“Voor de volgende afvalstoffen geldt een tarief van 0 euro per ton (...):

6° vanaf 1 juli 2016 voor het verbranden of meeverbranden in een daartoe vergunde inrichting *van de hierna vermelde afvalstoffen* geproduceerd in een ander land dan België en die worden

overgebracht onder toepassing van de bepalingen van de Verordening (EG) Nr. 1013/2006 van 14 juni 2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen *gevaarlijke afvalstoffen*.

Het nultarief geldt zowel voor de ingevoerde *gevaarlijke afvalstoffen* die rechtstreeks naar de verbrandings- of meeverbrandingseenheid worden overgebracht als voor *de afvalstoffen* die na een nuttige voorbehandeling in een daartoe vergunde inrichting, al of niet samen met Vlaamse afvalstoffen, worden verbrand of meeverbrand.”

Het lijkt de bedoeling te zijn dat het toepassingsgebied van het onder 6° bedoelde nultarief wordt beperkt tot “gevaarlijke afvalstoffen”, maar dat komt niet volkomen helder tot uiting in de huidige formulering van beide leden. Daaraan wordt het best nog verholpen.

Afdeling 4 – Het decreet van 19 mei 2006 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en energie – opbrengst houtverkoop

Artikel 30

1. Artikel 30 van het voorontwerp is geformuleerd binnen aanhalingstekens. Gevraagd of het om een wijzigingsbepaling gaat (in welk geval moet worden aangeduid waar deze wijziging in het decreet van 19 mei 2006 wordt aangebracht), dan wel om een autonome bepaling (in welk geval de aanhalingstekens overbodig zijn), bevestigde de gemachtigde dat het om een autonome bepaling gaat.

2.1. Programmawetten, programmadecreten en andere wetgevende teksten die “diverse bepalingen” bevatten, vormen verzamelteksten waarvan het de bedoeling is dat ze vele wijzigingsbepalingen bevatten en tijdelijke autonome bepalingen met betrekking tot verscheidene domeinen. Het is dan ook onwenselijk dat daarin autonome bepalingen zouden worden opgenomen die zonder beperking in de tijd gelden. Dergelijke bepalingen zouden verloren staan te midden van andere bepalingen van uiteenlopend belang en die betrekking hebben op heel andere domeinen. Het zou dan ook bijzonder moeilijk zijn om deze autonome bepalingen terug te vinden, temeer daar het opschrift van de verzameltekst op zich geen nuttige inlichtingen bevat voor de lezer.¹² Daarover bevraagd, antwoordde de gemachtigde:

“Het Agentschap voor Natuur en Bos is een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, opgericht bij BVR d.d. 23/12/2005, ressorterend onder de rechtspersoon van het Vlaams Gewest.

ANB is een geconsolideerde entiteit, wat wil zeggen dat haar beschikbare middelen jaarlijks worden toegewezen door de Vlaamse regering, en dat ANB in principe niet rechtstreeks gebeurlijke inkomsten, zoals bijvoorbeeld deze uit de houtverkoop, kan ontvangen.

In 2006 werd er een Eigen vermogen opgericht voor ANB, oorspronkelijk gekend als Ondersteunend Centrum van ANB, vandaag gekend als Natuurinvest, onder meer om gerichtere (her)investerings in natuur mogelijk te maken. Bij de oprichting werd bepaald

¹² *Beginselen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten, Raad van State*, 2008, aanbeveling 85, te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be).

dat een van de inkomstenbronnen van Natuurinvest gevormd werd door de inkomsten uit de houtverkoop uit domeinen, beheerd door ANB.

Vandaag dient deze beslissing te worden teruggedraaid waardoor het betreffende artikel 36, 1° Decreet d.d. 19/05/2006 dient te worden geschrapt, en het leek aangewezen om in het Programmadecreet zelf een artikel op te nemen dat expliciet stelt dat de opbrengsten uit de betreffende houtverkoop zullen aangerekend worden op de algemene middelenbegroting. Immers, het Programmadecreet bevat een hele reeks maatregelen die nodig zijn om de begroting van het volgend jaar te kunnen voeren. Deze maatregelen moeten rechtstreeks verband houden met die begroting. Dat is met deze bepaling zeker en vast het geval.”

2.2. In het licht van het voorgaande lijkt in dit voorontwerp te kunnen worden volstaan met de opheffing van artikel 36, 1°, van het decreet van 19 mei 2006. Indien de stellers van het voorontwerp toch uitdrukkelijk wensen te bepalen dat de opbrengsten, gehaald uit de verkoop van hout en andere producten uit de domeinen in beheer van het agentschap voor Natuur en Bos worden aangerekend op de algemene middelenbegroting, dan wordt dat het best elders gedaan (bijvoorbeeld in afdeling 2 van hoofdstuk 6 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, die betrekking heeft op de verkopen van hout en andere bosproducten).

Afdeling 5 – Wijziging van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024 wat betreft de invoering van een bestuurlijke transactie

De adviesaanvraag is niet ontvankelijk met betrekking tot artikel 31 van het voorontwerp, alsook met betrekking tot artikel 32 van het voorontwerp, in zoverre het een nieuw punt j) invoegt dat verwijst naar het ontworpen artikel 70/1 van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024.

Voor het overige zijn bij deze afdeling geen opmerkingen te maken.

Afdeling 6 – Wijziging van artikel 14 van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

HOOFDSTUK 5 – FINANCIËN EN BEGROTING

Afdeling 1 – De afschaffing van de verminderingen voor onroerende voorheffing voor energiezuinige woningen

Artikel 36 van het voorontwerp strekt ertoe de in artikel 2.1.5.0.1, § 2, eerste lid, 5°, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 (hierna: VCF) geregelde vermindering van 100% van de onroerende voorheffing gedurende vijf jaar voor gebouwde onroerende goederen die een ingrijpende energetische renovatie tot een maximaal E-peil van E60 ondergaan, te laten uitdoven voor aanvragen van een stedenbouwkundige vergunning of omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen die worden ingediend vanaf 1 januari 2025.

Daarnaast beoogt artikel 36 ook de vermindering van 50% respectievelijk 100% van de onroerende voorheffing gedurende vijf jaar voor gebouwde onroerende goederen die na herbouw of gedeeltelijke herbouw een E-peil hebben van ten hoogste E20 respectievelijk E10, te laten uitdoven voor aanvragen van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen die worden ingediend vanaf 1 januari 2025 (artikel 2.1.5.0.1, § 2, eerste lid, 6° en 7°, van de VCF).

Bij de afschaffing van deze fiscale voordelen rijzen vragen over de voorzienbaarheid ervan voor belastingplichtigen die recentelijk een onroerend goed hebben verworven met het oog op een ingrijpende energetische renovatie of een (gedeeltelijke) herbouw van een gebouwd onroerend goed, onder meer met het oog op de – vooralsnog te verwachten – aanzienlijke vermindering van de onroerende voorheffing gedurende vijf jaar, maar die hun aanvraag van stedenbouwkundige vergunning of omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen hiertoe pas na 31 december 2024 zullen kunnen indienen. Er zijn ook belastingplichtigen die in deze periode, zijnde vóór de bekendmaking van het aan te nemen programmadecreet, dergelijke woning nog zullen verwerven of dat net gedaan hebben.

Indien deze belastingplichtigen zouden weten dat zij het fiscale voordeel niet langer genieten wanneer zij de bedoelde aanvraag na 31 december 2024 indienen, zouden deze belastingplichtigen allicht hun handelen op deze nakende afschaffing afgestemd hebben, bijvoorbeeld door het ingrijpend energetisch te renoveren of te herbouwen gebouwd onroerend goed niet te verwerven.

Bovendien is de periode die deze belastingplichtigen tussen de bekendmaking van het aan te nemen programmadecreet en 1 januari 2025 nog rest om enige spoed te zetten achter de indiening van de aanvraag bijzonder kort, terwijl het fiscale voordeel dat voor hen verloren gaat helemaal niet gering is, zeker wanneer men gedurende vijf jaar van een 100% vermindering van de onroerende voorheffing zou kunnen genieten.

Het Grondwettelijk Hof heeft over de voorzienbaarheid van de afschaffing van een fiscaal voordeel in het licht van het gelijkheidsbeginsel in fiscale zaken reeds het volgende geoordeeld:¹³

“B.4.1. Indien de wetgever een beleidswijziging noodzakelijk acht, vermag hij te oordelen dat zij met onmiddellijke ingang moet worden doorgevoerd en is hij in beginsel niet ertoe gehouden in een overgangsregeling te voorzien. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet zijn slechts geschonden indien de overgangsregeling of de ontstentenis daarvan tot een verschil in behandeling leidt waarvoor geen redelijke verantwoording bestaat of indien aan het vertrouwensbeginsel op buitensporige wijze afbreuk wordt gedaan. Dat laatste is het geval wanneer de rechtmatige verwachtingen van een bepaalde categorie van rechtsonderhorigen worden miskend zonder dat een dwingende reden van algemeen belang voorhanden is die het ontbreken van een te hunnen voordele ingestelde overgangsregeling kan verantwoorden.

¹³ GwH 8 mei 2013, nr. 63/2013. Zie ook: adv.RvS 66.660/1/3 van 25 oktober 2019 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het programmadecreet van 20 december 2019 ‘bij de begroting 2020’, *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 152-1, 109-110.

B.4.2. Dat geldt des te meer in fiscale aangelegenheden, waar de wetgever over een ruime beoordelingsmarge beschikt, inclusief wanneer hij beslist een einde te maken aan een fiscaal voordeel en beoordeelt of die afschaffing het instellen van een overgangsregeling vereist.

Wanneer de wetgever een overgangsbepaling invoert, zelfs in fiscale aangelegenheden, ten voordele van een categorie van personen, vermag hij evenwel geen onverantwoord verschil in behandeling in te stellen ten aanzien van een categorie van personen die zich in een soortgelijke situatie zouden bevinden.

(...)

B.8.1. (...)

Daaruit vloeit voort dat de gevolgen van artikel 51 van de bestreden wet onevenredig zijn, doordat de afschaffing van het fiscaal voordeel niet voorzienbaar was voor diegenen op wie zij van toepassing is, zodat zij hun handelen daar niet op konden afstemmen, terwijl dat element een bepalende rol heeft kunnen spelen in het sluiten van de verkoop- of aannemingsovereenkomst die hen voortaan bindt.

(...)

B.9. Het bestreden artikel 51 doet aldus op buitensporige wijze afbreuk aan de rechtmatige verwachtingen van sommige belastingplichtigen, zonder dat een dwingende reden van algemeen belang de ontstentenis van een te hunnen voordele ingestelde overgangsregeling kan verantwoorden, en schendt bijgevolg de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet.

(...) Doordat de wetgever heeft verzuimd, toen hij in een overgangsregeling voorzag voor de woningen waarvoor het conformiteitscertificaat op een bepaalde datum was uitgereikt, om die overgangsregeling tevens toe te staan voor de woningen waarvoor vóór de bekendmaking van de bestreden wet een verkoop- of aannemingsovereenkomst is gesloten, heeft hij een onverantwoord verschil in behandeling laten bestaan. Bijgevolg dienen die laatstgenoemde woningen in aanmerking te worden genomen voor de toekenning van de vanaf het aanslagjaar 2013 opgeheven belastingvermindering.”

Om verenigbaar te zijn met het gelijkheidsbeginsel, dienen de stellers van het voorontwerp zich dan ook te beraden over een overgangsmaatregel voor belastingplichtigen die recent een ingrijpend energetisch te renoveren of voor herbouw bestemd gebouwd onroerend goed hebben verworven en op dat moment niet konden weten dat zij niet meer van de vermindering van de onroerende voorheffing zouden kunnen genieten bij een bouwaanvraag na 31 december 2024, en wier rechtmatige verwachtingen aldus worden miskend.

Afdeling 2 – De verlenging van de verdachte periode in de erfbelasting

Artikelen 39 en 40

Artikel 37 van het voorontwerp wijzigt artikel 2.7.1.0.5, § 1, eerste lid, en § 2, eerste lid, van de VCF in die zin dat de verdachte periode van drie jaar, waarin schenkingen door de erflater die niet aan de schenkbelasting of het registratierecht onder de levenden werden onderworpen geacht worden deel uit te maken van de nalatenschap van de erflater, wordt verlengd naar vijf jaar. Ook artikel 38 van het voorontwerp verlengt in artikel 2.7.1.0.6, § 1, tweede lid, van

de VCF de termijn waarin de kosteloze verkrijgingen van sommen, renten of waarden via bedingen ten behoeve van een derde geacht worden een legaat te zijn, van drie naar vijf jaar.

Luidens artikel 84, 5°, van het voorontwerp treden de artikelen 37 en 38 in werking op 1 januari 2025 en zijn zij van toepassing op de kosteloze beschikkingen die dagtekenen vanaf 1 januari 2025.

Naar luid van de memorie van toelichting is artikel 2.7.3.2.5 van de VCF (artikel 39 van het voorontwerp) onlosmakelijk verbonden met artikel 2.7.1.0.5 van de VCF, dat bepaalt dat voor lichamelijke roerende goederen, contant geld en effecten aan toonder het wettelijk vermoeden van eigendom bestaat, alleen op voorwaarde dat de akten niet sinds meer dan drie jaar vóór het overlijden bestaan. Ook deze driejarige periode wordt aldus verlengd naar vijf jaar.

Als gevolg van de uitbreiding van deze verdachte periodes van drie naar vijf jaar, wordt ook de termijn inzake de onderzoeksbevoegdheid van de Vlaamse Belastingdienst, meer bepaald de termijn aangaande de machtiging ingeval van bankonderzoek voor feiten buiten die termijn, zoals opgenomen in artikel 3.13.1.3.1, § 6, vijfde lid, van de VCF, tot die termijn van vijf jaar verlengd (artikel 40 van het voorontwerp).

Aan de gemachtigde werd gevraagd of, gelet op de onderlinge samenhang, er voor de inwerkingtreding van de artikelen 39 en 40 van het voorontwerp geen afstemming is vereist met de artikelen 37 en 38. De gemachtigde gaf hieromtrent de volgende toelichting:

“Uw opmerking m.b.t. art. 39 van het voorontwerp lijkt ons volledig terecht.

Wij stellen voor om artikel 84 aan te vullen als volgt:

Art. 84.

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2025, met uitzondering van:

1° artikel 3 tot en met 8, die uitwerking hebben met ingang van 1 december 2024;

2° artikel 13 en 14, die uitwerking hebben met ingang van 1 september 2023;

3° artikel 26, 2° heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2024;

4° artikel 31, dat in werking treedt op 1 januari 2026;

5° artikel 37 en 38, die in werking treden op 1 januari 2025 en van toepassing zijn op de kosteloze beschikkingen die dagtekenen vanaf 1 januari 2025;

6° artikel 39, dat in werking treedt op 1 januari 2025 en van toepassing is op de akten van eigendom die ten bate van de erflater of op zijn verzoek zijn verleden vanaf 1 januari 2025;

7° artikel 51, dat in werking treedt op 1 juli 2025;

8° artikel 55 tot en met 62, die in werking treden op de dag waarop het besluit tot sluiting van de vereffening van de Vlaamse Participatiemaatschappij in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt;

9° artikel 66, dat in werking treedt op de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad;

10° artikel 71 tot en met 73 en 77 tot en met 81, die in werking treden op 1 september 2025;

11° artikel 74, 76 en 82 die in werking treden op 1 januari 2026 voor de kinderen die drie jaar zijn op 31 december 2025.

Het artikel 40 van betreffende voorontwerp bevat een proceduremaatregel waarvoor wij menen dat de inwerkingtreding op 1 januari 2025 volstaat en voldoende is:

Het is een onderzoeksmaatregel die toelaat om handelingen binnen de verdachte periode na te gaan mits een ‘eenvoudige’ machtiging. De gebruikelijke termijn van inwerkingtreding is de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad. Vanaf dat ogenblik kan er dus een eenvoudige machtiging worden afgeleverd om een bankonderzoek te doen gedurende die vijf jaar. Er werd hier geen aparte, afwijkende inwerkingtredingsbepaling in de regelgevende tekst vermeld, omdat de algemene regel op zich volstaat. Indien er bepaalde verrichtingen aan het licht komen tijdens dat bankonderzoek, dan zal er voor de aanwending van de regeling inzake de verdachte periode nog steeds moeten nagegaan worden of de gewijzigde artikelen toepassing kunnen vinden. De gewijzigde artikelen vinden immers enkel toepassing op de kosteloze beschikkingen die dagtekenen vanaf 1 januari 2025 en op de akten van eigendom die ten bate van de erflater of op zijn verzoek zijn verleden vanaf 1 januari 2025.”

Voor artikel 39 van het voorontwerp kan worden ingestemd met het voorstel van de gemachtigde. Wat betreft artikel 40 van het voorontwerp dienen de stellers van het voorontwerp na te gaan of in een overgangsbepaling moet worden voorzien.

Afdeling 3 – Registratiebelasting – verlaging van het tarief bij aankoop van een enige eigen woning

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 4 – Afschaffing verlaagde tarieven verkooprecht en schenkbelasting voor gebouwen die energetisch gerenoveerd worden

Artikel 45

Artikel 45 van het voorontwerp strekt ertoe het verlaagde verkooprecht van 1% voor gebouwen die energetisch gerenoveerd worden (artikel 2.9.4.2.12, § 1, eerste lid, van de VCF) enkel nog toe te passen voor verkoopovereenkomsten gesloten voor 1 januari 2025.

Luidens de memorie van toelichting bij artikel 45 “wijzigt [er] niets voor de belastingplichtigen die reeds een woning hebben aangekocht met toepassing van het verlaagd tarief IER of SLOHER van 1%”, en “ook voor verkopen, afgesloten onder opschortende voorwaarde, vóór de inwerkingtreding van dit decreet, en waarbij de voorwaarde pas na de inwerkingtreding van dit decreet wordt vervuld, zal het gunsttarief nog worden toegepast”. Gevraagd wat wordt bedoeld met de begrippen *verkoopovereenkomsten gesloten vanaf 1 januari 2025, aangekocht en verkopen*, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Volgens het algemeen geldend principe voor de toepassing van het verkooprecht wordt het tarief bepaald door het ogenblik waarop de rechtshandeling is gesteld, zijnde de verkoopovereenkomst (de zogenaamde compromis). Voor de afschaffing van het gunsttarief van 1% van artikel 2.9.4.2.12 VCF houden we vast aan dit principe. Er wordt gekeken naar de datum van het sluiten van de overeenkomst/compromis. Alle

overeenkomsten die nog voor 1 januari 2025 worden gesloten kunnen nog genieten van het gunsttarief van 1%, ook al wordt de authentieke akte pas verleden na 1 januari 2025.

Met ‘verkoopovereenkomsten gesloten vanaf 1 januari 2025’, ‘aangekocht’ en ‘verkopen’ wordt dus de overeenkomst in de burgerrechtelijke zin of compromis in de volksmond bedoeld.

(...)

In artikel 45 wordt ook de ‘compromis’ bedoeld, nl. geen genot meer van het 1%-tarief bij de ondertekening van een compromis vanaf 1 januari 2025.”

Ter wille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid, zou het best uitdrukkelijk worden voorzien in een overgangsbepaling, overeenkomstig de nieuw ontworpen overgangsbepaling van artikel 5.0.0.0.20 van de VCF (artikel 43 van het voorontwerp) voor de toepassing van de gewijzigde artikelen 2.9.4.2.11, § 1, eerste lid, en 2.9.5.0.5, § 1, van de VCF inzake de verlaging van het verkooprecht van 3% naar 2%.

Minstens is het raadzaam het antwoord van de gemachtigde op te nemen in de memorie van toelichting bij artikel 45.

Afdeling 5 – Aanpassing belastingtarief automatische ontspanningstoestellen (categorie 1)

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 6 – Personenbelasting: opheffing van de belastingvermindering in de personenbelasting voor wijk-werken en dienstencheques

1. De ontworpen opheffingen van de artikelen 145/21, 145/22 en 145/23 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 die zijn opgenomen in de artikelen 47 tot 50 van het voorontwerp, vallen onder de toepassing van artikel 5/7 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 ‘betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten’. Dat betekent dat het ontwerp, vóór de neerlegging ervan in het Vlaams Parlement, moet worden megedeeld aan de federale regering (voor advies over de technische uitvoerbaarheid), aan de andere gewestregeringen en aan het Rekenhof (voor advies omtrent het respect van het principe van de uitsluiting van elke deloyale fiscale concurrentie).

Hierover bevraagd, antwoordde de gemachtigde:

“Artikel 5/7 BFW gelezen in samenhang met Titel III van het Samenwerkingsakkoord van 7 december 2001 vereisen inderdaad een mededeling aan de federale regering en de andere gewestregering en het Rekenhof. In het verleden kregen we informeel het verzoek van de betrokken actoren om het advies slechts aan te vragen op basis van een voldoende stabiele tekst. Daarom gebeurt de adviesaanvraag niet na de principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering. De aanvraag zal wel gebeuren vóór de neerlegging van het ontwerpdecreet in het Vlaams Parlement.”

Hiermee kan worden ingestemd.

2. Luidens de memorie van toelichting zal “[v]oor dienstencheques en wijkwerkencheques die worden aangekocht vanaf 1 januari 2025” niet langer een fiscaal voordeel gelden.

Het is raadzaam om dit uitdrukkelijk in een overgangsbepaling in het voorontwerp te regelen.

Afdeling 7 – Aanpassing tarieven kilometerheffing

1. Artikel 51 van het voorontwerp wijzigt artikel 2.4.4.0.2, eerste lid, van de VCF, waardoor de tarieven van de kilometerheffing worden verhoogd en dit vanaf 1 juli 2025 (artikel 84, 6°, van het voorontwerp).

Op de vraag of deze tariefwijziging reeds is of nog zal worden meegedeeld aan de Europese Commissie, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Er wordt nog nagegaan of een mededeling aan de Europese Commissie vereist is. Indien dat het geval is zal de mededeling gebeuren na de goedkeuring van het decreet. Aangezien de inwerkingtreding van dit artikel is voorzien op 1 juli 2025 is er nog voldoende tijd voor de Europese Commissie.”

Aan de gemachtigde werd bijkomend gevraagd of toch niet reeds werd onderzocht of de ontworpen bepaling aanleiding geeft tot een kennisgeving bij de Europese Commissie. Hierop antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Artikel 2, eerste lid, 41) van de Tolrichtlijn bepaalt het volgende: ‘ingrijpend gewijzigde tol- of heffingsregeling’: een tol- of heffingsregeling waarbij de inkomsten door tariefwijziging **naar verwachting** zullen stijgen **met meer dan 10 %** ten opzichte van het voorgaande boekjaar, exclusief het effect van een verkeerstoename en na inflatiecorrectie, gemeten aan de hand van veranderingen in het EU-brede geharmoniseerde indexcijfer van de consumptieprijzen (GICP), met uitzondering van energie en onbewerkte voedingsmiddelen, zoals gepubliceerd door de Commissie (Eurostat).

Naar verwachting zullen de inkomsten door de tariefwijziging niet met meer dan 10% stijgen ten opzichte van het vorige boekjaar. **Uit simulaties volgt een verwachte stijging van slechts 2,3% in 2025.** De stijging van de inkomsten moet daarbij worden afgezet ten opzichte van het voorgaande boekjaar, zijnde 2024. **Dus ook de uitbreiding van het betold wegennetwerk (lees de vermindering van het toepassingsgebied van het nultarief) met ingang vanaf 1 januari 2024 heeft geen invloed bij deze berekening.**

De wijziging beperkt zich hiertoe en impliceert geen andere ingrijpende wijzigingen aan de kilometerheffing. Het toepassingsgebied van de kilometerheffing zoals ze vandaag reeds bestaat, wordt niet uitgebreid. Er zijn dan ook geen andere gronden in de richtlijn waardoor de kennisgeving bij de Europese Commissie zou vereist zijn (zie artikel 7 nonies van de Tolrichtlijn, zoals gewijzigd bij richtlijn 200/362).”

Op de vraag of ook meer algemeen werd onderzocht of de ontworpen regeling nog spoort met richtlijn (EU) 2022/362 van het Europees Parlement en de Raad van 24 februari 2022 ‘tot wijziging van de Richtlijnen 1999/62/EG, 1999/37/EG en (EU) 2019/520 betreffende het in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan voertuigen’, waarvoor de omzettingstermijn is verstreken op 25 maart 2024, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Het artikel waarnaar u zelf verwijst in uw vorige vraag (artikel 2, eerste lid, 41)) is al een bepaling die voortvloeit uit de nieuwe Richtlijn 200/362. Deze definitie van een ‘ingrijpend gewijzigde tol- of heffingsregeling’ werd immers ingevoegd door artikel 1, 2) van de Richtlijn (EU) 2022/362 van het Europees Parlement en de Raad van 24 februari 2022 tot wijziging van de Richtlijnen 1999/62/EG, 1999/37/EG en (EU) 2019/520 betreffende het in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan voertuigen. Zoals hierboven reeds aangehaald, betreft dit naar onze inschatting geen ingrijpend gewijzigde tol- of heffingsregeling.

Voor het overige is deze aanpassing eveneens **niet in strijd met de bepalingen van deze richtlijn, voornamelijk door het feit dat het dus niet gaat om een ingrijpende wijziging**. Zo stelt de overweging 40: *‘Rekening houdend met het feit dat bestaande concessieovereenkomsten andere regelingen kunnen bevatten dan die waarin deze richtlijn voorziet, en om hun financiële levensvatbaarheid te waarborgen, is het zinvol te eisen dat bestaande concessieovereenkomsten pas aan de verplichting de infrastructuurheffing te differentiëren moeten voldoen nadat zij ingrijpend zijn gewijzigd.’*

(zie ook artikel 7 van de Tolrichtlijn, zoals gewijzigd door de richtlijn 200/362: *‘In het geval van weginfrastructuur die onder concessieovereenkomsten valt en indien de overeenkomst werd ondertekend vóór 24 maart 2022 of indien in het kader van een procedure voor overheidsopdrachten, de inschrijvingen of antwoorden op uitnodigingen om te onderhandelen op grond van een procedure van gunning door onderhandelingen zijn ontvangen vóór 24 maart 2022, kunnen de lidstaten ervoor kiezen artikel 7 quater bis, lid 3, artikel 7 octies, leden 1 en 2, artikel 7 octies bis en artikel 7 octies ter niet toe te passen op tolgeden en gebruiksrechten op die weginfrastructuur totdat de overeenkomst wordt verlengd of de tol- of heffingsregeling ingrijpend wordt gewijzigd.’*)

Verder, als bijlage zoals beloofd de beslissing van de EU commissie, waaruit blijkt dat er voor Vlaanderen een uitstel is toegezegd tot afloop van het contract met Satellic.”

Onder dat voorbehoud lijkt te kunnen worden ingestemd met de visie van de gemachtigde.

Het strekt alleszins tot aanbeveling om in de memorie van toelichting te verantwoorden waarom de ontworpen wijziging al dan niet ter kennis wordt gebracht van de Europese Commissie.

2. Artikel 8 van het samenwerkingsakkoord van 31 januari 2014 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ‘betreffende de invoering van de kilometerheffing op het grondgebied van de drie gewesten en tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven Interregionaal Samenwerkingsverband Viapass onder de vorm van een gemeenschappelijke instelling zoals bedoeld in artikel 92bis, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen’ luidt als volgt:

“Wijzigingen aan het tarief door een gewest moeten ten minste vier maanden vóór de inwerkingtreding van de wijziging worden genotificeerd aan de overige gewesten. Alleen tijdens het eerste jaar dat de kilometerheffing operationeel is, dient de termijn slechts 1 maand te bedragen.”

Deze notificatieverplichting moet nog worden vervuld

Het strekt tot aanbeveling dat in de memorie van toelichting wordt vermeld dat de ontworpen wijziging zal worden medegedeeld aan de andere gewesten.

Afdeling 8 – Beperkte indexatie werkingsmiddelen

Artikel 52 van het voorontwerp strekt ertoe om zowel voor de werkingsmiddelen binnen de begroting (paragraaf 1) als de werkingsmiddelen binnen de begroting onderwijs (paragraaf 2) die geen loongebonden uitgaven uitmaken en waarvan de evolutie gekoppeld is aan de schommelingen van een prijsindexcijfer, de indexaanpassing in de begrotingsjaren 2025, 2028 en 2029 voor 50 procent te verrekenen en geen indexaanpassing te laten plaatsvinden in de begrotingsjaren 2026 en 2027. Er wordt telkens voorzien in uitzonderingen.

Aan de gemachtigde werd gevraagd waarin de term *werkingsmiddelen* verschilt van de terminologie gehanteerd in de artikelen 39 en 40 van het programmadecreet van 20 december 2019 ‘bij de begroting 2020’ over de bevrozing van de index voor het gedeelte van de niet-looncomponent van *subsidies* voor de begrotingsjaren 2020 tot 2024, en of er ook een betekenisverschil is. De gemachtigde gaf hierop het volgende antwoord:

“De formulering van dit artikel (werkingsmiddelen) verschilt van de terminologie van de artikelen 39 en 40 van het programmadecreet van 20 december 2019 bij de begroting 2020. De terminologie is aangepast van ‘subsidies’ naar ‘werkingsmiddelen’ om beter aan te sluiten bij de huidige praktijk. Hoewel de termen verschillen, weerspiegelt de aanpassing de feitelijke toepassing zoals die nu wordt gehanteerd.”

Op de vraag welke uitzonderingen identiek zijn aan deze in artikel 39 respectievelijk artikel 40 van het programmadecreet van 20 december 2019, welke uitzonderingen nieuw of weggevallen zijn, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Het toepassingsgebied is inhoudelijk ongewijzigd ten opzichte van het Programmadecreet van 20 december 2019, evenals de uitzonderingen. Diverse artikelen uit het Programmadecreet van 2019 zijn opgeheven of bleken intussen verouderd, waardoor de verwijzingen moesten worden aangepast aan de vervangende artikelen. Daarnaast is de formulering op bepaalde punten herzien om aan de richtlijnen van de Omzendbrief Wetgevingstechniek te voldoen.”

In zoverre met de term *werkingsmiddelen* wel degelijk *subsidies* worden bedoeld, verwijst de Raad van State naar hetgeen hij reeds eerder heeft opgemerkt over de mogelijke gevolgen op lange termijn van een aanhoudende niet-indexering, *in casu* gecombineerd met een gedeeltelijke met de helft verlaagde niet-indexering, in het licht van het beschermingsniveau geboden door artikel 23 van de Grondwet.¹⁴

HOOFDSTUK 6 – WERK, ECONOMIE, WETENSCHAP, INNOVATIE EN LANDBOUW

Afdeling 1 – Ontbinding en vereffening van de Vlaamse Participatiemaatschappij

Artikel 53

In artikel 53, eerste lid, van het voorontwerp, wordt de Vlaamse Regering ertoe gemachtigd om “bij besluit van de algemene vergadering” over te gaan tot de ontbinding en de

¹⁴ Adv.RvS 66.660/1/3 van 25 oktober 2019, *l.c.*, 115-116.

vereffening van de Vlaamse Participatiemaatschappij volgens de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen van 23 maart 2019.

Aan deze bepaling lijkt de bedoeling ten grondslag te liggen om tot een ontbinding van de Vlaamse Participatiemaatschappij te komen door middel van een besluit van haar algemene vergadering in de zin van artikel 2:70, eerste lid, 1°, van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen. De “machting” van de Vlaamse Regering zou dan veeleer betrekking hebben op het stimuleren van het initiatief om de desbetreffende ontbindingsprocedure, zoals die wordt beschreven in artikel 2:71 van het voornoemde wetboek,¹⁵ te laten opstarten. Aldus begrepen, is de in artikel 53, eerste lid, van het voorontwerp, vermelde “machting” ten aanzien van de Vlaamse Regering tegelijk onduidelijk en overbodig. Het eerste lid van artikel 53 zou dan ook beter worden weggelaten en er zou kunnen mee worden volstaan om de beoogde draagwijdte ervan in de memorie van toelichting bij het voorontwerp nader uiteen te zetten. Op die wijze zou dan tevens worden vermeden dat de indruk wordt gewekt dat de Vlaamse Regering zou kunnen handelen bij wege van een “besluit van de algemene vergadering” van de Vlaamse Participatiemaatschappij, wat uiteraard niet het geval is.

Mocht de voorafgaande lezing van artikel 53, eerste lid, van het voorontwerp, niet overeenstemmen met de bedoeling van de stellers ervan en mocht het betrokken lid in de tekst van het voorontwerp worden behouden, zal in ieder geval de redactie ervan moeten worden verduidelijkt en aangepast.

Indien evenwel, rekening houdend met hetgeen werd opgemerkt, het eerste lid van artikel 53 van het voorontwerp, wordt weggelaten, volstaat het om in het tweede lid van artikel 53 van het voorontwerp – dat dan het enige lid zou worden – te schrijven:

“Bij de ontbinding en vereffening van de Vlaamse Participatiemaatschappij wordt de Vlaamse Regering ertoe gemachtigd de activa en passiva van de betrokken maatschappij over te nemen, met inbegrip van de door deze laatste aangehouden participaties”.

Artikel 60

De wijzigingen die worden beoogd in artikel 60, 2° en 3°, van het voorontwerp, hebben geen betrekking op artikel 16, 4°, van de Vlaamse Vastgoedcodex, zoals vermeld in de inleidende zin van artikel 60, doch wel op artikel 16, 5°, van de betrokken codex. De redactie van artikel 60 van het voorontwerp dient, rekening houdend hiermee, te worden aangepast.

¹⁵ Behoudens andersluidende decretale bepalingen moet ervan worden uitgegaan dat de Vlaamse Participatiemaatschappij, die een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap is als bedoeld in artikel III.14 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, wordt beheerst door het private vennootschapsrecht.

Artikel 62

Aan het einde van artikel 62, eerste lid, van het voorontwerp, moeten de woorden “de bepalingen van dit decreet” worden vervangen door de woorden “de bepalingen van deze afdeling”.

Afdeling 2 – Wijziging samenstelling van de Raad van bestuur van de VDAB

Artikel 63

Artikel 63 van het voorontwerp bepaalt dat *artikel 7, § 1*, van het decreet van 7 mei 2004 ‘tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap “Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding”’ wordt vervangen door de regeling in het voorontwerp. Gewezen op het feit dat dit erin zou resulteren dat artikel 7 dan tweemaal een onderscheiden § 2 zou bevatten, bevestigde de gemachtigde dat het “volledige artikel 7 wordt vervangen (niet enkel § 1)”. Omwille van de rechtszekerheid dient de tekst van de ontworpen bepaling te worden aangepast.

Afdeling 3 – Wijziging van de overgangsregeling voor de doelgroepvermindering voor oudere zittende werknemers

Artikel 64

Artikel 64 van het voorontwerp verwijst naar de doelgroepvermindering, vermeld in artikel 339 van de programmawet van 24 december 2002 (I), zoals van kracht op 30 juni 2024. Deze regeling werd echter bij artikel 74 van het programmadecreet van 22 december 2023 ‘bij de begroting 2024’ opgeheven. Er werd in artikel 76 van dit laatstgenoemde programmadecreet voorzien in een overgangsregeling voor deze doelgroepvermindering die als volgt luidt:

“Voor oudere niet-werkende werkzoekende werknemers die uiterlijk op 30 juni 2024 in dienst zijn getreden, behouden werkgevers de mogelijkheid een doelgroepvermindering voor oudere niet-werkende werkzoekende werknemers toe te passen, vermeld in artikel 339 van de programmawet van 24 december 2002 (I), zoals van kracht op 30 juni 2024.

Voor oudere werknemers die op 30 juni 2024 minimaal 62 jaar zijn, wordt aan de werkgever de toepassing van de doelgroepvermindering voor oudere werknemers, vermeld in artikel 339 van de programmawet van 24 december 2002 (I), zoals van kracht op 30 juni 2024, toegekend uiterlijk tot en met 30 juni 2028”.

Het verdient aanbeveling om vanwege de coherentie van de regelgeving de thans ontworpen autonome overgangsbepaling, die er in ieder geval nog in zou moeten voorzien dat de overgangsbepaling in artikel 76 van het programmadecreet van 22 december 2023 wordt opgeheven, te vervangen door een bepaling die het programmadecreet van 22 december 2023 wijzigt.

De gemachtigde stelde voor artikel 64 van het voorontwerp als volgt te herschrijven:

“In artikel 76, tweede lid, van het programmadecreet van 22 december 2023 bij de begroting 2024 wordt de zinsnede ‘oudere werknemers die op 30 juni 2024 minimaal 62 jaar zijn’ vervangen door de zinsnede ‘oudere zittende werknemers die op 30 juni 2024 minimaal 62 jaar zijn’ en wordt de zinsnede ‘30 juni 2028’ vervangen door de zinsnede ‘30 juni 2025’.”

Daarmee kan worden ingestemd.

Afdeling 4 – Opheffing van de sectorale doelgroepvermindering voor huispersoneel

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 5 – Stopzetting maatregel Derde Arbeidscircuit (DAC)

Artikel 66

Gevraagd wat precies wordt begrepen onder de “*opheffings- en vergoedingsregeling*”, gaf de gemachtigde de volgende toelichting:

“Bij DAC is de Vlaamse overheid verantwoordelijk voor het loon en de sociale bijdragen. Dit houdt een andere verantwoordelijkheid in dan het voorzien in een subsidie. Met de DAC-projecten zal bekeken worden welke stappen gezet moeten worden om te komen tot een stopzetting van de maatregel binnen een redelijke termijn, rekening houdende met die plichten van de Vlaamse overheid. De DAC-projecten kunnen ervoor opteren om de personen in dienst te houden of het arbeidscontract op te zeggen. In beide gevallen zal via een BVR een regeling worden getroffen.

Dit houdt inderdaad ook de opheffing in van hoofdstuk III van het KB nr. 25 en de hierboven vermelde overgangsbepalingen.”

Het is aangewezen deze verduidelijking op te nemen in de memorie van toelichting.

Afdeling 6 – Stopzetting van de maatregel gesubsidieerde contractuelen (gesco) op 1/7/2025

Artikelen 68 en 69

In het opschrift bij deze afdeling is sprake van de stopzetting van de betreffende maatregel op 1 juli 2025. Daarentegen wordt de gescoregeling, zoals die is vermeld in de artikelen 68 en 69 van het voorontwerp, opgeheven met ingang van 1 januari 2025 (artikel 84 van het voorontwerp), terwijl in artikel 67 ervan, erin wordt voorzien dat de werkgever werknemers die overeenkomstig deze regeling zijn tewerkgesteld, kan vervangen tot 31 januari 2025.

Hierover om toelichting gevraagd, verduidelijkte de gemachtigde:

“Met RSZ is als federale operator van verminderings van werkgeversbijdragen een protocol afgesloten. Hierin is een termijn van zes maanden afgesproken. Het is de bedoeling dat we zes maanden voorafgaand aan de in productiestelling van de DmfA voor een bepaald kwartaal, volledige zekerheid hebben over een nieuwe maatregel. Deze termijn wordt ook gezien als een redelijke termijn waarbij werkgevers en sociale secretariaten op de hoogte zijn van de wijziging aan de maatregel en zij de nodige aanpassingen (vb aan software) kunnen doorvoeren.

Met het stopzetten van de vervanging vanaf 1 februari 2025 willen we voorkomen dat werkgevers nog nieuwe personen in dienst nemen en hierbij beroep doen op de gesco-regelgeving. Met het licht op de stopzetting op 1 juli 2025 voorzien we op deze manier al een beperking van het gebruik van de maatregel.

We stellen voor om in artikel 68 en 69 expliciet op te nemen dat de regelgeving wordt opgeheven op 1 juli 2025.”

Met de voorgestelde inwerkingtreding van de artikelen 68 en 69 van het voorontwerp kan worden ingestemd. Artikel 84 van het voorontwerp dient in die zin te worden aangevuld.

Artikel 70

Artikel 70 beoogt de opheffing van artikel 353*bis*/10 van de programmawet van 24 december 2002 (I). Deze bepaling werd reeds opgeheven bij artikel 11 van het decreet van 4 maart 2016 ‘houdende het Vlaamse doelgroepenbeleid’, met ingang van 1 juli 2016. Bijgevolg dient artikel 70 te worden weggelaten uit het voorontwerp.

Afdeling 7 – Hervorming Vlaams OpleidingsVerlof en verankering Gemeenschappelijk Initiatiefrecht

Artikel 71

In artikel 71 van het voorontwerp dient met het oog op de rechtszekerheid verduidelijkt te worden dat de toevoegingen die het voorontwerp beoogt onder 3°, plaatsvinden “in paragraaf 2” van de te wijzigen bepaling.

Artikel 73

De gemachtigde bevestigde dat artikel 73 van het voorontwerp verkeerdelijk melding maakt van artikel 75 van het voorontwerp, terwijl het de bedoeling is om een overgangsregeling in te voeren voor de in artikel 71 voorziene wijzigingen, voor wat de opleidingen betreft die op 1 september 2025 al aangevat maar nog niet afgerond zijn.

Daartoe moet echter worden verwezen naar de bepaling die de regeling in kwestie bevat, en niet naar het artikel van het voorontwerp waarbij dit artikel wordt gewijzigd. Wijzigingsbepalingen hebben immers enkel tot doel om de wijziging door te voeren en zijn daarna meteen uitgewerkt. Bijgevolg moet artikel 73 als volgt luiden:

“Artikel 109 van de herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen, zoals gewijzigd bij artikel 71 van dit decreet, is niet van toepassing op de al aangevatte opleidingen die op 1 september 2025 niet zijn afgerond.”

HOOFDSTUK 7 – WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Afdeling 1 – Aanpassing van het Groeipakketdecreet van 2018 in het kader van het regeerakkoord

Behalve dat bij voorkeur wordt voorzien hetzij in een aparte bepaling die artikel 54 van het Groeipakketdecreet van 2018 opheft, hetzij in een overgangsbepaling voor kleutertoeslag voor vierjarigen voor het jaar 2025 (zie verder bij hoofdstuk 8), zijn bij deze afdeling geen opmerkingen te maken.

HOOFDSTUK 8 – INWERKINGTREDING

Artikel 84

1. Luidens artikel 84, 3°, heeft artikel 26, 2°, van het aan te nemen decreet uitwerking met ingang van 1 januari 2024. Bevraagd over die terugwerkende kracht, verduidelijkte de gemachtigde dat het om een vergissing gaat en dat artikel 21, 2°, wordt bedoeld.

2.1. Artikel 21, 2°, van het ontwerp voegt een lid toe aan artikel 4.2.2.1.2 van het decreet van 18 juli 2003, dat betrekking heeft op de heffing waterverontreiniging. In het nieuwe lid wordt bepaald dat vanaf heffingsjaar 2024 de heffingsplichtigen, bedoeld in het eerste lid, bij wijze van overgangsmaatregel worden vrijgesteld van heffing voor het door Brabant Water N.V. gefactureerd waterverbruik dat vóór 1 januari 2024 verbruikt werd.

De niet-retroactiviteit van decreten is een waarborg ter voorkoming van rechtsonzekerheid. Die waarborg vereist dat de inhoud van het recht voorzienbaar en toegankelijk is, zodat de rechtzoekende in redelijke mate de gevolgen van een bepaalde handeling kan voorzien op het tijdstip dat die handeling wordt verricht. De terugwerkende kracht kan enkel worden verantwoord wanneer ze onontbeerlijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang.¹⁶

¹⁶ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, zie o.m.: GwH 21 november 2013, nr. 158/2013, B.24.2; GwH 19 december 2013, nr. 172/2013, B.22; GwH 29 januari 2014, nr. 18/2014, B.10; GwH 9 oktober 2014, nr. 146/2014, B.10.1; GwH 22 januari 2015, nr. 1/2015, B.4; GwH 7 mei 2015, nr. 54/2015, B.12; GwH 14 januari 2016, nr. 3/2016, B.22; GwH 3 februari 2016, nr. 16/2016, B.12.1; GwH 28 april 2016, nr. 58/2016, B.9.2; GwH 9 februari 2017, nr. 15/2017, B.9.2; GwH 21 december 2017, nr. 145/2017, B.16.2; GwH 19 juli 2018, nr. 100/2018, B.13; GwH 3 juni 2021, nr. 82/2021, B.6; GwH 23 juni 2022, nr. 85/2022, B.10.2.

2.2. In de memorie van toelichting wordt de bepaling als volgt verantwoord:

“Tot en met 31 december 2023 werd door Brabant Water N.V., een Nederlandse drinkwatermaatschappij die leidingwater levert aan abonnees in Baarle-Hertog, geen bovengemeentelijke bijdrage aangerekend voor de zuivering, dit in tegenstelling tot de andere drinkwatermaatschappijen die leidingwater leverden op het grondgebied van het Vlaamse Gewest. Omdat de heffing op de waterverontreiniging niet mag gevestigd worden als door de drinkwatermaatschappij op dit verbruik een bovengemeentelijke bijdrage werd aangerekend, diende de Vlaamse Milieumaatschappij voor het kleine aantal abonnees van Brabant Water N.V. in Baarle-Hertog, telkens nog een heffing te vestigen.

De plannen van Brabant Water N.V. om toch de bovengemeentelijke bijdrage aan te rekenen op de waterfactuur, kwamen eind 2023 in een stroomversnelling. Op het ogenblik dat de wijzigingsvoorstellen voor het Programmadecreet bij de begeleiding van de begroting 2024 dienden te worden ingediend, was er nog veel onduidelijkheid en onzekerheid over de aanrekening vanaf 1 januari 2024, waardoor nog geen concrete stappen konden worden ondernomen op het vlak van de heffing op de waterverontreiniging.

Een uitwerking vanaf 1 januari 2024 is noodzakelijk om de gelijkheid tussen abonnees van de verschillende drinkwatermaatschappijen te verzekeren. Enkel zo kan de overgangsmaatregel die destijds werd ingevoerd (zie de artikelsgewijze bespreking bij artikel 24 [lees: 21]) ook dezelfde uitwerking krijgen voor de abonnees van Brabant Water N.V. die in Baarle-Hertog gevestigd zijn.”

In het licht van die uitleg kan de uitwerking vanaf 1 januari 2024 van artikel 21, 2°, van het aan te nemen decreet worden aanvaard.

3. Gelet op hetgeen is uiteengezet over de onontvankelijkheid van de adviesaanvraag met betrekking tot artikel 31 van het voorontwerp, moet artikel 84, 4°, van het voorontwerp, dat de inwerkingtreding regelt van de eerstgenoemde bepaling, worden weggelaten.

4. Gelet op hetgeen is uiteengezet bij artikel 39 van het voorontwerp, dient artikel 84 te worden aangevuld met een punt 5° dat luidt: “artikel 39, dat in werking treedt op 1 januari 2025 en van toepassing is op de akten van eigendom die ten bate van de erflater of op zijn verzoek zijn verleden vanaf 1 januari 2025;”.

5. Zoals door de gemachtigde werd bevestigd, moet artikel 84, 7°, van het voorontwerp, aanvangen met de woorden “artikel 54 tot en met 61,” (niet: “artikel 55 tot en met 62,”).

6. Overeenkomstig de opmerkingen omtrent de artikelen 68 en 69 van het voorontwerp dient artikel 84 van het voorontwerp ook de inwerkingtreding van de genoemde bepalingen te regelen.

7.1. Artikel 84, 10°, van het voorontwerp regelt de inwerkingtreding van de artikelen 74, 76 en 82 van het voorontwerp, die allemaal betrekking hebben op de afschaffing van de kleutertoeslag. De genoemde bepalingen treden in werking “op 1 januari 2026 voor kinderen die drie jaar zijn op 31 december 2025.”

7.2. Hoewel ook artikel 83 van het voorontwerp betrekking heeft op de afschaffing van de kleutertoeslag, is voor die bepaling niet in een specifieke inwerkingtredebepaling voorzien. Hierover bevraagd, verklaarde de gemachtigde dat artikel 83 op dezelfde wijze in werking hoort te treden als de overige bepalingen die zijn genoemd in artikel 84, 10°. Onder voorbehoud van wat volgt, dient artikel 84, 10°, derhalve in die zin te worden aangepast.

7.3. De genoemde bepalingen treden in werking “op 1 januari 2026 voor de kinderen die drie jaar zijn op 31 december 2025.” Die formulering wekt de indruk dat de kleutertoeslag pas wordt opgeheven voor kinderen die drie jaar worden vanaf 1 januari 2026, met andere woorden dat de kinderen die drie jaar worden in de loop van 2025 voor dat jaar nog recht hebben op een kleutertoeslag.

In de memorie van toelichting wordt over de temporele werking van de betrokken bepalingen evenwel het volgende opgemerkt:

“In 2025 ontvangen de kinderen die drie jaar zijn op 31 december 2024 nog éénmaal de kleutertoeslag voor 4-jarigen. Op die manier wordt gegarandeerd dat de huidige rechthebbenden niet door gewijzigd beleid worden geraakt.”

Aangaande de inwerkingtreding van de betrokken bepalingen preciseerde de gemachtigde bovendien het volgende:

“De inwerkingtreding van de afschaffing van de kleutertoeslag staat op 1 januari 2025. Kinderen die 3 jaar zijn op 31 december 2024 (niet 2025) worden inderdaad gevat door een overgangsbepaling, waarbij wordt voorzien in een specifieke inwerkingtreding op 1 januari 2026. Aangezien zij de kleutertoeslag voor 3-jarigen (2 jaar op 31.12.2023) al ontvingen, kunnen ze ook nog de kleutertoeslag voor 4-jarigen ontvangen, als ze voldoen aan de andere voorwaarden uiteraard.

Ingevolge het advies van Raad van State zal artikel 84, 10° worden aangepast. Artikel 74, 76, 82 en 83 (zie reactie op vraag 6) zullen in werking treden op 1 januari 2026 voor de kinderen die drie jaar zijn op 31 december 2024 (en niet 31 december 2025 zoals momenteel vermeld).”

Uit de aangehaalde toelichtingen blijkt dat het de bedoeling is dat de kleutertoeslag wordt afgeschaft vanaf 1 januari 2025 voor driejarigen en vanaf 1 januari 2026 voor vierjarigen. In elk geval dient de opheffingsbepaling daar een correcte vertaling van te zijn.

De Raad van State stelt vast dat door in artikel 84, 10°, van het voorontwerp te bepalen dat de artikelen 74, 76 en 82 (en 83) van het voorontwerp in werking treden “op 1 januari 2026 *voor de kinderen die drie jaar zijn op 31 december 2025*”, de stellers van het voorontwerp hebben gekozen voor een gedeeltelijke inwerkingtreding van de betrokken bepalingen (en in dit geval ook – onrechtstreeks – voor een gedeeltelijke opheffing van de bepalingen bedoeld in artikel 82). Een dergelijke gedeeltelijke inwerkingtreding moet worden vermeden omdat erdoor de rechtsonzekerheid in de hand wordt gewerkt. Er dreigt immers onduidelijkheid te ontstaan over de categorie van personen waarvoor de wijzigingen of opheffing pas op 1 januari 2026 in werking zullen treden. Het wordt bovendien in eerste instantie aan de rechtszoekende overgelaten om te beoordelen of de betrokken tekst nog verbindende kracht heeft in een concreet geval. Daarnaast wordt een correcte weergave van de geconsolideerde tekst van de gewijzigde norm bemoeilijkt. De correcte handelwijze zou zijn om in het Groeipakketdecreet van 2018 (het toepassingsgebied van) de relevante bepalingen te wijzigen, en deze wijzigingen op een ondubbelzinnige datum in werking te laten treden. De bedoeling van de stellers van het voorontwerp kan op een dergelijke manier worden gerealiseerd. Aangezien het bedrag van de kleutertoeslag voor driejarigen wordt geregeld in artikel 54 van het Groeipakketdecreet van 2018 en het bedrag van de kleutertoeslag voor vierjarigen wordt geregeld in artikel 55 van datzelfde decreet, volstaat het om de opheffing van artikel 54 van het Groeipakketdecreet in een apart artikel te regelen, waardoor die bepaling krachtens de inleidende zin van artikel 84 van het voorontwerp in werking zal treden op 1 januari 2025. Als gevolg hiervan zal geen kleutertoeslag meer kunnen worden uitbetaald aan kinderen die in de loop van 2025 drie jaar worden.¹⁷ Artikel 82 van het voorontwerp, dat de opheffing regelt van boek 2, deel 3, titel 2, en dat bestaat uit de artikelen 53 tot 56¹⁸, alsook de artikelen 74, 76 en 83 van het voorontwerp, die pas in werking mogen treden op het ogenblik dat de kleutertoeslag volledig wordt afgeschaft, kunnen dan zonder meer in werking treden “met ingang van 1 januari 2026”. De woorden “voor de kinderen die drie jaar zijn op 31 december 2025” in artikel 84, 10°, worden dan overbodig en kunnen worden geschrapt.

Een andere oplossing kan er in bestaan om de betrokken bepalingen in werking te doen treden op 1 januari 2025, maar om middels een overgangsbepaling¹⁹, die het best wordt opgenomen in hoofdstuk 7, afdeling 1 van het voorontwerp, te bepalen dat in het kalenderjaar 2025 nog een kleutertoeslag wordt uitbetaald aan kinderen die drie jaar zijn op 31 december 2024 onder dezelfde voorwaarden die golden vóór 1 januari 2025.

¹⁷ Met dien verstande dat ook nog de nodige wijzigingen zullen moeten worden aangebracht in het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 ‘houdende de kinderopvangtoeslag en kleutertoeslag’.

¹⁸ Dat zal ook het geval zijn op het ogenblik dat de bepaling in werking treedt, ook al zal artikel 54 op dat moment al zijn opgeheven.

¹⁹ Uit de precisering van de gemachtigde zou immers kunnen worden afgeleid dat de stellers van het voorontwerp veeleer een overgangsregeling in gedachten hebben. Omwille van de rechtszekerheid dient een overgangsregeling in een aparte bepaling te worden opgenomen.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Ilse ANNÉ

Marnix VAN DAMME

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Yves DEPOORTER

Jeroen VAN NIEUWENHOVE

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Eline YOSHIMI

Pierre LEFRANC

ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

De heer Ben Weyts
Viceminister -president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Begroting en Financiën, Vlaamse
Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn
Koolstraat 35
1000 Brussel

BIJLAGEN GEEN DATUM 4/11/2024
ONS KENMERK VLOR-395377217-270
CONTACT MARIEANNE.MICHELSENS@VLOR.BE/ 02 227 13 58
BETREFT Voorontwerp van programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025

Mijnheer de minister

U vroeg de Vlaamse Onderwijsraad om advies over het voorontwerp van programmadecreet bij de begrotingsopmaak 2025. Door de te krappe timing om een kwaliteitsvol advies op te leveren, zien we daarvan af.

Naar aanleiding van hoofdstuk 5, afdeling 8 over het beperkt indexeren van de werkingsmiddelen van het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs willen we wel een dringende vraag herhalen die in onze [Agenda voor het Onderwijsbeleid 2024-2029](#) staat bij onze kernboodschap over duurzame publieke financiering als voorwaarde voor kwaliteitsvol onderwijs:

*Een nijpend probleem op elk onderwijsniveau is dat de onderwijsinstellingen al meer dan een decennium geconfronteerd worden met steeds verder krimpende werkingsbudgetten, die ook niet meegroeiden met de levensduurte. Daardoor hebben ze nauwelijks budgettaire ruimte om lokaal te investeren in beleidsdoelstellingen die zichzelf en/of de overheid willen uitrollen (professionalisering leraren, vernieuwing onderwijsinfrastructuur en didactisch materiaal, ...). In 2020 werd nog een generieke besparing van 6% van de werkingsmiddelen of subsidies doorgevoerd. Er gebeuren soms correcties en tijdelijke injecties, maar de algemene achterstand wordt nooit weggewerkt. **We pleiten ervoor om alle middelen steeds correct te indexeren** en een globaal financieringsplan uit te werken dat betrekking heeft op alle aspecten van het onderwijs en legislaturen overschrijdt. Daarin vragen we om de besparingen door de toepassing van aanwendingspercentages ongedaan te maken.*

Deze boodschap wordt eveneens bezorgd aan minister Zuhail Demir.

Met vriendelijke groeten

Leen Van Heurck
algemeen secretaris

Ann Verreth
voorzitter

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
VOOR LANDBOUW EN VISSERIJ

Van: [SALV-secretariaat](#)
Aan: [Kabinet Weyts](#); [programmadecreet_FB](#)
Cc: [Koen Carels](#)
Onderwerp: SALV-Advies Voorontwerp Programmadecreet Begrotingsopmaak 2025
Datum: dinsdag 5 november 2024 16:10:54
Bijlagen: [image001.png](#)

Mijnheer de minister

Op 25 oktober 2024 ontving de SALV uw verzoek om een spoedadvies over het voorontwerp van programmadecreet voor de opmaak van de begroting 2025.

De SALV-raad heeft vastgesteld dat het voorontwerp geen relevante wijzigingen bevat met betrekking tot landbouw of visserij. Om die reden heeft de SALV besloten [geen advies](#) over het programmadecreet te formuleren.

Hoogachtend

Koen Carels

Secretaris

SALV secretariaat

Wetstraat 34-36 - 1040 Brussel

T +32 2 209 01 35

SALV-secretariaat@serv.be - www.salv.be

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
RUIMTELIJKE ORDENING – ONROEREND ERFGOED

Aan de heer Ben Weyts
Viceminister-president van de Vlaams Regering en Vlaams
minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand,
Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn

Kabinet Koolstraat – 2de verdieping
Koolstraat 35
1000 Brussel

uw kenmerk

-

vragen naar / e-mail

julie.alboort@vlaanderen.be

ons kenmerk

L1-2024/015

telefoonnummer

-

bijlagen

-

Datum

5 november 2024

Betreft: Adviesvraag voorontwerp programmadecreet begrotingsopmaak 2025

Mijnheer de minister,

SARO ontving op 25 oktober 2024 uw vraag voor spoedadvies over het voorontwerp van programmadecreet begrotingsopmaak 2025.

SARO stelt vast dat het voorontwerp van decreet geen bepalingen inzake ruimtelijke ordening of onroerend erfgoed bevat die een strategisch advies noodzakelijk maken. SARO wenst aldus geen strategische bemerkingen te formuleren bij het voorliggend voorontwerp van decreet.

Met vriendelijke groeten,

Filiep Loosveldt
voorzitter SARO

SARO 5 november 2024 – Briefadvies programmadecreet BO 2025

ADVIES VAN DE MOBILITEITSRAAD VAN VLAANDEREN

PROGRAMMADECREET BO25

Advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.mobiliteitsraad.be – T +32 2 209 01 11 – E info@mobiliteitsraad.be

Adviesvraag	Voorontwerp van programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025	
Adviesvrager	Ben Weyts – Vlaams minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn	
Ontvangst adviesvraag	25 oktober 2024	
Goedkeuring raad	6 november 2024 (via schriftelijke procedure)	
Contactpersoon	Ann Wuyts	awuyts@serv.be

De heer Ben WEYTS

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn

Koolstraat 35

B-1000 Brussel

Programmadecreet Begrotingsopmaak 2025

Mijnheer de minister

U vroeg de MORA op 25 oktober bij hoogdringendheid om advies over het ontwerp van programmadecreet begrotingsopmaak 2025. Dit advies gaat enkel in op de aanpassing van de tarieven van de kilometerheffing (Afdeling 7 – art. 51). De Vlaamse Regering verhoogt met dit decreet de tarieven van de kilometerheffing voor vrachtwagens met als doel een modal shift te creëren om de klimaatdoelstellingen uit het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2023 te halen.

De MORA roept de Vlaamse Regering op om te **stoppen met ad hoc aanpassingen** aan de kilometerheffing voor zware vrachtwagens, maar wijzigingen in te bedenken in een prijsbeleid voor alle vervoersmodi dat past in een overkoepelend mobiliteitsbeleid. De Vlaamse Regering moet dringend werk maken van een hertekening van de Vlaamse verkeersfiscaliteit richting meer belasten van gebruik in plaats van bezit en de principiële beslissing nemen om een systeem van algemene en slimme kilometerheffing in te voeren dat gestoeld is op de principes opgenomen in het MORA-advies ter zake (dd. 31 mei 2024)¹.

Voor de MORA is de voorgestelde tariefverhoging een **louter fiscale maatregel** om extra inkomsten te genereren. De MORA verwacht **geen modal shift** door deze tariefaanpassing. Sinds de invoering van de kilometerheffing in 2016 is die nog niet vastgesteld. Als de Vlaamse Regering beschikt over cijfers die dit wel aantonen, vraagt de raad deze te delen met het mobiliteitsmiddenveld.

De raad verwacht dat de geplande **sturing naar emissieklassen maar weinig effect** zal hebben. Bij de invoering heeft de kilometerheffing effectief geleid tot een versnelde vergroening van het vrachtwagenpark. Hierdoor is het aandeel vrachtwagens klasse EURO IV en lager momenteel nog zeer beperkt. De voorgestelde tariefdifferentiatie, waarbij de properste voertuigen procentueel de grootste prijsstijging krijgen, zal niet zorgen voor een verdere vergroening.

¹ MORA (2024) Naar een algemene kilometerheffing, 31 mei 2024.
<https://www.serv.be/node/16606>

Lichtere vrachtwagens (3,5 ton tot 12 ton) krijgen een grotere korting. Dit lijkt logisch aangezien de kilometerheffing is ingevoerd als een **infrastructuurheffing** waarbij vrachtwagens moeten betalen voor het gebruik van de infrastructuur. Er moet echter vermeden worden dat er een verschuiving optreedt naar meerdere lichte voertuigen (zowel boven als onder 3,5 ton) omdat zij hogere externe kosten veroorzaken, de zogenaamde **camionettisering**.

Ondanks dat de kilometerheffing een infrastructuurheffing is, vloeien de inkomsten slechts in beperkte mate terug naar infrastructuur. De MORA vraagt om de **netto-opbrengsten** te gebruiken voor **investeringen** in (onderhoud van) infrastructuur van alle mogelijke (weg)beheerders en voor **mobiliteit** voor alle vervoersmodi, zowel voor personen- als voor goederenvervoer. De MORA dringt er op aan om voldoende investeringen te voorzien in weginfrastructuur, om de externe kosten veroorzaakt door verkeer en vervoer te beperken en het vervoer verder te vergroenen.

De raad vindt het positief dat de Vlaamse Regering de tariefaanpassing meer dan een half jaar **op voorhand aankondigt** en deze laat samenvallen met de indexering. Dit sluit aan bij de vraag van de MORA om slechts één aanpassing per jaar te voorzien. De raad onderstreept echter het belang van voorspelbare tarieven over meerdere jaren, zodat bedrijven dit kunnen meenemen in hun aankoop- en afschrijfbeleid.

De aanpassing en indexering van de tarieven in het midden van het jaar zijn echter bedrijfstechnisch niet ideaal. De meeste contracten tussen transportdienstverleners en bedrijven worden op het einde van een jaar heronderhandeld. Een **verschuiving van de indexering van 1 juli naar 1 januari** zou daarom beter aansluiten bij de werking van de transportsector. Wat zou betekenen dat de tariefaanpassing uit dit programmadecreet pas ingaat op 1 januari 2026.

In het regeerakkoord 2024-2029 leest de MORA dat er nog een **aantal wijzigingen aan de verkeersfiscaliteit** van zowel personen- als goederenvervoer te verwachten zijn. De raad verzoekt de Vlaamse Regering om een grondig wetenschappelijk onderzoek te voeren naar deze mogelijke wijzigingen en op basis daarvan een **maatschappelijk debat te organiseren** met voldoende tijd voor een diepgaande bespreking. De raad vraagt nadrukkelijk om deze wijzigingen niet door te voeren in een programmadecreet, gezien de korte adviestermijn onvoldoende is om maatregelen ten gronde te bespreken met het mobiliteitsmiddenveld.

Hoogachtend

Tim Buyse
algemeen secretaris

Sas van Rouveroy
voorzitter

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

Van: [Dierick Bart](#)
Aan: [Oreins Adrien](#); [SARC](#)
Cc: [Vandermeersch Peter](#); [Akin Figen](#); [programmadecreet_FB](#)
Onderwerp: Re: Herinnering: Adviesaanvraag Programmadecreet Begrotingsopmaak 2025
Datum: woensdag 6 november 2024 11:18:11
Bijlagen: [image003.png](#)
[image004.png](#)
[image.png](#)

geachte heer Oreins

De SARC zal/kan geen advies uitbrengen over het ontwerp: de nieuwe samenstelling van de adviesraad is immers nog volop in voorbereiding. We wachten momenteel op de beslissing van de bevoegde ministers om van start te gaan met een vernieuwde raad. De mandaten zijn afgelopen op 31 juli laatstleden. De jure is er momenteel dus geen adviesraad en er is decretaal geen overgangsregeling voorzien.

Groet

Bart Dierick
Algemeen secretaris

M +32 (0)486 83 53 21

bart.dierick@vlaanderen.be

SARC
Strategische Adviesraad voor
Cultuur, Jeugd, Sport en Media

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

PROGRAMMADECREET BO2025

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.serv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@serv.be

Adviesvraag

Adviesvrager Ben Weyts - Vlaams minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn

Ontvangst adviesvraag 25 oktober 2024

Decretale opdracht SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)

Goedkeuring raad 6 november 2024

Contactpersoon Stijn Wouters swouters@serv.be

De heer Ben WEYTS

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn

Koolstraat 35

B-1000 Brussel

Advies Programmadecreet BO 2025

Mijnheer de minister

U heeft de SERV om spoedadvies gevraagd over het voorontwerp van programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025.

Als bijlage vindt u het advies van de SERV.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Danny Van Assche
voorzitter

Inhoud

Advies	129
Inleiding	129
Hoofdstuk 3. Onderwijs en Vorming	130
Hoofdstuk 4. Omgeving	131
Afdeling 2. Aanpassingen decreet integraal waterbeleid (Decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018)	131
Hoofdstuk 5. Financiën en Begroting	131
Afdeling 2. De verlenging van de verdachte periode in de erfbelasting	131
Afdeling 6. Personenbelasting: opheffing van de belastingvermindering in de personenbelasting voor wijk-werken en dienstencheques	133
Afdeling 8. Beperkte indexatie werkingsmiddelen	133
Hoofdstuk 6. Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Landbouw	134
Afdeling 2. Wijziging samenstelling van de Raad van bestuur van de VDAB	134
Afdelingen 3, 4, 5 en 6. Wijzigingen in het doelgroepenbeleid	135
Afdeling 7. Hervorming Vlaams OpleidingsVerlof en verankering Gemeenschappelijk Initiatiefrecht	137
Hoofdstuk 7. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	139
Afdeling 1. Aanpassing van het Groeipakketdecreet van 2018 in kader van het regeerakkoord	139

Advies

Inleiding

De SERV werd op 25 oktober 2024 om spoedadvies gevraagd over het voorontwerp van programmadecreet bij de begroting 2025.

Het programmadecreet dient ter begeleiding van de begroting en voert ten dele reeds een aantal maatregelen door die in het Vlaams regeerakkoord zijn afgesproken. Het Vlaams regeerakkoord zal de komende weken ook geconcretiseerd worden in de beleidsnota's en BBT's en vervolgens in plannen, conceptnota's, decreten en uitvoeringsbesluiten.

De sociale partners waarderen in dat verband alvast dat het Vlaams regeerakkoord veel ruimte voorziet voor overleg. De SERV wil daarin ten volle zijn rol opnemen en constructief samenwerken met de Vlaamse Regering, vanuit zijn inhoudelijke expertise en sterk studiewerk, en vooral als representatief forum voor akkoorden en gedragen beleidsadvies in Vlaanderen. De sociale partners rekenen erop dat dit de komende weken kan worden geconcretiseerd. De SERV zal daarvoor ook zelf een aanzet geven in zijn adviezen over de beleidsnota's. In deze adviezen zullen de sociale partners ook hun appreciatie geven over de verschillende voorstellen per thema uit het Vlaams regeerakkoord.

Wel moet de SERV vaststellen dat met dit voorontwerp van programmadecreet al fundamentele zaken worden beslist zonder voorafgaand overleg. De SERV benadrukt daarom in dit advies dat het ook in het belang van de Vlaamse Regering zelf is dat belangrijke hervormingen gedragen worden door sociale partners en de mensen uit het werkveld.

Verder merkt de SERV op dat het centenboekje enkel op hoofdlijnen het budgettaire traject voor de komende jaren weergeeft. De sociale partners hebben dan ook nog heel wat vragen over de budgettaire plannen van de Vlaamse Regering en hopen ook daarover meer duidelijkheid te krijgen.

De sociale partners waarderen in dat verband alvast de bijkomende middelen voor welzijn (waaronder ook kinderopvang) maar stellen ook vast dat volgens het centenboekje vooral het (voormalige) beleidsdomein WSE moet inleveren de komende legislatuur, terwijl de uitdagingen op de arbeidsmarkt erg groot blijven. Daarnaast is ook de productiviteit en concurrentiekracht versterken een belangrijke prioriteit voor de sociale partners. Want duurzame groei is cruciaal voor onze welvaart en welzijn en door de vergrijzing en de arbeidskrapte is het versterken van onze productiviteit essentieel. De SERV pleit voor een

doorgedreven en weloverwogen beleid rond deze uitdagingen onder de vorm van een productiviteitsagenda, die ook beter anticipeert, impact heeft en inspeelt op de Europese besluitvorming (wat ook voor veel andere dossiers van groot belang is).

De sociale partners waarderen verder dat de regering volgens het regeerakkoord sterk wil inzetten op betere regelgeving en administratieve vereenvoudiging en dat de regering via het voorontwerp van programmadecreet al enkele eerste vereenvoudigingen doorvoert en eerdere fouten rechtzet (bv. art. 24, art. 25 ...).

Tegelijk herhaalt de SERV evenwel dat een programmadecreet niet geschikt is om grote hervormingen door te voeren of bepalingen op te nemen die weinig of geen link hebben met de begroting. Voor de advisering en parlementaire behandeling van programmadecreten is er doorgaans immers erg weinig tijd. Dat staat een grondig advies en debat in de weg. Concreet gaat het onder andere om de hervorming van de raad van bestuur van de VDAB die beter niet via een programmadecreet wordt geregeld.

Daarnaast bevat het voorontwerp heel wat maatregelen met een zeer grote beleids- en/of budgettaire impact. Het gaat dan niet enkel over in het oog springende maatregelen zoals het wijkwerken en de dienstencheques, doelgroepenbeleid, de woonfiscaliteit of de kilometerheffing, maar zeker ook om de grote impact van de niet-indexering van de werkingsmiddelen die zeer breed gaat en zich dus ook zou laten voelen bij veel instanties, ook buiten de overheid in strikte zin (o.a. o.a. zorg en welzijn, socioculturele sector, onderwijs ...). De sociale partners formuleren daarover in dit advies dan ook diverse bemerkingen.

Hoofdstuk 3. Onderwijs en Vorming

De SERV wijst erop dat de niet-indexering van de werkingsmiddelen een grote impact heeft voor heel wat onderwijsinstellingen. Zie hierover de opmerkingen bij Hoofdstuk 5, Afdeling 8 in dit advies.

Hoofdstuk 4. Omgeving

Afdeling 2. Aanpassingen decreet integraal waterbeleid (Decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018)

De SERV merkt op dat het voorontwerp geen bepalingen bevat met impact op de waterfactuur. Het centenboekje vermeldt evenwel dat via de 'verrekening waterinvesteringen' een besparing van 113 mln. euro vanaf 2025 wordt gerealiseerd. De SERV vraagt verduidelijking over deze verrekening: hoe zal deze besparing gerealiseerd worden en wat zal de impact zijn op de waterfactuur? Of wordt de besparing niet effectief in 2025 maar wel later gerealiseerd?

Hoofdstuk 5. Financiën en Begroting

Afdeling 2. De verlenging van de verdachte periode in de erfbelasting

Hierna formuleert de SERV zijn bemerkingen bij het voorstel van het voorontwerp om de verdachte periode in de erfbelasting te verlengen van drie naar vijf jaar en formuleert de SERV een concreet voorstel voor een gefaseerde inwerkingtreding.

Art. 39 gaat het over het wettelijk vermoeden van eigendom inzake erfbelasting. Dat artikel stelt dat er een wettelijk vermoeden bestaat dat – in het geval dat iemand in de drie jaar voor zijn overlijden bijvoorbeeld een onroerend goed heeft verkocht en een verkoopprijs heeft bekomen – de verkoopprijs nog altijd aanwezig is in het vermogen op datum van overlijden. Dit moet worden opgegeven in de successieaangifte en wordt gecontroleerd door de fiscus.

Indien men bijvoorbeeld een onroerend goed heeft verkocht voor 200.000 euro in een periode van 3 jaar voor het overlijden gaat men er van uit dat op datum van overlijden op de bankrekening minstens 200.000 euro kan terugvinden. Indien dat niet het geval is moeten de erfgenamen kunnen aantonen wat er met die 200.000 euro is gebeurd.

Uiteraard mag de erflater die 200.000 euro in die periode van drie jaar nog aanwenden. De erfgenamen moeten desgevallend echter kunnen aantonen welke transacties in de verdachte periode plaats vonden. Indien dat onvoldoende kan gebeuren, gaat men er van uit dat de middelen geschonken werden aan de erfgenamen zonder schenkbelasting, met als gevolg dat er alsnog successiebelasting op verschuldigd is.

Art. 40 van het voorontwerp verwijst naar de mogelijkheid voor de Vlaamse belastingdienst om een bankonderzoek uit te voeren voor feiten die niet meer dan 3 jaar voor het overlijden hebben plaats gevonden.

Art. 39 en 40 bevatten – naar analogie met art. 37 – een bepaling waarbij de driejarige termijn ook in dit geval wordt opgetrokken tot vijf jaar. Deze bepaling treedt eveneens in werking op 1/1/2025.

De sociale partners hebben een bedenking bij de equivalente inwerking-treding van de uitgebreide verdachte periode op 1 januari 2025. Het is logisch dat art. 37 (d.i. een klassieke bankgift in de periode van 5 i.p.v. 3 jaar voor overlijden leidt alsnog tot successiebelasting tenzij er schenkbelasting op betaald is) en 38 (uitkeringen uit levensverzekeringen die men verkrijgt in de periode van 5 i.p.v. 3 jaar voor het overlijden) effectief in werking treden op 1/1/2025 en van toepassing zijn op de kosteloze beschikkingen die dagtekenen vanaf 1 januari 2025, zoals aangegeven in art. 84. Echter, de uitbreiding van de verdachte periode van 3 naar 5 jaar bij de bepalingen van art. 39 en art. 40 – die net als de bepalingen van art. 37 en art. 38 ook ingaan op 1/1/2025 –, komt neer op **een onwenselijke vorm van retroactiviteit**.

Een voorbeeld toont dit aan. Indien men op 6/1/2020 vastgoed heeft verkocht en daarna onmiddellijk de ontvangsten uit de verkoop heeft weggeschonken aan de kinderen, dan was de driejarige termijn nog van toepassing. In dat geval zouden deze geschonken middelen dus niet in aanmerking komen voor successiebelastingen vanaf 6/1/2023 (de afloop van de tot vandaag geldende driejarige termijn).

Als men de uitbreiding van de verdachte periode van 3 naar 5 jaar in art. 39 en 40 nu ook zou laten ingaan vanaf 1/1/2025, dan zou dit tot gevolg hebben dat – in ons voorbeeld – bij overlijden op 5 januari 2025 er plots kan worden nagegaan of de overledene 5 jaar geleden nog een vastgoedverkoop heeft verricht in plaats van drie jaar geleden. Met andere woorden, als men op 5/1/2025 overlijdt moeten de erfgenamen plots voor de afgelopen 5 jaar aantonen wat met die verkoopprijs is gebeurd. Als ze dat niet kunnen zal er alsnog erfbelasting op dat bedrag verschuldigd zijn.

Dit is een onbedoeld en onwenselijk gevolg van de gelijke inwerkingtreding van de bepalingen in de art. 37-40.

De sociale partners stellen voor om – gelet op het feit dat de verdachte periode pas op 1/1/2025 naar 5 jaar wordt uitgebreid – de uitbreiding van het wettelijk vermoeden van eigendom inzake erfbelasting (art. 39) en van bankonderzoek (art. 40) gefaseerd te laten ingaan. Meer bepaald stelt de SERV voor wat deze artikelen betreft een rekbare inwerkingtreding voor. Concreet betekent dit:

- In de periode 1/1/2025 – 31/12/2027: men mag 3 jaar teruggaan in de tijd.
- In de periode 1/1/2028 – 31/12/2029: men mag transacties vanaf 1/1/2025 in overweging nemen.
- Vanaf 1/1/2030: men mag transacties tot 5 jaar voor die datum in ogenschouw nemen.

Door de rekbare inwerkingtreding wordt vermeden dat bij overlijden op bijvoorbeeld 5/1/2025 opeens het wettelijk vermoeden van eigendom inzake erfbelasting 5 jaar bedraagt, terwijl de onderliggende verkopen plaats vonden op het ogenblik dat de verdachte periode 3 jaar bedroeg.

Afdeling 6. Personenbelasting: opheffing van de belastingvermindering in de personenbelasting voor wijk-werken en dienstencheques

Het voorontwerp wil de fiscale aftrek van 20% voor de gebruiker van diensten- en wijkwerkencheques afschaffen. Het belastingvoordeel blijft enkel gelden voor de cheques aangekocht in 2024.

De sociale partners nemen akte van deze afschaffing van de fiscale aftrek. Ze onderstrepen daarbij het belang van **transparantie tegenover de consument**.

Afdeling 8. Beperkte indexatie werkingsmiddelen

Het voorontwerp wil een **beperkte indexering van de werkingsmiddelen** doorvoeren (art. 52 §1). Voor de werkingsmiddelen (werkingskredieten + subsidies, niet-loonkredieten) binnen de begroting van de Vlaamse Gemeenschap die geen loongebonden uitgaven uitmaken en waarvan de evolutie gekoppeld is aan de schommelingen van een prijsindexcijfer (de consumptieprijsindex of de gewone of afgevlakte gezondheidsindex), wordt de indexaanpassing in het begrotingsjaar 2025, 2028 en 2029 voor 50 procent verrekend. In de begrotingsjaren 2026 en 2027 wordt geen indexaanpassing verrekend.

Op deze algemene regel worden een aantal belangrijke uitzonderingen – vooral voor kwetsbare groepen – geformuleerd waar de indexering dus wel volledig wordt toegepast. Bijvoorbeeld voor vergoedingen aan pleeggezinnen, tegemoetkomingen in de huuruitgaven van privépersonen in een kwetsbare situatie, werkondersteunende maatregelen met betrekking tot maatwerk bij collectieve inschakeling, tegemoetkomingen voor mobiliteitshulpmiddelen, middelen voor studiefinanciering ... (art. 52 §1 tweede lid).

De SERV stelt vast dat een analyse van de historiek van de niet-indexatie van werkingsmiddelen sinds 2010 en een analyse van de impact van de beperkte indexatie van de werkingsmiddelen in dit voorontwerp van programmadecreet

ontbreken in de Memorie van Toelichting. Dat maakt het moeilijk om de beleidseffecten voor alle betrokkenen grondig in te schatten. De niet-indexering van de werkmiddelen gaat nochtans zeer breed en treft veel instanties en organisaties, ook buiten de overheid in strikte zin (o.a. zorg en welzijn, socio-culturele sector, onderwijs). De SERV vraagt dan ook dat de Vlaamse Regering in de Memorie van Toelichting duidelijk aangeeft welke decreten van toepassing zijn en welke sectoren en subsidies (in welke mate) impact ondervinden. De SERV vraagt daarnaast een motivering van de gekozen uitzonderingen en een impactanalyse in de Memorie van Toelichting.

Hoofdstuk 6. Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Landbouw

Afdeling 2. Wijziging samenstelling van de Raad van bestuur van de VDAB

Via art. 63 wil de Vlaamse Regering de omvang en samenstelling van de raad van bestuur van de VDAB wijzigen via een aanpassing van art. 7 van het VDAB-oprichtingsdecreet. De wens om de VDAB te hervormen, was ook al opgenomen in het regeerakkoord. **De SERV is van mening dat de hervorming van de raad van bestuur van de VDAB niet thuishoort in het programmadecreet, gelet op de zeer minimale begrotingsimpact** (zie ook de inleiding van dit advies). Dit zou via een apart decreet moeten worden geregeld.

Naast een andere samenstelling van de raad van bestuur, wil de Vlaamse Regering het management afslanken, het uitbestedingsbeleid optimaliseren en de beroepsopleiding en loopbaanbegeleiding naar partners verschuiven in functie van kostenefficiëntie (conform het regeerakkoord). Dit zijn grote ingrepen die vragen om doordachte en structurele keuzes. **Eerder dit jaar werkten de sociale partners binnen de SERV al een blauwdruk uit met concrete voorstellen over de structuur, het kader en de werking van VDAB.** Deze kunnen als basis fungeren voor deze ingrepen.

Zo onderstrepen de sociale partners in deze blauwdruk ook het belang van een zo optimaal mogelijke samenstelling van de raad van bestuur, maar ze geven hier wel een iets andere invulling aan. Ze pleiten voor zes vertegenwoordigers van de werknemersbank, zes vertegenwoordigers van de werkgeversbank, de voorzitter, twee regeringscommissarissen, aangevuld met drie onafhankelijke bestuurders met gespecialiseerde competenties. Wat deze onafhankelijke bestuurders betreft: de sociale partners leveren binnen de raad van bestuur al heel wat expertise aan i.v.m. ondernemerschap, arbeidsmarktbeleid, sociaal overleg ... Daarom is het wenselijk om op basis van hun analyse van aanwezige expertise, onafhankelijke bestuurders te zoeken met een

aanvullend competentieprofiel. De sociale partners willen betrokken worden bij de gehele selectieprocedure van de bijkomende onafhankelijke bestuurders: dus van het vaststellen van de vereisten waaraan de kandidaten moeten voldoen tot aan het voordragen van de selectie aan de Vlaamse regering.

Om te komen tot een efficiënt activeringsbeleid onderstrepen de sociale partners in hun blauwdruk het belang van een doordachte governance-structuur met een sterk en daadkrachtig dagelijks bestuur én een goed functionerende raad van bestuur die toegevoegde waarde creëert in samenwerking met de Vlaamse Regering. De verschillende rollen (leden van de raad van bestuur inclusief voorzitter raad van bestuur, voogdijminister, regeringscommissarissen, management) binnen de governancestructuur van de VDAB behoeven zeker verdere uitklaring. De vernieuwde raad van bestuur moet zich ten volle kunnen toespitsen op zijn kernopdrachten met name strategische aansturing en besluitvorming. Goede ondersteuning van de werkzaamheden via voorbereidend overleg, studie- en advieswerk in (door de raad van bestuur te op te richten) commissies of comités draagt hier toe bij. Het is belangrijk hun werking, samenstelling en verhouding t.a.v. de raad van bestuur te optimaliseren en scherp te stellen.

Het is noodzakelijk en urgent dat er (structureel) overleg komt tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners. In het regeerakkoord wordt expliciet verwezen naar de SERV, het VESOC en de sociale partners als volwaardige partners bij de voorbereiding en uitvoering van het Vlaamse arbeidsmarktbeleid. De SERV stelt echter vast dat in verschillende dossiers fundamentele zaken al beslist beleid zijn zonder voorafgaand gesprek. Dit is een valse start. Het is in het belang van de Vlaamse Regering zelf dat veranderingen en hervormingen gedragen worden door sociale partners en mensen uit het werkveld. Concreet, wat de hervorming van de VDAB betreft – een belangrijk dossier gezien het om dé regisseur van het Vlaamse arbeidsmarktbeleid gaat –, roept de SERV de Vlaamse Regering op om:

1. de voorstellen uit de visietekst van de sociale partners ter hand te nemen.
2. de sociale partners via de SERV volwaardig bij dit dossier én bij het ruimere arbeidsmarktbeleid te betrekken. De SERV biedt immers meerwaarde door inhoudelijke expertise, sterk studiewerk en vooral als representatief forum voor akkoorden en gedragen beleidsadvies in Vlaanderen. Dringend en grondig overleg met de minister van Werk vooraleer deze hervormingen worden uitgerold, is dan ook wenselijk.

Afdelingen 3, 4, 5 en 6. Wijzigingen in het doelgroepenbeleid

Met het voorontwerp van programmadecreet wil de Vlaamse Regering verder schrappen in het doelgroepenbeleid. Met name stelt de Vlaamse Regering voor om volgende zaken af te schaffen:

- de overgangsregeling voor de doelgroepvermindering voor oudere zittende werknemers waardoor deze stopt op 30 juni 2025 (i.p.v. 30 juni 2028).
- de sectorale doelgroepvermindering voor huispersoneel vanaf 1 januari 2025.
- de uitdoofregeling van de DAC-maatregel. De Vlaamse Regering zal voor de DAC-werknemers nog een opheffings- en vergoedingsregeling (met daarbij horende opzegtermijnen) uitwerken via een uitvoeringsbesluit.
- de uitdoofregeling van de GESCO-maatregel vanaf 1 juli 2025.

De sociale partners nemen akte van de afschaffingen, maar geven aan dat dit een de facto loonkostverhoging betekent voor de werkgevers. Dat kan drempeilverhogend werken voor de aanwerving en retentie van deze doelgroepen.¹ Bovendien **vragen de sociale partners tijdig de ondernemingen te informeren over deze afschaffingen en vragen hoeveel ondernemingen, (deel)sectoren en werknemers zullen worden getroffen door de afschaffing van de DAC- en GESCO-maatregel.**

De sociale partners wijzen er ook op dat de overgangs- of uitdoofmaatregelen in het leven werden geroepen om de nadelige gevolgen voor de werkgevers door het plots stoppen van RSZ-verminderingen te ondervangen. Op die manier kregen de werkgevers de tijd zich voor te bereiden op de nieuwe situatie. **Goed bestuur vereist dat afspraken rond overgangsmaatregelen dan ook worden nageleefd. Voor de sociale partners is het belangrijk dat de Vlaamse overheid een betrouwbare partner is.**

Daarnaast herhalen de sociale partners dat volgens hen **een gedegen doelgroepenbeleid een totaalpakket van zowel sterke financiële incentives als kwalitatieve maatregelen omvat om personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt duurzaam aan het werk te houden.**² Daarom vragen de sociale partners naast gerichte doelgroepverminderingen (of RSZ-kortingen) extra beleidsruimte te voorzien voor kwalitatieve maatregelen zoals opleiding en begeleiding op de werkvloer om kwetsbare groepen aan het werk te krijgen en te houden, en dit in overleg met de sociale partners.

De sociale partners wijzen op het **Vlaams Regeerakkoord (p.23) waar de Vlaamse Regering het sociaal overleg vernoemt als een bijkomende belangrijke pijler in het arbeidsmarktbeleid.** De regering wil de SERV betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van het Vlaamse arbeidsmarktbeleid. De

¹ Zie Advies [programmadecreet BO2024](#).

² Zie o.a. SERV (2024). [Advies programmadecreet BO2024](#); VESOC-Werkgelegenheidsakkoord [Iedereen nodig, iedereen mee](#); Akkoord [Iedereen aan boord](#); Akkoord [Banenpact](#); SERV (2021). Advies [aanpassingen doelgroepenbeleid](#).

sociale partners hadden over de hervormingen binnen het doelgroepenbeleid dan ook graag overleg gehad.

Tot slot vragen de sociale partners om prioriteit te geven aan alle afspraken inzake een gedegen doelgroepenbeleid die nog niet werden geïmplementeerd of volledig gerealiseerd uit recent afgesloten VESOC-akkoorden. Ze herhalen de afspraak van het VESOC-werkgelegenheidsakkoord, namelijk een doelgroepvermindering voor zowel langdurig werkzoekenden als voor andere potentiële werknemers die minstens twee jaar niet actief waren op de arbeidsmarkt.³ Buiten voor de langdurig werkzoekenden die gekend zijn bij VDAB, wachten de sociale partners nog steeds op de uitbreiding van de doelgroep en dus of, hoe en hoe snel VDAB de andere niet-actieven kan identificeren om zo effectief de hele doelgroep te bereiken.⁴ Het is belangrijk dat VDAB zeer snel de recente en duurzame werkervaring van iemand bij RSZ/KSZ kan verifiëren. Dit geeft zekerheid aan de werkgever over het feit of iemand het recht op deze doelgroepvermindering opent. **Wat betreft de kwalitatieve maatregelen herhalen de sociale partners de afspraken over o.a. het extra stimuleren van kwalitatieve begeleiding op de werkvloer na aanwerving van deze doelgroep en een verdere versterking van het werkplekieren.**

Afdeling 7. Hervorming Vlaams OpleidingsVerlof en verankering Gemeenschappelijk Initiatiefrecht

De Vlaamse Regering past met het voorontwerp van programmadecreet de regelgeving van het Vlaams opleidingsverlof (VOV) aan zodat de maatregel niet kan worden ingezet voor bedrijfsinterne opleidingen. Daarnaast verankert ze via dit decreet het gemeenschappelijk initiatiefrecht binnen VOV definitief.

De sociale partners hechten veel belang aan het VOV, als één van de centrale maatregelen uit het VESOC-akkoord 'Hervorming van de opleidingsincentives voor werknemers' van 11 juli 2017.⁵ **De sociale partners vinden het goed dat het VOV gemeenschappelijk initiatiefrecht (VOV GI) wordt verankerd, zolang het VOV op initiatief van de werknemer en het VOV GI als twee complementaire toepassingsgebieden binnen het VOV behouden blijven.** Daarvoor moeten de tellers van het VOV op initiatief van de werknemer en het VOV gemeenschappelijk initiatiefrecht gescheiden blijven, zodat beide maatregelen ook in de toekomst goed kunnen worden geëvalueerd.

³ Zie o.a. VESOC-Werkgelegenheidsakkoord [Iedereen nodig, iedereen mee](#).

⁴ Zie Advies [Doelgroepvermindering personen zonder recente duurzame werkervaring](#).

⁵ VESOC-akkoord '[Hervorming van de opleidingsincentives voor werknemers](#)'.

Echter, de sociale partners vinden het niet wenselijk dat dit voorontwerp van programmadecreet zonder voorafgaand overleg en inschatting van de impact een belangrijk deel van het toepassingskader uitsluit, namelijk bedrijfsinterne opleidingen die niet bedrijfsspecifiek zijn (zoals afgesproken in het VESOC-akkoord). In het VESOC-akkoord over de hervorming van de opleidingsincentives voor werknemers bepaalden de sociale partners en de Vlaamse Regering samen de bouwstenen voor de opleidingsincentives waaronder het VOV. Daarin werd een duidelijk onderscheid gemaakt tussen bedrijfsinterne opleidingen (die wel toegelaten zijn via VOV) en bedrijfsspecifieke opleidingen (die niet toegelaten zijn via VOV).⁶ Door bedrijfsinterne opleidingen te schrappen, wordt de evenwichtige invulling van 'opleidingen met een arbeidsmarktgerichte en toekomstgerichte focus' uit het VESOC-akkoord doorbroken. We vragen ons bovendien af of deze bepalingen niet ingaan tegen andere passages uit het regeerakkoord omtrent VOV. De SERV pleit er dan ook voor om binnen de Vlaamse Opleidingscommissie (VOC)⁷ na te gaan hoe de voorgestelde hervormingen uit het regeerakkoord kunnen worden gehonoreerd en (regelgevend) vorm kunnen krijgen. De sociale partners willen elke vorm van oneigenlijk gebruik bij alle betrokken partijen tegengaan en vinden transparantie belangrijk om de goede werking van het VOV te garanderen. Ze ondernemen binnen de VOC ook diverse werkzaamheden om dit te realiseren.

De sociale partners stellen vast dat besparingen op het VOV ingaan tegen het voornemen om tot een opleidingsoffensief te komen. De sociale partners pleiten ervoor dat de middelen die vrijkomen dankzij het voorkomen van oneigenlijk gebruik binnen het VOV, net onverkort worden ingezet voor een correct gebruik van het VOV. **De sociale partners roepen de Vlaamse Regering op om samen onderbouwde keuzes te maken omtrent de invulling en financiering van het opleidingsoffensief** (waar de opleidingsincentives en onder andere het VOV deel van uitmaken) om zo de juiste accenten te leggen en het nodige budget te voorzien. Ze pakken dit graag samen aan zowel in de VOC als binnen de context van het VESOC-overleg om hierover eventueel ook een VESOC-akkoord te sluiten. Het momentum is er, nu eenzelfde minister bevoegd is voor het onderwijs- en arbeidsmarktbeleid. Bovendien vormt de fusie van de departementen Werk en Sociale Economie (WSE) en Wetenschap, Economie en Innovatie (EWI) een belangrijke wijziging in het landschap die opportuniteiten creëert om een doorbraak te realiseren. Samenwerking tussen de betrokken ministers is dan ook essentieel.

⁶ Zie p.10 van het VESOC-akkoord '[Hervorming van de opleidingsincentives voor werknemers](#)'.

⁷ Art. 110, §1 van de wet van 22 januari 1985, herstellwet houdende sociale bepalingen: "De Opleidingscommissie kan een advies uitbrengen in verband met vraagstukken over het Vlaams opleidingsverlof."

Hoofdstuk 7. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

De SERV wijst erop dat de niet-indexering van de werkingsmiddelen een grote impact heeft voor de organisaties in het welzijns- en gezondheidsdomein. Zie hierover de opmerkingen bij Hoofdstuk 5, Afdeling 8 in dit advies.

Afdeling 1. Aanpassing van het Groeipakketdecreet van 2018 in kader van het regeerakkoord

Het voorontwerp van programmadecreet stelt vier aanpassingen aan Groeipakketdecreet van 2018 in het vooruitzicht:

- De opheffing van de kleutertoeslag.
- Vanaf 2025 een jaarlijkse indexering op basis van de procentuele stijging van de gezondheidstoeslag, met een minimum van 2%.
- Aanpassing van het recht op de selectieve participatietoeslag, waarbij sneller zal ingegrepen worden bij ongewettigde afwezigheden: van 2 naar 1 jaar.
- Bevestiging van het principe van de KI-toets (Kadastraal Inkomen) voor de berekening van de schooltoeslag.

De SERV neemt het advies en rapport '[Groeipakket aan zet](#)' als basis voor deze advisering. Deze vormen de onderbouwing en argumentatie van onderstaande standpunten.

De SERV ondersteunt de afschaffing van de kleutertoeslag mits deze middelen geheeroriënteerd worden binnen het Groeipakket voor een optimale ondersteuning van gezinnen ten aanzien van hun noden. Met een sterk onderwijsbeleid, het inburgeringsbeleid en het geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid⁸ kan specifiek ingezet worden op de voornamelijk niet-financiële drempels⁹ richting het kleuteronderwijs.

⁸ Voor een overzicht zie bijlage 1 in SERV (2024). [Groeipakket aan zet](#).

⁹ Onderzoek verwijst naar een aantal specifieke niet-financiële drempels die de inschrijving in de kleuterschool vertragen, zie bv.:

Departement Onderwijs en Vorming (2022). [Kleuterparticipatie – Kwalitatief onderzoek](#).

Van Laere, K. (2016). [Conceptualisations of Care and Education in Early Childhood Education and Care](#).

Peleman, B., Vandenbroeck, M., & Van Avermaet, P. (2019). De overgang naar de kleuterschool voor kinderen uit gezinnen in armoede. [De overgang naar de kleuterschool voor kinderen uit gezinnen in armoede](#).

De voorgestelde aanpassing van de indexering zal zeker bijdragen aan kostendekking door het Groeipakket van de kosten van kinderen in de toekomst. Dat is positief. Het Groeipakket heeft nood aan een budgettaire kader dat stabiel en consequent wordt uitgevoerd. De SERV wil hier het belang van goede beleidssimulaties over de impact op langere termijn als basis voor hervormingen uitdrukkelijk benadrukken. De SERV wees eerder op zes elementen die onverdeeld en in balans gebracht moeten worden: (1) het blijven dekken van de relevante kinderkosten voor volwaardige participatie over de tijd heen, (2) het realiseren van proportioneel universalisme dat inzet op de ondersteuning van kwetsbare groepen via sociale- en zorgtoeslagen, (3) de positieve impact van een basisbedrag voor alle gezinnen en in het bijzonder ook voor de kwetsbare gezinnen, (4) de impact van wijzigingen op toekomstige betaalbaarheid (uitgavenzijde), (5) het volgen van de budgettaire evolutie van de dotatie via de Bijzondere Financieringswet (inkomenszijde) en (6) een stabiele en consequente uitvoering van de uitgetekende budgettaire evolutie zodat de impact voor de gezinnen en de overheid voorspelbaar blijft.

De SERV heeft ernstige bedenkingen bij de aanpassing om via het Groeipakket strenger op te treden n.a.v. ongewettigde afwezigheden en schat tegelijk het gedragseffect op het tegengaan van problematische afwezigheden als beperkt in. Een belangrijke doelstelling van de selectieve participatietoelage is om alle kinderen kansen te geven op onderwijsparticipatie. Het kan niet de bedoeling zijn om via deze beperking kinderen daarvan te sluiten. Een financiële bestraffing van het gezin pakt de grond van het probleem niet aan en kan bovendien enkel gezinnen treffen die financieel al minder sterk staan. Om problematische afwezigheden in het onderwijs tegen te gaan, zijn er maatregelen nodig die de oorzaken aanpakken, bijvoorbeeld met een snelle en aanklappende begeleiding van kinderen en gezinnen die in de richting van problematische afwezigheid (dreigen te) gaan.

De selectieve participatietoelage is voor de SERV de component in het Groeipakket die gedetailleerd rekening houdt met de gezinssamenstelling en financiële draagkracht van gezinnen. De minimale - en maximale inkomensgrenzen zorgen voor fijne uitfasering. **De KI-toets maakt integraal deel uit in van de bepaling van de bepaling van het recht op de selectieve participatietoelage. De SERV ondersteunt deze bevestiging.** Men hanteert echter nog steeds een verschillende inkomenskern voor de selectieve participatietoelage en voor de sociale toeslag. Dit blijft moeilijk en verwarrend voor de gezinnen.

ADVIES VAN DE VLAAMSE RAAD
VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

OVER HET VOORONTWERP VAN PROGRAMMA- DECREET VAN DE BEGROTINGSOPMAAK 2025

Advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.vlaamseraadwvg.be – T +32 2 209 01 11 – E info@vlaamseraadwvg.be

Adviesvraag	Voorontwerp van programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025
Adviesvrager	Ben Weyts - Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn
Ontvangst adviesvraag	25 oktober 2024
Decretale opdracht	adviesfunctie
Goedkeuring	Intersectorale kamer op 7 november 2024 Na schriftelijke stemming: 24 voor, 1 tegen en 0 onthoudingen
Contactpersoon	Gunter Naets gnaets@serv.be

Inhoud

Advies	146
1. Inleiding	146
2. Beperkte indexering werkingsmiddelen	146
3. Aanpassing van het Groeipakketdecreet	148
3.1 Afschaffing kleutertoeslag	148
3.2 Indexering Groeipakket	148
3.3 Onwettig afwezig	148
3.4 De KI-toets	149
4. Doelgroepvermindering	149

Advies

1. Inleiding

Omwille van de zeer korte adviestermin beperkt de raad zich in dit advies tot die artikelen die een directe impact hebben op (delen van) het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Ook gaat dit advies niet in op die begrotingsmaatregelen m.b.t. WVG die niet in het programmadecreet zijn opgenomen. Sowieso betreurt de Vlaamse raad voor welzijn, volksgezondheid en gezin dat de adviestermin bij dit voorontwerp van programmadecreet beperkt wordt tot minder dan 10 werkdagen.

2. Beperkte indexering werkingsmiddelen

Het niet systematisch toepassen van (delen van) de groeivoeten in het verleden heeft geleid tot tekorten in de werking van de organisaties in de gezondheids- en welzijnssector. Sinds 2010 werden de niet-loongebonden werkingsmiddelen in vrijwel alle sectoren binnen het beleidsdomein WVG niet geïndexeerd. In de volgende vijf jaar zullen de (niet-loongebonden) werkingsmiddelen wel geïndexeerd worden, zij het slechts beperkt. Concreet wordt er niet geïndexeerd in 2026 en 2027, terwijl in de jaren 2025, 2028 en 2029 de indexaanpassing beperkt wordt tot 50 procent.

Het voorstel voor indexering van de werkingsmiddelen zoals nu voorzien in het voorontwerp van programmadecreet komt slechts in zeer beperkte mate tegemoet aan de stijgende werkingskosten. De raad apprecieert dat in het voorontwerp van programmadecreet een beperkt aantal sectoren/actoren wordt vrijgesteld van de niet-indexering in de volgende vijf jaren, maar de toepassing is te beperkt en de indexering wordt willekeurig gespreid over de komende jaren. Het eenvoudig vastleggen in welke jaren niet of voor de helft zal geïndexeerd worden, houdt geen enkele rekening met de maatschappelijke en economische situatie op dat moment. Dit maakt voorzieningen zeer kwetsbaar indien er in jaren zonder indexatie net een grote inflatie zou zijn.

De raad herneemt dan ook zijn standpunt en vraagt dat de regering deze niet-indexering volledig stopzet¹. De raad verwijst ook naar het SERV advies² waarin geschreven staat: “... *Tegelijkertijd benadrukt de SERV dat ook voor bepaalde andere uitgaven een reële groei nodig is. In sommige domeinen zijn bijvoorbeeld bepaalde werkingsmiddelen al jaren niet geïndexeerd, soms zonder transparante motivering of zonder rekening te houden met eerder aangegane verbintenissen*”. Ook de Strategische

¹ Vlaamse Raad WVG, <https://www.Advies-programmadecreet-begrotingsopmaak-2023>

² SERV, [Advies voor de begroting 2025](#)

Adviesraad voor Welzijn, Gezondheid en Gezin en in zijn opvolging de Vlaamse Raad WVG hebben gedurende 15 jaar in heel wat adviezen gewezen op de negatieve impact van deze maatregel.

Bovendien is het niet (volledig) indexeren van de werkingsmiddelen een rigide en een weinig efficiënte en effectieve techniek. Iedereen wordt over dezelfde kam gescheurd los van sectorspecifieke kenmerken, opdrachten, doelpubliek, regelgeving,... Zo zullen bepaalde sectoren deze minderinkomsten geheel of gedeeltelijk (kunnen) doorrekenen aan de gebruikers van hun zorg en ondersteuning waardoor de betaalbaarheid voor de gebruikers aangetast wordt. Anderen, die deze minderinkomsten niet kunnen/mogen doorrekenen aan hun gebruikers, zullen verder moeten bezuinigen wat mogelijks de kwantiteit en kwaliteit van de zorg en ondersteuning onder druk zet waardoor ook hun gebruikers en hun personeel gedupeerd worden. Het is vreemd dat de Vlaamse overheid sinds 2010 geen enkele analyse gemaakt heeft over de impact van deze besparingsmaatregel op de kwaliteit, kwantiteit, rechtvaardigheid, toegankelijkheid,... van de zorg en ondersteuning voor zij die deze ontvangen, zij die deze aanbieden en de samenleving in het algemeen. De raad vraagt dat de Vlaamse overheid de impact van deze gecumuleerde besparingsinspanning meet en aan de Vlaming duidelijk maakt.

Bovendien zou zulke besparingsmaatregel moeten samengaan met o.a. een drastische, maar uiteraard weloverwogen verlaging van de administratieve lasten in het beleidsdomein WVG. Een doordachte lastenverlaging kan bijdragen aan een meer efficiënte en effectieve werking waarvoor de middelen beter benut worden voor het doel van de sociale ondernemers in de zorg en ondersteuning, zonder dat dit ten koste gaat van noodzakelijke administratieve reguleringen.

Tot slot heeft de raad nog enkele concrete informatieve vragen bij dit artikel:

- Het is niet duidelijk op welke decreten art. 52 impact zal hebben (bijvoorbeeld alles met spilindex wordt vrijgesteld). Kan de Vlaamse Regering hiervan een overzicht geven?
- Is het tijdstip van de overschrijding van de spilindex sturend, of vormt het tijdstip waarop de aanpassing van de financiering aan de indexatie het leidende principe om te bepalen in welk begrotingsjaar de impact speelt? Er moet over gewaakt worden dat het gelijkheidsbeginsel niet geschaad wordt doordat de verhoging van de financiering van de werkingsmiddelen na indexatie op een verschillend tijdstip wordt doorgevoerd en, afhankelijk van het tijdstip van overschrijding van de spilindex, de ene sector wel (en structureel) een verhoging van 1% van de financiering van de werkingsmiddelen geniet en de andere sector die structureel nooit zal krijgen noch kan inhalen.
- Wordt het zakgeld voor een zorggebruiker binnen PVT (artikel 81 van het Besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren PVT, IBW, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging) aangepast aan de beperkte indexatie conform artikel 52 §1 eerste lid of valt dit onder de uitzonderingen van artikel 52 §2 tweede lid?

3. Aanpassing van het Groeipakketdecreet

3.1 Afschaffing kleutertoeslag

De raad gaat akkoord met de afschaffing van de kleutertoeslag. Hij vindt het positief dat er op basis van evidentie bijgestuurd wordt. Op basis van cijfers blijkt de toegevoegde waarde van deze toeslag om kinderen naar het kleuteronderwijs te leiden beperkt. De kleuterparticipatie bleef immers stabiel rond de 97%.

Om de kleuterparticipatie nog te verhogen, kan de Vlaamse Regering beter zoeken naar alternatieve pistes binnen de andere beleidsdomeinen. De raad denkt hierbij aan het bredere gezinsbeleid, het onderwijsbeleid en/of integratiebeleid.

De raad dringt erop aan om het vrijgekomen budget van deze toeslag opnieuw aan te wenden binnen het Groeipakket, bijvoorbeeld door het over te hevelen naar het budget voor de sociale toeslagen.

3.2 Indexering Groeipakket

De raad is bijzonder tevreden dat het Groeipakket opnieuw gekoppeld wordt aan de gezondheidsindex, met een minimum van 2% per jaar. Op die manier wordt de mate van kostendekking van het Groeipakket voor de gezinnen met kinderen verzekerd in de volgende jaren.

3.3 Onwettig afwezig

Spijbelen in het onderwijs aanpakken is een belangrijke opdracht. De Vlaamse Regering wil dit doen door de schooltoeslag te weigeren voor gezinnen waar een kind te vaak onwettig afwezig is. De raad kan zich echter niet vinden in de aankondiging dat de periode met te veel onwettige afwezigheden om de schooltoeslag te kunnen ontvangen van twee naar één jaar wordt teruggebracht.

De maatregel treft alleen die groep ouders en leerlingen die financieel meer kwetsbaar zijn. Er wordt door de regering bovendien geen evidentie aangebracht waaruit de doelmatigheid van deze maatregel moet blijken en wat de eventuele neveneffecten ervan kunnen zijn.

Uit onderzoek blijkt dat het sanctioneren van ouders weinig effectief is. Interventies die niet gericht zijn op het aanpakken van spijbelen an sich, maar op de achterliggende oorzaken van het spijbelgedrag, blijken veel meer effect te hebben.

De raad pleit dan ook voor het aanpakken van spijbelgedrag door middel van een geïntegreerd, ondersteunend beleid. Opvoeden is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de

leerling, de ouders en de school. Een verbindend schoolklimaat waar snel en aanklappend wordt gewerkt in geval van problemen (schoolmoeheid, leerproblemen of andere problemen) die te maken hebben met welbevinden of een moeilijke thuissituatie, levert veel meer op dan repressieve sancties zoals het terugvorderen van de schooltoeslag.

We herbevestigen ook het belang van de onvoorwaardelijkheid van het Groeipakket. De schooltoeslag heeft als doel om elk kind in Vlaanderen tijdens het opgroeien maximale kansen tot ontwikkeling te bieden. Als selectieve participatietoeslag binnen het Groeipakket helpt de schooltoeslag kinderen om optimaal deel te nemen aan onderwijs door hun gezinnen financieel te ondersteunen.

3.4 De KI-toets

Gelet op de belangrijke rol van de Kadastraal Inkomen (KI)-toets voor de vaststelling van het gezinsinkomen en het recht op de schooltoeslag, is het van essentieel belang dat de mogelijke onzekerheid over de legaliteit bij het toepassen van de KI-toets wordt vermeden. Met Artikel 81 in het voorontwerp van programmadecreet wil de Vlaamse Regering hieraan tegemoet komen en een bestaande rechtsonzekerheid aanpakken voor wat betreft de controle op het Kadastraal Inkomen (de KI-toets) m.b.t. de schooltoeslagen.

De raad vindt het goed dat het principe herbevestigd en bestendigd wordt in het decreet.

4. Doelgroepvermindering

De Vlaamse Regering kiest ervoor om de statuten DAC en Gesco (art 66-70) ééNZijdig en zonder consultatie te schrappen. Dit gaat om gesubsidieerde contracten in de niet-commerciële sector, dus mogelijks ook in het beleidsdomein WVG. De raad wenst te vernemen of en in welke mate de WVG-sectoren hierdoor getroffen worden en welke de impact is op de betrokken sectoren en de medewerkers. Ook verneemt de raad graag of en welke gevolgen deze maatregel heeft voor de regularisatiepremie die sinds 2015 wordt uitgekeerd?

Voor sectoren die financieel getroffen worden, zijn structurele maatregelen ter ondersteuning noodzakelijk. De huidige subsidiepraktijk binnen bepaalde sectoren (bijvoorbeeld de gezinszorg) houdt namelijk geen rekening met de stijgende loonkosten op basis van anciënniteit. Dit betekent dat de subsidie niet toereikend is om de hogere loonkosten van oudere werknemers te dekken. Doelgroepvermindering heeft geholpen om een deel van deze hogere loonkosten op te vangen. Als de doelgroepvermindering wegvalt, dan dringt de raad aan op structurele maatregelen ter ondersteuning van het aannemen en behouden van oudere werknemers, waarbij naast financiële maatregelen ook kwalitatieve maatregelen zoals opleiding en begeleiding op de werkvloer voorop staan. Het louter schrappen van RSZ-kortingen zonder herbestemming leidt tot verlies van budgetten voor kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt.

De raad betreurt ook dat de doelgroepvermindering voor zittende oudere werknemers vanaf de leeftijd van 62 jaar vervroegd wordt stopgezet op 30 juni 2025 i.p.v. op 30 juni 2028.

PROTOCOL NR. 142
HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN
DIE GEVOERD WERDEN IN DE VERGADERINGEN
VAN HET VLAAMS ONDERHANDELINGSCOMITE
VOOR HET HOGER ONDERWIJS
EN HET UNIVERSITAIR ZIEKENHUIS GENT OP 5 NOVEMBER 2024

VLAAMS ONDERHANDELINGSCOMITE VOOR HET HOGER ONDERWIJS EN HET UNIVERSITAIR ZIEKENHUIS GENT

Brussel, 06/11/2024

PROTOCOL NR. 142 HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN DIE GEVOERD WERDEN IN DE VERGADERINGEN VAN HET VLAAMS ONDERHANDELINGSCOMITE VOOR HET HOGER ONDERWIJS EN HET UNIVERSITAIR ZIEKENHUIS GENT OP 05/11/2024

over

het Programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025

De afvaardiging van de overheid, samengesteld uit:

1. mevr. Zuhail DEMIR, Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk, voorzitter
2. dhr. Matthias DIEPENDAELE, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management – lid;
3. dhr. Ben WEYTS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn – lid;
4. mevr. Melissa DEPREAETERE, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd – lid,
5. mevr. Hilde CREVITS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij, lid

en de afvaardiging van de universiteitsbesturen, te weten:

Mevr. Karen VANDEVELDE, directeur personeel UAntwerpen

hebben een akkoord bereikt over het hierbij gevoegde Programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025.

De afvaardiging van de besturen van de hogescholen, te weten:

Dhr. Alain VOSSAERT, algemeen secretaris VIVES Hogeschool

en de afvaardiging van de representatieve vakorganisaties, te weten:

- de Algemene Centrale der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door:

Dhr. Marc BORREMANS, adjunct-algemeen secretaris ACOD-onderwijs
Dhr. Lorenzo EECLOO, afgevaardigde ACOD-overheidsdiensten

- de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten (de Christelijke Onderwijscentrale COC en ACV-openbare diensten), vertegenwoordigd door:

Dhr. Joeri MEYNEN, nationaal secretaris COC

Mevr. Ilse REMY, coördinator ACV-openbare diensten

- **het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt**, vertegenwoordigd door:

Dhr. Wauter LEENKNECHT, secretaris-onderhandelaar VSOA-onderwijs

gaan niet akkoord met het hierbij gevoegde Programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025.

De Vlaamse hogeschoolbesturen geven een protocol van niet akkoord voor het programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025.

De Vlaamse hogeschoolbesturen waarderen de extra budgettaire inspanning voor de financiering van het vernieuwingsproject van de Hogere Zeevaartschool.

Ze zijn evenwel zeer teleurgesteld dat het behoud van de koopkracht van de werkingsmiddelen voor de hogescholen door een correcte indexering van de werkingsmiddelen niet wordt voorzien.

De codex hoger onderwijs bepaalt dat de werkingscomponent (20%) binnen de totale werkingsuitkering in het hoger onderwijs slechts wordt geïndexeerd aan 75 % van de gezondheidsindex. En hoewel dit decreetsartikel op zich een anomalie is, omdat het veronderstelt dat de lonen sneller stijgen dan de andere kosten, is deze indexering wél decretaal vastgelegd als elementair resultaat van een zeer belangrijk globaal akkoord tussen overheid en instellingen over de ingrijpende aanpassing van het financieringsmodel in 2008.

Art.52 van het voorontwerp insinueert in zekere zin dat de regering wil afstappen van een nulindexering van de werkingsmiddelen, maar het voorontwerp geeft geen enkel structureel perspectief tijdens de legislatuur op het correcte indexering van de werkingsmiddelen.

Door de indexering jaar na jaar niet of slechts gedeeltelijk toe te passen, komt een jaarlijkse (kleine) besparing, over langere termijn bekeken, neer op een substantiële doorlopende uitholling van de financiële middelen. Waar we besparen op werkingskosten, komen er meteen weer extra kosten bij (energie, ICT soft- en hardware, nieuwe digitalisering, compliance, audit, onderhoud infrastructuur, enz.). Deze herhaalde besparingsmaatregel affecteert dus jammer genoeg wel degelijk ook structureel de tewerkstelling van personeel.

De formulering van art. 52 is door de verwijzing naar “niet-loongebonden uitgaven” ook heel illusoir en zelfs misleidend geformuleerd. Hiermee geeft de decreetgever heel weinig rugdekking aan de instellingen die deze besparing wel degelijk moeten vertalen naar hun personeel.

In een context waarbij de opleidingen aan de hogescholen in internationaal perspectief ondermaats gefinancierd worden, en meer in het bijzonder de graduaatsopleidingen onder zeer hoge financiële druk staan waarbij meerdere hogescholen steeds meer aan afbouw van deze opleidingen (moeten) gaan denken, is het niet-indexeren van de werkingsmiddelen voor de hogeschoolbesturen bijgevolg onhoudbaar.

ACOD geeft een protocol van niet akkoord bij het voorontwerp van programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025

ACOD stelt vast dat de bestaande decretale bepalingen uit de Codex Hoger Onderwijs rond de indexering van de werkingsmiddelen nog maar eens dode letter blijven. Via Art.52.§2. van het programmadecreet zullen de werkingsmiddelen in 2026 en 2027 niet worden geïndexeerd en in 2025, 2028 en 2029 maar voor 50% van de decretaal bepaalde indexering verrekend worden. Deze aanhoudende verdere uitholling van de werkingsmiddelen heeft een negatieve impact op personeel en studenten. Niet alleen ondermijnt dit de mogelijkheid om kwaliteitsvol onderwijs te blijven aanbieden, er is ook een rechtstreekse impact op de tewerkstelling. In vele gevallen worden er immers ook personeelsleden tewerkgesteld op een deel van de forfaitair bepaalde 20% werkingsmiddelen waarvan de indexering onvolledig of niet zal gebeuren. Daarnaast moeten de stijgende kosten van vele vaste uitgaven sowieso toch betaald worden en zal dit bijgevolg ook de middelen die thans nog worden aangewend voor personeel onder druk zetten.

Als de koopkracht van hogescholen en universiteiten wordt aangetast door het niet of gedeeltelijk indexeren van de werkingsmiddelen zullen ook studenten hier direct of indirect slachtoffer van worden.

Verder stelt ACOD vast dat er niet wordt gesproken over het optrekken van de onderzoeksmiddelen die door de Vlaamse overheid worden toegekend aan de instellingen voor hoger onderwijs. Op deze middelen worden onderzoekers tewerkgesteld bij de universiteiten en hogescholen. De toekenning en aanwending van deze middelen is dan ook onmiskenbaar onderhandelingsmaterie en dient op het VOC hoger onderwijs aan bod te komen. Vandaag worden plusminus 17% van de ingediende onderzoeksprojecten goedgekeurd. We zouden er moeten naar streven om naar minstens 25% en liefst naar 33% te evolueren. Als ACOD zijn wij blij dat tijdens de onderhandelingen gesteld werd dat onze bezorgdheid over de onderzoeksmiddelen meegenomen wordt.

ACOD apprecieert dat de overheid een bijkomende investeringstoelage voorziet voor de Hogere Zeevaartschool. Wij hebben begrepen dat er nog een aangepaste tekst volgt na het advies van de Raad van State. Wij gaan ervan uit dat het de bedoeling is dat de geest van de huidige bepaling hierbij volledig bewaard zal blijven.

Bij het Voorontwerp van programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025 geeft FCSOD een protocol van niet akkoord.

FCSOD is tevreden met de ondersteuning van de Hogere Zeevaartschool om zijn investeringen tot een goed einde te brengen.

Wat betreft het artikel 52§2 stelt FCSOD dat de beperkte indexatie neerkomt op een besparing, welke gevolgen zal hebben voor het personeel en de kwaliteit van het hoger onderwijs.

We vragen daarnaast in het bijzonder aandacht voor de onderfinanciering van de graduaatsopleidingen.

Tijdens de bespreking op 5 november werd duidelijk dat de voorliggende tekst veel vragen oproep bij de sociale partners. FCSOD krijgt het moeilijk wanneer vanuit de overheid gevraagd wordt om de dag nadien een protocol af te leveren op basis van een tekst waarvan de impact van de besparingen op dat moment niet voldoende grondig kan ingeschat worden. Dat is volgens FCSOD géén ernstig sociaal overleg.

Nog een reden voor het niet akkoord is van procedurele aard, nl. de procedure waarbinnen de bespreking over dit programmadecreet is verlopen. De uitnodiging met documenten is verzonden per mail op vrijdagmiddag 25 oktober 2024. Deze timing voldoet met zeven werkdagen niet aan de in het syndicaal statuut (Wet van 1974 en KB van 1984) voorziene timing van ten minste 10 werkdagen voor het bezorgen van de uitnodiging met documenten. Ook de hoogdringendheid werd niet ingeroepen.

In de vergadering werd gevraagd om protocollen te bezorgen tegen de volgende dag, 6 november dus. Hetzelfde syndicaal statuut voorziet voor het afsluiten van de onderhandelingen dit: 'De onderhandeling wordt beëindigd binnen de termijn van dertig dagen sedert de dag van de eerste vergadering waarop het punt ter sprake werd gebracht.' Na het verstrijken van deze termijn wordt een protocol opgesteld. Dat de overheid argumenteert dat de protocollen nodig zijn voor verzending naar de Raad van State belet niet dat de termijnen dienen gerespecteerd te worden.

Met betrekking tot het Voorontwerp van programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025, geeft VSOA Onderwijs een protocol van niet akkoord en wenst hierbij volgende opmerkingen te maken:

VSOA Onderwijs wenst zijn appreciatie uit te drukken voor de investeringsmiddelen die voorzien zijn voor de Hogere Zeevaartschool. Het VSOA Onderwijs kan niet akkoord gaan met de besparingen die het gevolg zijn van de onvolledige indexering van de werkingsmiddelen.

VSOA Onderwijs kant zich, zoals steeds, principieel tegen elke vorm van besparingen in het onderwijs. Deze houdt een verlies van koopkracht in voor de instellingen, wat niet zonder gevolgen zal blijven voor de studenten en het personeel.

Brussel,

AFVAARDIGING VAN DE OVERHEID:

AFVAARDIGING VAN DE BESTUREN:

VOORZITTER,

Zuhal DEMIR

Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk

LEDEN,

Matthias DIEPENDAELE

minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Economie, Innovatie en
Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en
Facilitair Management

AFVAARDIGING VAN DE REPRESENTATIEVE
VAKORGANISATIES:

Voor de Algemene Centrale der Openbare
Diensten (ACOD):

Hilde CREVITS

Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Binnenland,
Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven,
Integratie en Inburgering, Bestuurszaken,
Sociale Economie en Zeevisserij

Voor de Federatie van de Christelijke
Syndicaten der Openbare Diensten

Melissa DEPRAETERE

Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Wonen,
Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd

Voor het Vrij Syndicaat voor het Openbaar
Ambt - Onderwijs (VSOA - onderwijs):

Ben WEYTS

Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Begroting en
Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed
en Dierenwelzijn

PROTOCOL NR. 144
HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN
DIE GEVOERD WERDEN IN DE VERGADERINGEN
VAN HET VLAAMS ONDERHANDELINGSCOMITE
VOOR DE BASIS-EDUCATIE OP 5 NOVEMBER 2024

VLAAMS ONDERHANDELINGSCOMITE VOOR DE BASISEDUCATIE

Brussel, 06/11/2024

PROTOCOL NR. 144 HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN DIE GEVOERD
WERDEN IN DE VERGADERINGEN VAN HET VLAAMS ONDERHANDELINGSCOMITE VOOR DE
BASISEDUCATIE OP 05/11/2024

over

het Programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025

De afvaardiging van de overheid, samengesteld uit:

1. mevr. Zuhail DEMIR, Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk – voorzitter
2. dhr. Matthias DIEPENDAELE, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management – lid
3. dhr. Ben WEYTS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn – lid;
4. mevr. Melissa DEPRAETERE, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd – lid,
5. mevr. Hilde CREVITS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij, lid

de afvaardiging van de besturen, vertegenwoordigd door:

mevr. Joke DRIJKONINGEN, directeur Ligo vzw

en de afvaardiging van de drie representatieve vakorganisaties, te weten:

- de Algemene Centrale der Openbare Diensten (ACOD), vertegenwoordigd door:

dhr. Marc BORREMANS, adjunct-algemeen secretaris ACOD-onderwijs

- de Christelijke Onderwijscentrale (COC), vertegenwoordigd door:

mevr. Els VAN HEES, nationaal secretaris COC

- het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt - Onderwijs (VSOA - onderwijs), vertegenwoordigd door:

dhr. Pascal CLAESSENS, secretaris-onderhandelaar VSOA-onderwijs

hebben geen akkoord bereikt over het hierbij gevoegde Programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025.

Met betrekking tot het 'Programmadecreet begrotingsopmaak 2025' verleent de afvaardiging van de besturen van Ligo, Centra voor Basiseducatie een protocol voor niet akkoord omwille van de grote impact van gedeeltelijke tot niet indexering van de werkingsmiddelen op de werking en het aanbod van Ligo, Centra voor Basiseducatie.

De beperkte indexering (tot 50%) voor de jaren 2025, 2028 en 2029 en de niet indexering voor de jaren 2026 en 2027 van de werkingsmiddelen betekent opnieuw een koopkrachtvermindering van de centra. Het is de derde legislatuur op rij waar de centra geconfronteerd worden met een inperking op de indexering van de werkingsmiddelen. Dit is niet de enige financiële inperking van de werkingsmiddelen geweest. Bij het begin van de vorige legislatuur werd ook 6% bespaard en de coronacompensatie heeft de werkingsmiddelen wel gecompenseerd tot vorig schooljaar, maar door het mechanisme van het financieringsdecreet blijven we dit schooljaar de impact van de coronacrisis meedragen met betrekking tot de werkingsmiddelen. Dit vertaalt zich in een stagnatie van de werkingsmiddelen tegenover een stijging van meer dan 15% VTE voor dit schooljaar. Concreet stellen we vast dat er per VTE in vergelijking met 5 jaar geleden 20% minder werkingsmiddelen zijn. Dit gecombineerd met een stijgende gezondheidsindex die niet meegenomen wordt, maakt dat nodige ondersteuning van personeel en het ter beschikking hebben van voldoende infrastructuur onder druk komen te staan.

In deze legislatuur wordt volop de kaart getrokken van Nederlands leren, ondersteunen van het verwerven van digitale vaardigheden en geletterdheid. Ook levenslang leren staat hoog op de agenda. Ligo, Centra voor Basiseducatie neemt deze opdrachten reeds op en zal niet nalaten om de noden van anderstaligen en laaggeletterden te beantwoorden zodat zij kunnen participeren in onze samenleving. Maar meer aanbod vraagt ook meer personeel - die er door de groei zal komen. Dat extra personeel vraagt ook een evenredige groei van werkingsmiddelen om dat aanbod kwalitatief te kunnen garanderen. Beperkte of niet indexering ondermijnt deze evenredige groei.

We vragen bijzondere aandacht voor de decretale ondersteuningsopdracht, of pedagogische begeleiding, van de Ligo centra. Sinds 2022 zijn de middelen voor deze ondersteuningsopdracht overgeheveld van Vocvo vzw naar de representatie groepering van de centra. Deze overheveling vertaalde zich in een artikel in het decreet VWO (art. 47 §5) waarin het bedrag voor deze begeleiding opgenomen werd. Dit bedrag is ook gekoppeld aan de gezondheidsindex. Sinds 2022 werd dit bedrag wel geïndexeerd. Dit gaat immers a) over inzet van personeel en b) over dezelfde begeleiding die ook de centra voor volwassenenonderwijs krijgen en die wel als personeelsinzet beschreven staat (in het kwaliteitsdecreet) en dus buiten de niet-indexatie valt. We vragen dan ook wel de gezondheidsindex te volgen voor het bedrag voorzien voor de ondersteuning van de Ligo centra, zoals dit ook in de vorige legislatuur werd toegepast.

We willen onze appreciatie en dank uitdrukken om opnieuw asielmiddelen te voorzien voor 2025. Deze asielmiddelen zijn voor sommige van onze centra broodnodig om het gevraagde NT2-aanbod te kunnen voorzien. We begrijpen dat deze middelen een aparte pot vormen in de begroting. Maar we willen de overheid opnieuw vragen om de mogelijkheid tot inkanteling van deze middelen te bekijken. Deze asielmiddelen worden sinds 2018 elk jaar opnieuw voorzien en grotendeels ingezet. Dit zijn geen crisismiddelen meer, maar een structureel deel van het NT2-aanbod.

ACOD Onderwijs geeft een protocol van niet akkoord voor het voorontwerp van programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025 betreffende de Basiseducatie

Wat de jaarlijkse toekenning van de asielmiddelen betreft, vindt ACOD Onderwijs het belangrijk dat deze op permanente wijze aan de centra voor basiseducatie worden toegekend. ACOD Onderwijs begrijpt dat de Vlaamse overheid er zeker wil van zijn dat deze middelen gebruikt worden waarvoor ze toegekend worden. Dit kan gebeuren door deze middelen te kleuren waardoor er niet jaarlijks via de begrotingsopmaak middelen moeten voorzien worden.

In Art.52. §2 wordt de systematiek bepaald voor de indexeringsmiddelen binnen de begroting onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap die geen loongebonden uitgaven uitmaken. Hierin wordt bepaald dat deze werkingsmiddelen in 2026 en 2027 niet worden geïndexeerd en dat ze in 2025, 2028 en 2029 maar voor 50% worden verrekend.

Als de koopkracht van besturen wordt aangetast door het niet of gedeeltelijk indexeren van de werkingsmiddelen zijn de personeelsleden en cursisten hier direct of indirect slachtoffer van.

Door het feit dat deze regeling onveranderd is gebleven en dus is overgenomen uit vorige legislatuur blijft ACOD Onderwijs consequent met vorige protocollen hieromtrent en kunnen wij met deze regeling niet akkoord gaan.

Bij het Voorontwerp van programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025 geeft COC een protocol van niet akkoord.

Wat betreft het artikel 52§2 stelt COC vast dat het basisonderwijs en het buitengewoon basisonderwijs niet gevat worden door de beperkte indexatie, dat is positief. De andere onderwijsniveaus vallen wél onder de beperkte indexatie, wat eigenlijk neerkomt op een besparing. Voor het secundair onderwijs, buitengewoon secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs geldt er een zogenaamd zachtere maatregel. Dat is ook enigszins positief. Toch blijft dit een nieuwe besparingsmaatregel die bovenop de besparingen komt die we al achter de rug hebben met het programmadecreet bij de begeleiding van de begroting van 2020 en die nu nog steeds doorwerken. De woorden van de overheid dat de maatregelen in onderwijs milder zijn dan voor de andere departementen kloppen in de tekst, maar de Vlaamse regering kan ook andere keuzes maken en dus andere beslissingen nemen over investeringen en uitgaven. Je kan niet het onderste uit de kan vragen van iedereen en tegelijkertijd daar steeds minder middelen tegenover stellen.

Tijdens de bespreking op 5 november werd duidelijk dat de voorliggende tekst veel vragen oproep bij de sociale partners en maar weinig concrete antwoorden vanuit de overheid genereerde. COC uitte daar begrip voor. Rome is ook niet in één dag gebouwd. Na de schorsing werd door een deskundige van begroting toch enige duidelijkheid gecreëerd door de overheid. Maar COC krijgt het moeilijk wanneer de overheid vervolgens vraagt om de dag nadien een protocol af te leveren op basis van een tekst waarvan de impact van de besparingen op dat moment niet voldoende grondig kan ingeschat worden. Dat is volgens COC géén ernstig sociaal overleg.

Nog een reden voor het niet akkoord is van procedurele aard: de procedure waarbinnen de bespreking over dit programmadecreet is verlopen. De uitnodiging met documenten is verzonden per mail op vrijdagmiddag 25 oktober 2024 om 15.09 uur. Deze timing voldoet met zeven werkdagen niet aan de in het syndicaal statuut (Wet van 1974 en KB van 1984) voorziene timing van tenminste 10 werkdagen voor het bezorgen van de uitnodiging met documenten. Ook de hoogdringendheid werd niet ingeroepen.

Er werd op het einde van de vergadering gevraagd om protocollen te bezorgen tegen de volgende dag, 6 november dus. Hetzelfde syndicaal statuut voorziet voor het afsluiten van de onderhandelingen dit: 'De onderhandeling wordt beëindigd binnen de termijn van dertig dagen sedert de dag van de eerste vergadering waarop het punt ter sprake werd gebracht.' Na het verstrijken van deze termijn wordt een protocol opgesteld. Dat de overheid argumenteert dat de protocollen nodig zijn voor verzending naar de Raad van State belet niet dat de termijnen dienen gerespecteerd te worden.

COC is wel tevreden met de toekenning aanvullende VTE, leraarsuren, punten en werkingsmiddelen aan de centra voor basiseducatie en centra voor volwassenenonderwijs. Zo kunnen zij hun opdracht in het kader van de asielproblematiek vervullen. Omdat deze asielproblematiek zich jaar na jaar blijft stellen, vraagt COC om te onderzoeken of er een mogelijkheid is om deze middelen te laten inkantelen. De rechtvaardiging voor deze vraag zit in het feit dat jaarlijks aanvullende middelen worden toegekend op basis van de inzet en de efficiëntie van die inzet door de centra.

Met betrekking tot het Voorontwerp van programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025, geeft VSOA Onderwijs een protocol van niet akkoord en wenst hierbij volgende opmerkingen te maken:

VSOA Onderwijs betreurt dat niet op alle vragen en bedenkingen van de sociale partners een antwoord werd gegeven zodat ook niet alle maatregelen duidelijk zijn. In de eerste plaats zijn wij wel tevreden dat de niet-indexering niet wordt toegepast in het basisonderwijs en voor personeelsmiddelen. Desondanks kan VSOA Onderwijs niet akkoord gaan met de besparingen in de andere sectoren. VSOA Onderwijs kant zich, zoals steeds, principieel tegen elke vorm van besparingen in het onderwijs. Deze houdt een verlies van koopkracht in voor de instellingen, wat niet zonder gevolgen zal blijven voor leerlingen en leerkrachten.

Brussel,

AFVAARDIGING VAN DE OVERHEID:

AFVAARDIGING VAN DE BESTUREN:

VOORZITTER,

Zuhal DEMIR
Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk
Voorzitter VOC BE

LEDEN,

Matthias DIEPENDAELE
minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Economie, Innovatie en
Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en
Facilitair Management

AFVAARDIGING VAN DE REPRESENTATIEVE
VAKORGANISATIES:

Voor de Algemene Centrale der Openbare
Diensten (ACOD):

Hilde CREVITS

Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Binnenland,
Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven,
Integratie en Inburgering, Bestuurszaken,
Sociale Economie en Zeevisserij

Voor de Christelijke Onderwijscentrale (COC):

Melissa DEPRAETERE

Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Wonen,
Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd

Voor het Vrij Syndicaat voor het Openbaar
Ambt - Onderwijs (VSOA - onderwijs):

Ben WEYTS

Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Begroting en
Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed
en Dierenwelzijn

PROTOCOL NR. 263
HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN
DIE GEVOERD WERDEN IN DE GEMEENSCHAPPELIJKE VERGADERING VAN:
– SECTORCOMITÉ X – ONDERWIJS (VLAAMSE GEMEENSCHAP);
– COMITÉ VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE
OVERHEIDSDIENSTEN – AFDELING 2
– ONDERAFDELING “VLAAMSE GEMEENSCHAP”;
– OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITE
VRIJ GESUBSIDIEERD ONDERWIJS;
OP 5 NOVEMBER 2024

SECTORCOMITE X – ONDERWIJS (Vlaamse Gemeenschap)
COMITE VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN – Afdeling 2 –
Onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap".
OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITE VRIJ GESUBSIDIEERD ONDERWIJS

Brussel, 06/11/2024

PROTOCOL NR. 263 HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN DIE GEVOERD
WERDEN IN DE GEMEENSCHAPPELIJKE VERGADERING VAN:

- **SECTORCOMITE X – ONDERWIJS (Vlaamse Gemeenschap);**
- **COMITE VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN – Afdeling 2 –**
Onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap";
- **OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITE VRIJ GESUBSIDIEERD ONDERWIJS;**

OP 05/11/2024

over

het Programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025

De afvaardiging van de overheid, samengesteld uit:

1. dhr. Matthias DIEPENDAELE, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management, voorzitter SectX-C2
2. mevr. Zuhail DEMIR, Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk, voorzitter OOC
3. dhr. Ben WEYTS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn – lid;
4. mevr. Melissa DEPRAETERE, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd – lid,
5. mevr. Hilde CREVITS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij, lid,

de afvaardiging van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en van de representatieve verenigingen van de inrichtende machten, te weten:**- het Katholiek Onderwijs Vlaanderen**, vertegenwoordigd door:

Dhr. Chris SMITS, secretaris-generaal Katholiek Onderwijs Vlaanderen
Dhr. Stefaan SAMAEY, directeur dienst personeel

- het Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers (FOPEM, IPCO, Steiner-federatie, VOOP), vertegenwoordigd door:

Dhr. Paul BUYCK, coördinator OKO

- het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door:

Dhr. Geert SPIESSENS, afdelingshoofd beleid en belangenbehartiging

- het Onderwijssecretariaat voor Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door:

Dhr. Bruno SAGAERT, directeur Koepelwerking

- het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen, vertegenwoordigd door:

Dhr. Koen BOUVE, pedagogisch begeleider

en de afvaardiging van de representatieve vakorganisaties, te weten:**- de Algemene Centrale der Openbare Diensten**, vertegenwoordigd door:

Mevr. Nancy LIBERT, algemeen secretaris ACOD-onderwijs
Dhr. Jean-Luc BARBERY, adjunct-algemeen secretaris ACOD-onderwijs

- de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door:

Dhr. Koen VAN KERKHOVEN, secretaris-generaal, COC
Dhr. Paul WILLEKENS, adjunct-secretaris-generaal, COC
Mevr. Hilde LAVRYSEN, adjunct-algemeen secretaris COV

- **het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt**, vertegenwoordigd door:

Dhr. Pascal CLAESSENS, secretaris-onderhandelaar VSOA-onderwijs

hebben geen akkoord bereikt over het hierbij gevoegde **Programmadecreet begrotingsopmaak 2025**

Katholiek Onderwijs Vlaanderen onderschrijft een protocol van niet-akkoord bij het voorontwerp van programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen kan niet akkoord gaan met artikel 52 over de beperkte indexatie van de werkmiddelen.

Hoewel we begrip hebben voor de algemene situatie van de Vlaamse begroting is de loutere indexering van het basisonderwijs onvoldoende om de koopkracht te herstellen.

Voor het secundair en volwassenenonderwijs staan de maatregelen haaks op de vraag van Katholiek Onderwijs Vlaanderen om het structurele tekort aan werkmiddelen weg te werken. Sinds het nieuwe berekeningsmechanisme in 2008 is de koopkracht in het leerplichtonderwijs elk schooljaar afgenomen door het gedeeltelijk of niet indexeren van de werkmiddelen. Voor het secundair onderwijs bedraagt de daling meer dan 20 % in vergelijking met het schooljaar 2008/2009. Ook voor het volwassenenonderwijs daalt de koopkracht met meer dan 20% in vergelijking met het schooljaar 2019/2020.

De uitrol van het nieuwe decreet internaten maakt pijnlijk duidelijk dat de 1300 euro per interne ontoereikend is. Om de internaten een duurzame toekomst met een kwaliteitsvolle werking te geven is minimum 1700 euro per interne nodig. Door deze 1300 euro deze legislatuur 3 jaren voor de helft en 2 jaren zelfs niet te indexeren, komen de internaten helemaal in ademnood.

Ook de leersteuncentra kunnen aantonen dat het nieuwe decreet in te weinig werkmiddelen voorziet. Dit structureel tekort wordt vergroot door de beperkte indexatie van de werkmiddelen.

Voor de CLB's vragen we om het werkbudget dat gebruikt wordt voor loon, in casu het extra werkbudget, te vrijwaren. Net om de doelstellingen, preventief werken, inzetten tegen schooluitval en netoverstijgend samenwerken te kunnen blijven realiseren.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen formuleert ook nog de volgende bedenking bij artikel 9 over de extra-middelen ten behoeve van de asielproblematiek:

Katholiek Onderwijs Vlaanderen uit zijn tevredenheid over de verlenging van deze asielmiddelen maar vraagt met aandrang om deze middelen te indexeren en op recurrente wijze op te nemen in de financiering. Door het huidige mechanisme leveren deze middelen geen financieringspunten op in het kader van de financiering van het vwo.

Het Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers formuleert een protocol van niet akkoord bij dit voorontwerp van programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025.

OKO heeft begrip voor het feit dat de Vlaamse overheid nog geen volledige duiding kan geven bij de draagwijdte en alle toepassingsgebieden van de maatregelen, al maakt dat precies een inhoudelijke beoordeling moeilijk en voorbarig.

OKO apprecieert het feit dat de overheid in de paragrafen rond de beperkte indexatie inspanningen heeft gedaan om het (buitengewoon) basisonderwijs en het (buitengewoon) secundair onderwijs te vrijwaren van de maatregelen die alle andere domeinen en diensten impacteren. Dat belet niet dat bijvoorbeeld de leersteuncentra die nog volop in uitbouw zijn via deze maatregelen afgeremd worden in hun groei. Daarnaast is het gezien de formuleringen nog onduidelijk wat de maatregel voor het (buitengewoon) secundair onderwijs precies zal inhouden, en hoe de onderwijsoverheid dit alles ziet sporen met de klemtoon die ze wil leggen op excellent onderwijs omdat de overheid in het centenboekje nog ernstige besparingen voor het secundair onderwijs aangeeft.

Gezien de stijgende levensduurte en de toenemende kosten die samenhangen met een duurzaam energie- en schoolorganisatiebeleid is het inbouwen van een structureel soliede indexeringsbeleid noodzakelijk voor schoolbesturen.

Tegelijk formuleert OKO bezorgdheid omtrent de verstrenging van de maatregelen inzake de toekenning van de selectieve participatietoelage door de onwettige afwezigheden waarmee rekening wordt gehouden om in te grijpen op de schooltoelage terug te brengen van 2 schooljaren naar 1, omdat dit precies voor de meest kwetsbare leerlingen een contraproductief effect kan hebben.

Het GO! geeft een protocol van niet-akkoord bij het voorontwerp van programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025.

In artikel 9 worden voor het begrotingsjaar 2025 opnieuw aanvullende lesuren, punten en werkingsmiddelen in het kader van de asielproblematiek voorzien. Hoewel we uiteraard tevreden zijn met deze extra middelen, moeten we opnieuw vaststellen dat er nog steeds geen structurele verankering is van deze projectmiddelen. We vragen expliciet – en niet voor het eerst – om een structurele verankering. Niet in het minst omdat het nu – door het tijdelijke karakter – onvoldoende zekerheid biedt voor de betrokken personeelsleden.

De in artikel 52 opgenomen besparingen via de beperkte indexatie van werkingsmiddelen kan het GO! niet steunen. Hoewel we oog en appreciatie hebben voor de inspanning om de pil voor het secundair onderwijs via de 40%-regel te vergulden, kunnen we niet anders dan onze bezwaren te uiten bij deze besparingsmaatregel. Het is immers zo dat deze maatregel niet geïsoleerd in de tijd staat: hij volgt in een rij van eerder genomen beslissingen in vorige legislaturen waarbij besparingen in onderwijs o.a. via het instrument van de index werden doorgevoerd. Dit heeft tot gevolg dat het effect van de huidige maatregel veel groter is door de opeenstapeling van al die eerdere besparingen.

Voor het secundair onderwijs speelt trouwens ook nog mee dat er nog andere besparingen in het vooruitzicht zijn gesteld. In het Vlaamse Centenboekje bij het Vlaams regeerakkoord is een besparingslijn opgenomen onder de titel 'Temperen groei secundair onderwijs' die al in 2027 een bedrag van 153 miljoen euro moet opleveren.

Daarnaast is het ook zo dat niet alleen het secundair onderwijs hierdoor wordt getroffen. Tijdens de onderhandelingen in SCX werd duidelijk dat ook het volwassenenonderwijs, de onderwijsinternaten, de leersteuncentra en andere onderwijsniveaus/-instellingen door deze maatregel zullen getroffen

worden. Ook al wordt het basisonderwijs van deze maatregel gevrijwaard (hetgeen we uiteraard op prijs stellen), kunnen we niet anders dan stellen dat dit een zware impact zal hebben op heel veel van onze instellingen die het nu al moeilijk hebben om hun werking te verzekeren.

Voor het GO! speelt bovendien mee dat we als entiteit van de Vlaamse overheid ook langs andere wegen door deze maatregel worden getroffen. De werkingsmiddelen voor de centrale administratie zullen immers evenzeer gevat worden door deze besparingsronde. Daarnaast zouden ook de middelen voor onderwijsinfrastructuur door deze maatregel getroffen worden. Met andere woorden, niet alleen worden de instellingen in hun loutere werking getroffen, maar ook de inspanningen van het hele GO! om de infrastructurele noden te lenigen worden ondermijnd.

Dergelijke besparingsmaatregelen vallen moeilijk in tijden van personeelstekorten en van het verhogen van de onderwijskwaliteit. Onze leerlingen zijn niet gebaat bij besparingen op verschillende fronten.

Dit alles maakt de totale impact van de besparingsmaatregel voor het GO! onaanvaardbaar groot waardoor een protocol van niet-akkoord onvermijdelijk is.

OVSG geeft een protocol van niet akkoord bij het Voorontwerp van programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025 *(versie OH VR 2024 2510 DOC.1166-2 Programmadecreet begrotingsopmaak 2025 – decreet BIS)*

OVSG waardeert de verlenging van de asielmiddelen en in het bijzonder de volledige indexering van de werkingsmiddelen voor het basisonderwijs.

De Vlaamse Regering beoogt een begrotingsevenwicht in 2027. Dit programmadecreet laat evenwel een aantal vragen voor de toekomst open. Vooreerst is er de generieke besparingsmaatregel binnen de Vlaamse Gemeenschap waarbij alle werkingsmiddelen niet geïndexeerd worden in 2026 en 2027 en slechts voor 50% in 2025, 2028 en 2029. Dit impact hiervan is groot op werkingsmiddelen die reeds beperkt beschikbaar zijn voor onderwijsinternaten, CLB's, leersteuncentra en volwassenenonderwijs. Gezien de beperkte werkingsbudgetten vraagt OVSG om de uitzonderingsmaatregel zoals ingeschreven voor het secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs ook toe te passen voor de onderwijsinternaten, leersteuncentra, CLB's en het volwassenenonderwijs.

Meer specifiek in het volwassenenonderwijs is het onduidelijk hoe de voorziene besparing van 17 miljoen euro, zoals ingeschreven in het Vlaams centenboekje, gerealiseerd wordt. Zo is het niet duidelijk of die beperkte indexatie een onderdeel vormt van de besparing van 17 miljoen euro. Indien de besparing van 17 miljoen euro een bijkomende inspanning vergt voor het volwassenenonderwijs, dan is de besparingsinspanning onevenwichtig groot ten opzichte van het budgettaire aandeel van het volwassenenonderwijs in de Vlaamse begroting.

OVSG waardeert de uitzonderingsmaatregel voor het DKO en het secundair onderwijs door rekening te houden met de opsplitsing van de werkingsmiddelen in een looncomponent van 60%, met volledige indexatie, en een component voor werkingsmiddelen van 40%. Die 40 % zal in 2026 en 2027 niet worden geïndexeerd en in 2025, 2028 en 2029 voor 50 % worden geïndexeerd. Een bijzondere ongerustheid bestaat in de aankondiging in de memorie van toelichting waarbij de gedeeltelijke indexatie van 50% kan worden verlaagd als de noodzaak zich voordoet om de begrotingsinspanningen zoals voorzien in het Vlaams centenboekje alsnog te realiseren. Deze extra budgettaire bevoegdheid aan de Vlaamse regering is aleatoir en zondigt aan het redelijkheidsprincipe aangezien scholen en schoolbesturen in de onzekerheid worden geplaatst bij het realiseren van hun financiële engagementen voor de periode 2025-2029.

Bovendien blijft ook hier de vraag hoe de generieke besparing zich verhoudt tot de aangekondigde besparing van 159 miljoen euro in het secundair onderwijs. Verder wenst OVSG in herinnering te brengen dat sedert de begroting van 2020 deze werkingsmiddelen niet werden geïndexeerd. Deze cumulatieve besparing leidt tot een sterk koopkrachtverlies.

De bovenstaande bedenkingen beargumenteren een protocol van niet-akkoord. Aangezien vandaag reeds wijzigingen aan de huidige versie van het programmadecreet worden aangekondigd, vraagt OVSG naar verdere betrokkenheid en afstemming om een evenwichtige besparing binnen het beleidsdomein Onderwijs te realiseren, het draagvlak hiervoor te faciliteren alsook mbt de investeringen binnen het beleidsdomein Onderwijs zoals voorzien in het Vlaams Centenboekje.

Het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen geeft een protocol van niet akkoord betreffende *Programmadecreet begrotingsopmaak 2025*

Wij willen onze waardering uitspreken voor de openheid en transparantie tijdens de formele onderhandelingen. Het is duidelijk dat onderwijs binnen deze besparingsronde als prioriteit wordt beschouwd, en wij danken voor deze keuze. Het is bemoedigend om te zien dat het belang van onderwijs voor de samenleving wordt erkend.

Toch zijn er nog te veel onduidelijkheden in de huidige begrotingsopmaak om een akkoord te kunnen geven. Er blijven vragen bestaan over essentiële onderdelen van het decreet. Dit betreft onder andere de besparingsplannen voor het volwassenenonderwijs en de onduidelijkheid over de impact op de onderwijsinfrastructuur. Daarnaast is er nog geen bevestiging dat de besparingen voor onderwijs definitief tot 50% beperkt blijven, wat binnen de sector voor onrust zorgt en de langetermijnplanning belemmert. Ten slotte heerst er bezorgdheid over mogelijke aanvullende besparingen in de komende legislatuur, wat de toekomstige stabiliteit van het onderwijsbudget onzeker maakt.

Gezien deze onduidelijkheden kunnen wij op dit moment geen akkoord geven op het Programmadecreet Begrotingsopmaak 2025. Wij verzoeken om meer duidelijkheid en transparantie over deze punten alvorens tot een akkoord te komen.

ACOD Onderwijs geeft een protocol van niet akkoord bij het voorontwerp van programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025

In artikel 52 paragraaf 2 wordt de systematiek bepaald voor de indexering van de werkingsmiddelen binnen de begroting onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap die geen loongebonden uitgaven uitmaken. Hierin wordt bepaald dat deze werkingsmiddelen in 2026 en 2027 niet worden geïndexeerd en dat ze in 2025, 2028 en 2029 maar voor 50% worden verrekend.

Door het feit dat deze regeling onveranderd is gebleven en dus is overgenomen uit vorige legislatuur blijft ACOD Onderwijs consequent met vorige protocollen hieromtrent en kunnen wij met deze regeling niet akkoord gaan.

Als de koopkracht van scholen wordt aangetast door het niet of gedeeltelijk indexeren van de werkingsmiddelen zijn de personeelsleden en leerlingen/ouders hier direct of indirect het slachtoffer van.

Leerkrachten zullen hier direct nadeel van ondervinden omdat ze nog meer van hun eigen salaris moeten investeren in onderwijs dan ze nu al doen om nog op een pedagogisch verantwoorde en kwaliteitsvolle manier les te kunnen geven. Dit ondanks het feit dat er een bepaling is in de rechtspositieregeling van het personeel dat het schoolbestuur de nodige middelen moet voorzien om les te kunnen geven.

Indirect zullen de personeelsleden hier de gevolgen van ondervinden omdat er nog meer “festiviteiten” zullen moeten georganiseerd worden om geld in het laatje te brengen.

Eigen middelen en privé-tijd investeren om de werkingsmiddelen van de school aan te vullen zullen de aantrekkelijkheid van het beroep zeker niet ten goede komen.

Ook de leerlingen en zeker de kansarme leerlingen zullen hier nadeel van ondervinden omdat er bij een gebrek aan werkingsmiddelen ofwel beroep zal gedaan worden op een extra financiële bijdrage van de ouders, of dat er onvoldoende didactische middelen zullen aanwezig zijn om op een kwaliteitsvolle manier les te krijgen.

Bij het Voorontwerp van programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025 geeft COC een protocol van niet akkoord.

Wat betreft het artikel 52§2 stelt COC vast dat het basisonderwijs en het buitengewoon basisonderwijs niet gevat worden door de beperkte indexatie, dat is positief. De andere onderwijsniveaus vallen wél onder de beperkte indexatie, wat eigenlijk neerkomt op een besparing. Voor het secundair onderwijs, buitengewoon secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs geldt er een zogenaamd zachtere maatregel. Dat is ook enigszins positief. Toch blijft dit een nieuwe besparingsmaatregel die bovenop de besparingen komt die we al achter de rug hebben met het programmadecreet bij de begeleiding van de begroting van 2020 en die nu nog steeds doorwerken. De woorden van de overheid dat de maatregelen in onderwijs milder zijn dan voor de andere departementen kloppen in de tekst, maar de Vlaamse regering kan ook andere keuzes maken en dus andere beslissingen nemen over investeringen en uitgaven. Je kan niet het onderste uit de kan vragen van iedereen en tegelijkertijd daar steeds minder middelen tegenover stellen.

Tijdens de bespreking op 5 november werd duidelijk dat de voorliggende tekst veel vragen oproep bij de sociale partners en maar weinig concrete antwoorden vanuit de overheid genereerde. COC uitte daar begrip voor. Rome is ook niet in één dag gebouwd. Na de schorsing werd door een deskundige van begroting toch enige duidelijkheid gecreëerd door de overheid. Maar COC krijgt het moeilijk wanneer de overheid vervolgens vraagt om de dag nadien een protocol af te leveren op basis van een tekst waarvan de impact van de besparingen op dat moment niet voldoende grondig kan ingeschat worden. Dat is volgens COC géén ernstig sociaal overleg.

Nog een reden voor het niet akkoord is van procedurele aard: de procedure waarbinnen de bespreking over dit programmadecreet is verlopen. De uitnodiging met documenten is verzonden per mail op vrijdagmiddag 25 oktober 2024 om 15.09 uur. Deze timing voldoet met zeven werkdagen niet aan de in het syndicaal statuut (Wet van 1974 en KB van 1984) voorziene timing van tenminste 10 werkdagen voor het bezorgen van de uitnodiging met documenten. Ook de hoogdringendheid werd niet ingeroepen.

Er werd op het einde van de vergadering gevraagd om protocollen te bezorgen tegen de volgende dag, 6 november dus. Hetzelfde syndicaal statuut voorziet voor het afsluiten van de onderhandelingen dit: ‘De onderhandeling wordt beëindigd binnen de termijn van dertig dagen sedert de dag van de eerste vergadering waarop het punt ter sprake werd gebracht.’ Na het verstrijken van deze termijn wordt een protocol opgesteld. Dat de overheid argumenteert dat de

protocollen nodig zijn voor verzending naar de Raad van State belet niet dat de termijnen dienen gerespecteerd te worden.

COC is wel tevreden met de toekenning aanvullende VTE, leraarsuren, punten en werkingsmiddelen aan de centra voor basiseducatie en centra voor volwassenenonderwijs. Zo kunnen zij hun opdracht in het kader van de asielproblematiek vervullen. Omdat deze asielproblematiek zich jaar na jaar blijft stellen, vraagt COC om te onderzoeken of er een mogelijkheid is om deze middelen te laten inkantelen. De rechtvaardiging voor deze vraag zit in het feit dat jaarlijks aanvullende middelen worden toegekend op basis van de inzet en de efficiëntie van die inzet door de centra.

Het COV geeft een protocol van niet-akkoord bij het programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025.

Hoewel het COV tevreden is dat niet geraakt wordt aan de indexering van de werkingsmiddelen van het basisonderwijs, kan het COV niet akkoord gaan dat wel bespaard wordt aan de middelen van de leersteuncentra. Het COV benadrukt met het niet akkoord principieel dat het indexeren van werkingsmiddelen cruciaal is voor elke onderwijsinstelling op welk niveau dan ook.

Het COV is tevreden dat de werkingsmiddelen voor het basisonderwijs worden geïndexeerd. Dit is essentieel om de maximumfactuur voor leerlingen te kunnen blijven garanderen. De stijgende kosten van energie, onderhoud van gebouwen en de aanschaf van schoolmateriaal, zoals papier, leerboeken, schrijfgerei en meubilair drukken zwaar op het budget van scholen. Zonder indexering kunnen scholen minder besteden aan hun goede werking, wat ten koste gaat van de kwaliteit van het onderwijs en de wijze waarop onderwijspersoneel kan werken.

Het COV maakt zich vooral ernstige zorgen over de besparingen op de leersteuncentra. Vandaag stijgt de vraag naar ondersteuning alleen maar. Scholen en personeel hebben de grootste moeite om voor iedere leerling het beste onderwijs te kunnen aanbieden. Leersteuncentra hebben vandaag al onvoldoende werkingsmiddelen om de kosten die het personeel moet maken om leersteun te bieden in de scholen degelijk te vergoeden. Besparen op de leersteuncentra zal opnieuw ten koste gaan van de meest kwetsbare leerlingen en zijn daarom onaanvaardbaar.

Met betrekking tot het Voorontwerp van programmadecreet van de begrotingsopmaak 2025, geeft VSOA Onderwijs een protocol van niet akkoord en wenst hierbij volgende opmerkingen te maken:

VSOA Onderwijs betreurt dat niet op alle vragen en bedenkingen van de sociale partners een antwoord werd gegeven zodat ook niet alle maatregelen duidelijk zijn. In de eerste plaats zijn wij wel tevreden dat de niet-indexering niet wordt toegepast in het basisonderwijs en voor personeelsmiddelen. Desondanks kan VSOA Onderwijs niet akkoord gaan met de besparingen in de andere sectoren. VSOA Onderwijs kant zich, zoals steeds, principieel tegen elke vorm van besparingen in het onderwijs. Deze houdt een verlies van koopkracht in voor de instellingen, wat niet zonder gevolgen zal blijven voor leerlingen en leerkrachten.

Brussel,

AFVAARDIGING VAN DE OVERHEID:

VOORZITTERS,

AFVAARDIGING VAN HET GO! ONDERWIJS VAN
DE VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VAN DE
VERENIGINGEN VAN DE INRICHTENDE MACHTEN:

Voor het Katholiek Onderwijs Vlaanderen

Voor het Overleg Kleine Onderwijs-
verstrekkers (FOPEM, IPCO, Steiner-federatie,
VOOP)

Matthias DIEPENDAELE
minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Economie, Innovatie en
Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en
Facilitair Management
Voorzitter SectX en C2
Ondervoorzitter OOC

Voor het GO! onderwijs van de Vlaamse
Gemeenschap:

Voor het Onderwijssecretariaat
voor Steden en Gemeenten van de
Vlaamse Gemeenschap:

Zuhal DEMIR
Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk,
Voorzitter OOC
Ondervoorzitter SectX en C2

Voor het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen:

LEDEN,

AFVAARDIGING VAN DE REPRESENTATIEVE
VAKORGANISATIES:

Voor de Algemene Centrale der
Openbare Diensten:

Melissa DEPRAETERE
Viceminister-president van de Vlaamse Regering
en Vlaams minister van Wonen, Energie en
Klimaat, Toerisme en Jeugd

Voor de Federatie van de Christelijke Syndicaten
der Openbare Diensten:

Hilde CREVITS
Viceminister-president van de Vlaamse Regering
en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en
Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en
Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en
Zeevisserij

Voor het Vrij Syndicaat voor het
Openbaar Ambt:

Ben WEYTS
Viceminister-president van de Vlaamse Regering
en Vlaams minister van Begroting en Financiën,
Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en
Dierenwelzijn

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse Regering;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewest- en gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

Afdeling 1. Financiering lokale besturen: Gemeentefonds

Art. 2. Aan artikel 11, §1, van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds, gewijzigd bij het decreet van 6 juli 2018 en het decreet van 23 december 2021, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“In het geval van een samenvoeging van gemeenten wordt het eerste lid van toepassing als het gewogen gemiddelde van de aanslagvoeten voor de aanvullende personenbelasting of van de opcentiemen op de onroerende voorheffing van de samen te voegen gemeenten, in het jaar dat aan de berekening voorafgaat, lager ligt dan de drempelwaarden van 5 procent of 441 opcentiemen. Voor de berekening van het gewogen gemiddelde wordt aan de verschillende aanslagvoeten voor de aanvullende personenbelasting een wegingsfactor toegekend die overeenstemt met de opbrengst aan personenbelasting waarop elke aanslagvoet van toepassing is, in verhouding tot de totale opbrengst aan personenbelasting voor de samen te voegen gemeenten. Voor de berekening van het gewogen gemiddelde van de opcentiemen op de onroerende voorheffing wordt aan de verschillende tarieven een wegingsfactor toegekend die overeenstemt met het aandeel van het belastbaar kadastraal inkomen waarop elk tarief van toepassing is, in verhouding tot het totale belastbare kadastrale inkomen van de samen te voegen gemeenten.”.

Hoofdstuk 3. Onderwijs en Vorm

Afdeling 1. Toekenning jaarlijkse aanvullende voltijdsequivalenten/leraarsuren/punten/werkingsmiddelen ten behoeve van de asiel-problematiek

Art. 3. Aan artikel 196sexies, §1, van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, ingevoegd bij het decreet van 18 december 2015 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 22 december 2023, wordt een elfde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Ten laste van het begrotingsjaar 2025 worden 32.955,75 aanvullende leraarsuren, 481,99 aanvullende punten en een bedrag van 604.847,18 euro aan werkingsmiddelen aan de centra voor volwassenenonderwijs en 132,96 aanvullende vte, 2192,09 aanvullende punten en een bedrag van 1.627.652,82 euro aan werkingsmiddelen aan de centra voor basiseducatie toegekend.”.

Afdeling 2. Aanpassing indexering investeringsmiddelen Hogere Zeevaartschool

Art. 4. In artikel 4 van het decreet van 20 februari 2009 betreffende de Hogere Zeevaartschool, gewijzigd bij de decreten van 18 december 2009, 22 december 2017 en 18 december 2020, worden paragraaf 1 en 2 vervangen door wat volgt:

“§1. Naast de werkingsuitkering ontvangt de Hogere Zeevaartschool een bedrag van 194.000 euro voor investeringsmiddelen (prijsniveau 2024).

§2. Vanaf het begrotingsjaar 2025 wordt het bedrag van de investeringsmiddelen, vermeld in paragraaf 1, geïndexeerd aan de hand van de indexeringsformule, vermeld in artikel III.46, §5, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013.”.

Afdeling 3. Huursubsidies AGION voor tijdelijke modulaire units

Art. 5. In artikel 60, §1, eerste lid, van het programmadecreet van 9 juli 2021 bij de aanpassing van de begroting 2021, wordt het bedrag “750.000 euro” vervangen door het bedrag “2.000.000 euro”.

Afdeling 4. Investeringsstoelage van 20.000.000 euro aan de Hogere Zeevaartschool voor het vernieuwbouwproject

Art. 6. Aan artikel 4 van het decreet van 20 februari 2009 betreffende de Hogere Zeevaartschool, gewijzigd bij de decreten van 18 december 2009, 22 december 2017 en 18 december 2020, wordt een paragraaf 6 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§6. Als aanvulling op het bedrag, vermeld in paragraaf 1, kan de Vlaamse Regering in begrotingsjaar 2025 een eenmalige bijkomende investeringstoelage van 20.000.000 euro toekennen aan de Hogere Zeevaartschool in het kader van het renovatie- en nieuwbouwproject. De daaraan gekoppelde betaalkredieten worden over vijf jaar gespreid: 10 procent wordt uitbetaald in 2025, 20 procent in 2026, 30 procent in 2027, 20 procent in 2028 en 20 procent in 2029.

De Hogere Zeevaartschool dient voor de toekenning een inhoudelijk dossier in bij de Vlaamse Regering dat minstens bestaat uit de volgende elementen:

- 1° een actuele en realistische bouwprijs met inbegrip van ecologische technieken;
- 2° een degelijke projectmatige opvolging van het bouwproces;
- 3° een regelmatige rapportering aan de regeringscommissaris;
- 4° een engagementsverklaring van externe partijen.

De Vlaamse Regering is gemachtigd om het betalingsritme te koppelen aan eventueel bijkomende voorwaarden omtrent cofinanciering.”.

Afdeling 5. Technische aanpassing berekeningswijze van het werkingsbudget bijkomende verblijfsdagen onderwijsinternaten

Art. 7. In artikel 37 van het decreet van 16 juni 2023 over de onderwijsinternaten, gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§2. Vanaf het begrotingsjaar 2025, dat de werkingsmiddelen omvat voor het schooljaar 2024-2025, wordt het werkingsbudget voor de werking op bijkomende verblijfsdagen berekend door het bedrag van 7,22 euro per ingevulde

bijkomende verblijfsdag te vermenigvuldigen met coëfficiënt A1. De coëfficiënt A1 wordt als volgt berekend: $A1 = (Cx-1/Cx-2)$, waarbij:

- 1° Cx-1: de gezondheidsindex van de maand januari van het begrotingsjaar x-1;
- 2° Cx-2: de gezondheidsindex van de maand januari van het begrotingsjaar x-2.”;

2° paragraaf 3 wordt opgeheven;

3° in paragraaf 4 wordt de zinsnede “GW_BV” vervangen door de woorden “het bedrag berekend volgens de bepalingen in paragraaf 2”.

Art. 8. Artikel 168 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 168. Voor het begrotingsjaar 2024, dat de werkingsmiddelen omvat voor het schooljaar 2023-2024, bedraagt het bedrag per ingevulde bijkomende verblijfsdag 7,22 euro. Voor de toepassing van artikel 37, §4, wordt voor het schooljaar 2023-2024, voor de internaten die op 31 augustus 2023 overeenkomstig artikel III.4 van de codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 opgenomen waren in de financiering of subsidiëring, en de onderwijsinternaten die ontstaan zijn op 1 september 2023 uit een fusie van internaten die op 31 augustus 2023 overeenkomstig artikel III.4 van de codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 opgenomen waren in de financiering of subsidiëring, het aantal ingevulde bijkomende verblijfsdagen bekomen door de optelsom van het aantal ingevulde bijkomende verblijfsdagen tijdens de maanden januari 2023 tot en met mei 2023 te vermenigvuldigen met 2,4.

Voor de toepassing van artikel 37, §4, wordt voor het schooljaar 2024-2025, voor de internaten die op 31 augustus 2023 overeenkomstig artikel III.4 van de codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 opgenomen waren in de financiering of subsidiëring, en de onderwijsinternaten die ontstaan zijn op 1 september 2023 uit een fusie van internaten die op 31 augustus 2023 overeenkomstig artikel III.4 van de codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 opgenomen waren in de financiering of subsidiëring, het aantal ingevulde bijkomende verblijfsdagen opgeteld tijdens de maanden februari 2023 tot en met januari 2024.”.

Hoofdstuk 4. Omgeving

Afdeling 1. Subsidiëring van stockage, transport en installatie van mobiele woonunits en van infrastructuurwerken voor de inzet ervan

Art. 9. In artikel 1.3, §1, eerste lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, wordt een punt 27°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“27°/1 mobiele woonunit: woonvorm die gekenmerkt wordt door flexibiliteit en verplaatsbaarheid, bestemd voor tijdelijke bewoning;”.

Art. 10. In boek 5, deel 2, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, wordt aan titel 3 de zinsnede “en stockage, transport en installatie van mobiele woonunits en de daarvoor noodzakelijke infrastructuurwerken” toegevoegd.

Art. 11. In artikel 5.22 van dezelfde codex wordt tussen het tweede en het derde lid, een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“De Vlaamse Regering kan, afhankelijk van de kredieten die daartoe op de begroting van het Vlaamse Gewest worden ingeschreven, een subsidie verlenen voor stockage, transport en installatie van mobiele woonunits die dienen voor de tijdelijke huisvesting van huurders van sociale huurwoningen en voor de daarvoor noodzakelijke infrastructuurwerken.”.

Art. 12. In artikel 5.23 van dezelfde codex worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 2° worden tussen het woord “woningen” en het woord “in” de woorden “of de mobiele woonunits” ingevoegd;

2° er wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“4° mobiele woonunits als vermeld in artikel 5.22, derde lid, te stockeren, te transporteren, te installeren en het perceel waarop de mobiele woonunits geplaatst worden, aan te leggen.”.

Art. 13. In artikel 5.24, eerste lid, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 9 juli 2021, worden tussen de zinsnede “artikel 5.23, 2°,” en het woord “kunnen” de woorden “met uitzondering van de infrastructuurwerken die betrekking hebben op tijdelijke voorzieningen voor mobiele woonunits” ingevoegd.

Afdeling 2. Aanpassingen Decreet Integraal Waterbeleid (decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018)

Art. 14. In artikel 4.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, gewijzigd bij de decreten van 21 oktober 2022, 22 december 2023 en 26 april 2024, wordt punt 15° vervangen door wat volgt:

“15° toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving: de gewestelijke toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving vermeld in artikel 12, 1°, en artikel 12, 9° tot en met 9°/3, van het besluit van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en de provinciale en lokale toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving, zoals bedoeld in artikel 13 van hetzelfde besluit;”.

Art. 15. In artikel 4.2.2.1.2 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede “artikel 4.2.2.1 §1 en §3” wordt vervangen door de zinsnede “4.2.2.1, eerste lid, 1° en 3°”;

2° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Vanaf heffingsjaar 2024 worden de heffingsplichtigen, vermeld in het eerste lid, bij wijze van overgangsmaatregel vrijgesteld van heffing voor het door Brabant Water N.V. gefactureerd waterverbruik dat vóór 1 januari 2024 verbruikt werd.”.

Art. 16. In artikel 4.2.2.1.3, §2, wordt de zinsnede “4.2.2.1. §2 en §3” vervangen door de zinsnede “4.2.2.1, eerste lid, 2° en 3°”.

Art. 17. In artikel 4.2.2.1.5, §2, derde lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 23 december 2021, wordt punt 5° opgeheven.

Art. 18. In artikel 4.2.2.5.1 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "k: het thermisch belast koelwater zoals bedoeld in artikel 4.2.2.3.1.;" vervangen door de zinsnede "K: het thermisch belast koelwater zoals bedoeld in artikel 4.2.2.3.1.;".

Art. 19. Aan artikel 4.2.4.2 van hetzelfde decreet wordt een vierde paragraaf toegevoegd, die luidt als volgt:

"§4. Correcte en volledige meldingen of aanvragen gedaan via de daarvoor bestemde digitale loketten ingericht in het kader van hoofdstuk 5 van titel 2 van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022 en artikel 30 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 mei 2021 tot uitvoering van diverse bepalingen uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het toezicht op de naleving van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, volstaan als melding zoals bedoeld in de eerste paragraaf."

Art. 20. In artikel 4.3.1.2.1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt de zinsnede "4.2.2.2.1., §1 en §3" vervangen door de zinsnede "4.2.2.2.1, eerste lid, 1° en 3°";
- 2° in paragraaf 2 wordt de zinsnede "4.2.2.2.1, §2 en §3" vervangen door de zinsnede "4.2.2.2.1, eerste lid, 2° en 3°".

Afdeling 3. Decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen – OVAM-heffingen

Art. 21. In artikel 46, §2, vijfde lid, punt 8°, 9°, 10° en 11°, van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, vervangen en toegevoegd bij het decreet 8 juli 2016 en gewijzigd bij de decreten 8 juli 2017 en 30 juni 2023 worden de jaargetallen "2024", "2025", "2026" en "2027" vervangen door respectievelijk de jaargetallen "2025", "2026", "2027" en "2028".

Art. 22. In artikel 46, §3, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij decreet van 8 juli 2016, wordt punt 6° vervangen door wat volgt:

"6° vanaf 1 juli 2016 voor het verbranden of meeverbranden in een daartoe vergunde inrichting van gevaarlijke afvalstoffen geproduceerd in een ander land dan België en die worden overgebracht onder toepassing van de bepalingen van de verordening (EG) nr. 1013/2006 van 14 juni 2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen.

Het nultarief geldt zowel voor de ingevoerde gevaarlijke afvalstoffen die rechtstreeks naar de verbrandings- of meeverbrandingseenheid worden overgebracht als voor de ingevoerde gevaarlijke afvalstoffen die na een nuttige voorbehandeling in een daartoe vergunde inrichting, al of niet samen met Vlaamse afvalstoffen, worden verbrand of meeverbrand.

Onverminderd de bepalingen hierboven geldt het nultarief slechts voor die hoeveelheden die overeenkomstig de goedkeuring van OVAM aan de gestelde voorwaarden voldoen en volledig traceerbaar zijn;"

Afdeling 4. Het decreet van 19 mei 2006 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en energie – opbrengst houtverkoop

Art. 23. Artikel 36, 1°, van het decreet van 19 mei 2006 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en energie, wordt opgeheven.

Afdeling 5. Wijziging van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024 wat betreft bestuurlijke sanctieprocedure

Art. 24. Aan artikel 63, §2, 1°, van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024, wordt een punt j) toegevoegd, dat luidt als volgt:

“j) de administratieve boetes bedoeld in artikel 41bis van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren.”.

Art. 25. Aan artikel 85 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “met uitzondering van artikel 34, §4 en §5, derde lid, c), artikel 41bis en artikel 42quater die opgeheven worden op 1 januari 2026.” toegevoegd.

Art. 26. Aan artikel 86 van hetzelfde decreet wordt een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“7° artikel 63, §2, 1°, i), artikel 64, §5, artikel 70 en artikel 71, die in werking treden op 1 januari 2026.”

Afdeling 6. Wijziging van artikel 14 van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024

Art. 27. In artikel 14 van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt de zin “De retributie voor de initiële registratie bij honden wordt verhoogd met een bijdrage van vier euro, die ook ten laste komt van de verantwoordelijke van het dier.” vervangen door de zin “De retributie voor de initiële registratie bij honden respectievelijk katten wordt verhoogd met een bijdrage van acht euro respectievelijk twee euro, die ook ten laste komt van de verantwoordelijke van de dieren.”;

2° er wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De dierenasielen die zijn erkend als vermeld in artikel 17, §1, worden van de betaling van de bijdrage, vermeld in het tweede lid, vrijgesteld.”.

Hoofdstuk 5. Financiën en Begroting

Afdeling 1. De afschaffing van de verminderingen voor onroerende voorheffing voor energiezuinige woningen

Art. 28. In artikel 2.1.5.0.1, §2, eerste lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, gewijzigd bij de decreten van 18 december 2015, 23 december 2016 en 19 november 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 5° wordt in de tabel de rij

“	vanaf 1 januari 2023	/	E60	”
---	----------------------	---	-----	---

vervangen door de rij:

“

vanaf 1 januari 2023 tot en met 30 september 2025	/	E60
---	---	-----

”;

2° in punt 6° en 7° wordt de zinsnede “na 31 december 2022” telkens vervangen door de zinsnede “vanaf 1 januari 2023 tot en met 30 september 2025”.

Afdeling 2. De verlenging van de verdachte periode in de erfbelasting

Art. 29. In artikel 2.7.1.0.5, §1, eerste lid, en §2, eerste lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2014, wordt het woord “drie” telkens vervangen door het woord “vijf”.

Art. 30. In artikel 2.7.1.0.6, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2014 en vervangen bij het decreet van 23 december 2016, wordt het woord “drie” vervangen door het woord “vijf”.

Art. 31. In artikel 2.7.3.2.5, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2014 en gewijzigd bij het decreet van 15 maart 2024, wordt het woord “drie” vervangen door het woord “vijf”.

Art. 32. In artikel 3.13.1.3.1, §6, vijfde lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2014, wordt het woord “drie” vervangen door het woord “vijf”.

Afdeling 3. Registratiebelasting – verlaging van het tarief bij aankoop van een enige eigen woning

Art. 33. In artikel 2.9.4.2.11, §1, eerste lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, ingevoegd bij het decreet van 18 mei 2018 en gewijzigd bij de decreten van 20 december 2019 en 23 december 2021, wordt de zinsnede “3%” vervangen door de zinsnede “2%”.

Art. 34. Artikel 2.9.5.0.5, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 mei 2018 en vervangen bij het decreet van 23 december 2021, wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Als er voor alle verkrijgers toepassing wordt gemaakt van het verlaagde tarief, vermeld in artikel 2.9.4.2.11, §1, eerste lid, en als de totale belastbare grondslag van het onroerend goed niet hoger is dan 220.000 euro, wordt er een rechtenvermindering toegestaan van 1867 euro op het totaal van de op de aankoop berekende rechten. Als het verschuldigde verkooprecht lager is dan 1867 euro, dan wordt de rechtenvermindering verlaagd tot het bedrag van dit verkooprecht.

Als er slechts voor sommige verkrijgers toepassing wordt gemaakt van het verlaagde tarief, vermeld in artikel 2.9.4.2.11, §1, eerste lid, en als de totale belastbare grondslag van het onroerend goed niet hoger is dan 220.000 euro, wordt de rechtenvermindering van 1867 euro herleid tot het breukdeel van deze bedragen dat overeenstemt met het aandeel van de betrokken verkrijgers in de totale aankoop. Als het door deze verkrijgers verschuldigde verkooprecht lager is dan het overeenkomstige breukdeel van 1867 euro, dan wordt de rechtenvermindering verlaagd tot het bedrag van het wettelijk aandeel van deze verkrijgers in het totale verschuldigde verkooprecht.

Als er slechts voor een deel van de verkrijging toepassing wordt gemaakt van het verlaagd tarief, vermeld in artikel 2.9.4.2.11, §1, eerste lid, en als de totale belastbare grondslag van het onroerend goed niet hoger is dan 220.000 euro, wordt de rechtenvermindering van 1867 euro herleid tot het breukdeel van dat bedrag dat overeenstemt met het aandeel van de verkrijging waarvoor het verlaagde tarief, vermeld in artikel 2.9.4.2.11, §1, eerste lid, wordt toegepast.

Voor de onroerende goederen gelegen op het grondgebied van de kernsteden en de gemeenten van de Vlaamse Rand rond Brussel zoals bepaald in artikel 1.1.0.0.2, twaalfde lid, 8° en 9°, wordt de rechtenvermindering, vermeld in het eerste lid, toegestaan als de totale belastbare grondslag van het onroerend goed niet hoger is dan 240.000 euro.”.

Art. 35. Aan titel 5 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt een artikel 5.0.0.0.20 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 5.0.0.0.20. Artikel 2.9.4.2.11, §1, eerste lid, en artikel 2.9.5.0.5, §1, zijn van toepassing op overeenkomsten houdende zuivere aankoop gesloten vanaf 1 januari 2025, of, in afwijking daarvan, op authentieke akten verleden vanaf 1 januari 2025, wanneer de overeenkomsten houdende zuivere aankoop waarop de akten betrekking hebben, gesloten zijn voor 1 januari 2025.”.

Afdeling 4. Afschaffing verlaagde tarieven verkooprecht en schenkbelasting voor gebouwen die energetische gerenoveerd worden

Art. 36. In artikel 2.8.4.3.1, §1, eerste lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, ingevoegd bij het decreet van 3 juli 2015 en gewijzigd bij de decreten van 18 december 2015 en 8 december 2017, wordt tussen de zinsnede “gedaan met ingang van 1 juli 2015” en de zinsnede “, berekend volgens het tarief” de zinsnede “en voor 1 januari 2025” ingevoegd.

Art. 37. In artikel 2.9.4.2.12, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 mei 2018 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 9 december 2022, wordt tussen de zinsnede “wordt verminderd tot 1%” en de zinsnede “als aan al de volgende voorwaarden is voldaan” de zinsnede “voor verkoopovereenkomsten gesloten voor 1 januari 2025,” ingevoegd.

Afdeling 5. Aanpassing belastingtarief automatische ontspanningstoestellen (categorie 1)

Art. 38. In artikel 2.13.4.0.1, eerste lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, ingevoegd bij het decreet van 7 december 2018 en gewijzigd bij het decreet van 25 november 2022, wordt in de tabel de rij

“

1	4000
---	------

”

vervangen door de rij

“

1	4600
---	------

”.

Afdeling 6. Personenbelasting: opheffing van de belastingvermindering in de personenbelasting voor wijk-werken en dienstencheques

Art. 39. In titel II, hoofdstuk III, afdeling I, van het Wetboek van 10 april 1992 van de Inkomstenbelastingen wordt onderafdeling IIquater, die bestaat uit artikel 145/21 tot en met 145/23, opgeheven.

Art. 40. Artikel 145/21 van hetzelfde wetboek, gewijzigd bij het decreet van 7 juli 2017 en het decreet van 20 december 2019, wordt opgeheven.

Art. 41. Artikel 145/22 van hetzelfde wetboek wordt opgeheven.

Art. 42. Artikel 145/23 van hetzelfde wetboek, gewijzigd bij het decreet van 21 december 2018, wordt opgeheven.

Afdeling 7. Aanpassing tarieven kilometerheffing

Art. 43. In artikel 2.4.4.0.2, eerste lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, vervangen bij het decreet van 3 juli 2015 en gewijzigd bij de decreten van 20 december 2019 en 2 april 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 2° wordt het getal "13" vervangen door het getal "13,5";

2° in punt 4° wordt de tabel vervangen door de volgende tabel:

"

maximaal toegestane totaalgewicht	G
maximaal toegestane totaalgewicht hoger dan 3,5 ton en lager dan 12 ton	-10,1
maximaal toegestane totaalgewicht hoger dan of gelijk aan 12 ton en niet hoger dan of gelijk aan 32 ton	-1,7
maximaal toegestane totaalgewicht hoger dan 32 ton	0,8

";

3° in punt 8° wordt de tabel vervangen door de volgende tabel:

"

EURO-emissieklasse	Ex
euro 6 of hoger	1,2
euro 5 of EEV	2,2
euro 4	3,4
euro 3	6,6
overige EURO-emissieklassen	8,6

".

Afdeling 8. Beperkte indexatie werkingsmiddelen

Art. 44. §1. Voor de werkingsmiddelen binnen de begroting van de Vlaamse Gemeenschap die geen loongebonden uitgaven uitmaken en waarvan de evolutie gekoppeld is aan de schommelingen van een prijsindexcijfer, wordt de indexaanpassing in het begrotingsjaar 2025, 2028 en 2029 voor 50 procent verrekend. In de begrotingsjaren 2026 en 2027 wordt geen indexaanpassing verrekend.

Het eerste lid is niet van toepassing op:

- 1° de forfaitaire kostenvergoedingen, vermeld in artikel 16 van het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg;
- 2° de kostenvergoeding, vermeld in artikel 65, 1°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 november 2013 houdende de subsidies en de eraan gekoppelde voorwaarden voor de realisatie van specifieke dienstverlening door gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters;
- 3° het zakgeld, vermeld in artikel 42 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 betreffende de erkenningsvoorwaarden en de subsidienormen voor voorzieningen in de jeugdhulp;
- 4° de tarieven voor zakgeld als vermeld in bijlage 3 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 betreffende de erkenningsvoorwaarden en de subsidienormen voor voorzieningen in de jeugdhulp;
- 5° het vrij besteedbaar bedrag, vermeld in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2008 tot bepaling van het bedrag, de voorwaarden voor de toekenning en de wijze van vereffening van een vrij besteedbaar bedrag voor minderjarigen aan wie residentiële jeugdhulpverlening wordt geboden in voorzieningen die erkend zijn en gesubsidieerd worden door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;
- 6° de tegemoetkoming in de installatiekost en de huurprijs voor woonbehoeftige huurders, vermeld in artikel 5.73. van de Vlaamse Codex Wonen van 17 juli 2020;
- 7° de tegemoetkoming in de huurprijs voor kandidaat-huurders, vermeld in artikel 5.74. van de Vlaamse Codex Wonen van 17 juli 2020;
- 8° de werkondersteunende maatregelen, vermeld in artikel 9 en de forfaitaire subsidie voor organisatieondersteunende maatregelen, vermeld in artikel 19 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling;
- 9° de premie, vermeld in artikel 94, §1, van de programmawet van 30 december 1988;
- 10° de tegemoetkomingen voor mobiliteitshulpmiddelen, vermeld in artikel 105 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming;
- 11° de studietoelagen, vermeld in artikel 4 van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap;
- 12° het instandhoudingsforfait, vermeld in artikel 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2017 betreffende de subsidiëring van infrastructuur van ziekenhuizen.

§2. Voor de werkingsmiddelen binnen de begroting onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap die geen loongebonden uitgaven uitmaken en waarvan de evolutie gekoppeld is aan de schommelingen van een prijsindexcijfer wordt de indexaanpassing in het begrotingsjaar 2025, 2028 en 2029 voor 50 procent verrekend. In de begrotingsjaren 2026 en 2027 wordt geen indexaanpassing verrekend.

Toepassing van het eerste lid houdt de niet-verrekening in van de indexaanpassing op:

- 1° 40 procent van de aanpassingscoëfficiënt A2 van de werkingsmiddelen van het gewoon en het buitengewoon secundair onderwijs, vermeld in artikel 243, §3, en artikel 324, §3, van de Codex Secundair Onderwijs;

- 2° 40 procent van de aanpassingscoëfficiënt A van de werkingsmiddelen van het deeltijds kunstonderwijs, vermeld in artikel 83 en 84 van het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs en in artikel 8 van het besluit van 4 mei 2018 van de Vlaamse Regering betreffende het opleidingsaanbod, de structuur, organisatie en financiering van de Koninklijke Beiaardschool Jef Denyn in Mechelen.

In afwijking van het eerste lid is de niet-verrekening van de indexaanpassing niet van toepassing op de werkingsmiddelen van het gewoon en het buitengewoon basisonderwijs.

Hoofdstuk 6. Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Landbouw

Afdeling 1. Ontbinding en vereffening van de Vlaamse Participatiemaatschappij

Art. 45. De Vlaamse Regering wordt ertoe gemachtigd om over te gaan tot de ontbinding en de vereffening van de Vlaamse Participatiemaatschappij volgens de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen van 23 maart 2019, desgevallend met toepassing van artikel 2:80 van dit Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen van 23 maart 2019.

De Vlaamse Regering wordt ertoe gemachtigd de activa en passiva van de Vlaamse Participatiemaatschappij over te nemen, met inbegrip van de door deze laatste aangehouden participaties.

Art. 46. In artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid, gewijzigd bij het decreet van 7 december 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° punt 3° en 4° worden opgeheven;
- 2° punt 5° wordt vervangen door wat volgt:

“5° de investeringsmaatschappijen: de vennootschappen LRM en PMV;”.

Art. 47. In artikel 3 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 3 juli 2015 en 7 december 2018, wordt paragraaf 5 opgeheven.

Art. 48. In hoofdstuk III van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 3 juli 2015 en 7 december 2018, wordt 'Afdeling 3. Missie, taken en maatschappelijk doel van VPM', die bestaat uit artikel 6, opgeheven.

Art. 49. In artikel 2 van het decreet van 19 december 2014 houdende de Vlaamse Vastgoedcodex, gewijzigd bij decreet van 10 november 2022, wordt punt 5° opgeheven.

Art. 50. In artikel 4, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 7 december 2018 en 29 maart 2019, wordt punt 4° opgeheven.

Art. 51. In artikel 5 van hetzelfde decreet worden in punt 1° de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° de woorden “LRM, PMV en VPM” worden vervangen door de woorden “LRM en PMV”;
- 2° in punt a) en b) worden de woorden “LRM, PMV of VPM” telkens vervangen door de woorden “LRM of PMV”;
- 3° punt e) wordt opgeheven.

Art. 52. In artikel 16 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 7 december 2018 en 29 maart 2019, worden in punt 5° de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° de woorden "LRM, PMV en VPM" worden vervangen door de woorden "LRM en PMV";
- 2° in punt a) en b) worden de woorden "LRM, PMV of VPM" telkens vervangen door de woorden "LRM of PMV";
- 3° punt e) wordt opgeheven.

Art. 53. In artikel I.3, 4°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, gewijzigd bij de decreten van 19 juni 2020, 2 april 2021, 16 december 2022 en 22 december 2023, wordt punt y) opgeheven.

Art. 54. De Vlaamse Regering wordt ermee belast de bestaande wets- en decreet-bepalingen te wijzigen, te vervangen of op te heffen om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van deze afdeling.

De besluiten die krachtens dit artikel worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet zijn bekrachtigd twaalf maanden na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt terug tot de voormelde datum van inwerkingtreding.

Afdeling 2. Wijziging samenstelling van de raad van bestuur van VDAB

Art. 55. Artikel 7 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiek-rechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding" wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 7. §1. VDAB wordt bestuurd door een raad van bestuur, die samengesteld is uit:

- 1° een voorzitter die door de Vlaamse Regering wordt benoemd uit de onafhankelijke leden, vermeld in punt 3°;
- 2° vier bestuurders die worden aangesteld op voordracht van de representatieve werkgeversorganisaties en vier bestuurders die worden aangesteld op voordracht van de representatieve werknemersorganisaties;
- 3° zeven onafhankelijke bestuurders die worden aangesteld op voordracht van de raad van bestuur;
- 4° de gedelegeerd bestuurder van VDAB, vermeld in artikel 14, eerste lid;
- 5° twee regeringscommissarissen die worden aangesteld conform artikel III.13 van het Bestuursdecreet.

De leden van de raad van bestuur, vermeld in 1°, 2° en 3°, zijn stemgerechtigd.

§2. De bepalingen van artikel III.40 tot en met III.43 van het Bestuursdecreet zijn van toepassing op de onafhankelijke bestuurders van de raad van bestuur."

Afdeling 3. Wijziging van de overgangsregeling voor de doelgroepvermindering voor oudere zittende werknemers

Art. 56. In artikel 76, tweede lid, van het programmadecreet van 22 december 2023 bij de begroting 2024 wordt de zinsnede "oudere werknemers die op 30 juni 2024 minimaal 62 jaar zijn" vervangen door de zinsnede "oudere zittende werknemers die op 30 juni 2024 minimaal 62 jaar zijn" en wordt de zinsnede "30 juni 2028" vervangen door de zinsnede "30 juni 2025".

Afdeling 4. Opheffing van de sectorale doelgroepvermindering voor huispersoneel

Art. 57. In de programmawet van 24 december 2002 (I) wordt onderafdeling 11, ingevoegd bij de wet van 24 april 2014, die bestaat uit artikel 353bis/11, opgeheven.

Afdeling 5. Stopzetting maatregel Derde Arbeidscircuit (DAC)

Art. 58. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om een opheffings- en vergoedingsregeling uit te vaardigen ten behoeve van werknemers met een DAC-statuuut.

Onder DAC-statuuut wordt de regeling verstaan die is vastgesteld bij koninklijk besluit nr. 25 van 24 maart 1982 tot opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector.

Afdeling 6. Stopzetting van de maatregel gesubsidieerde contractuelen (gesco)

Art. 59. In dit artikel wordt verstaan onder gescoregeling: de regeling die is vastgesteld bij:

- 1° het besluit van de Vlaamse Regering van 27 oktober 1993 tot veralgemening van het stelsel van gesubsidieerde contractuelen;
- 2° het besluit van de Vlaamse Regering van 27 oktober 1993 houdende uitvoering van het koninklijk besluit nr. 474 van 28 oktober 1986 tot opzetting van een stelsel van door de Staat gesubsidieerde contractuelen bij sommige plaatselijke besturen.

De werkgever kan werknemers die zijn tewerkgesteld overeenkomstig de gescoregeling niet meer vervangen met ingang van 1 februari 2025.

Art. 60. Het besluit van de Vlaamse Regering van 27 oktober 1993 tot veralgemening van het stelsel van gesubsidieerde contractuelen, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2023, wordt opgeheven op 1 juli 2025.

Art. 61. Het besluit van de Vlaamse Regering van 27 oktober 1993 houdende uitvoering van het koninklijk besluit nr. 474 van 28 oktober 1986 tot opzetting van een stelsel van door de Staat gesubsidieerde contractuelen bij sommige plaatselijke besturen, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 27 februari 2015 wordt opgeheven op 1 juli 2025.

Afdeling 7. Hervorming Vlaams opleidingsverlof en verankering gemeenschappelijk initiatiefrecht

Art. 62. In artikel 109, van de herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen, vervangen bij het decreet van 12 oktober 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, 1°, wordt punt d) vervangen door wat volgt:

“d) de beroepskwalificerende trajecten, vermeld in artikel 2, 2°, van het decreet van 26 april 2019 betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader;”;

2° in het eerste lid van paragraaf 2 wordt de zinsnede “paragraaf 1, 1°, a), b) en e), 2°, 3° en 4°” vervangen door de zinsnede “paragraaf 1, 1°, a), b) en e), en 2°”;

3° in paragraaf 2 worden een vijfde en zesde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“De arbeidsmarktgerichte opleidingen, vermeld in paragraaf 1, 3° en 4°, geven recht op Vlaams opleidingsverlof als ze voldoen aan de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt. Voor bedrijfsinterne opleidingen wordt het verkrijgen van een gunstig preadvies dat de arbeidsmarktgerichtheid van de opleiding nagaat, ingevoerd als extra beperkende voorwaarde.

De bedrijfsinterne opleidingen, vermeld in het vijfde lid, zijn opleidingen die de werkgever organiseert voor werknemers van de eigen onderneming en waarbij de geleerde vaardigheden primair in het belang zijn van het functioneren van de onderneming.”.

Art. 63. In artikel 111 van dezelfde wet, vervangen bij het decreet van 12 oktober 2018, wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

“§1. De werknemer beslist autonoom om een arbeidsmarktgerichte of loopbaangerichte opleiding te volgen in het kader van het Vlaams opleidingsverlof. De werknemer neemt hiervoor zelf initiatief of kan ingaan op een voorstel van zijn werkgever.

De werknemer heeft het recht om op het werk afwezig te zijn, met behoud van het geplafonneerde loon dat op het gewone tijdstip moet worden uitbetaald, om opleiding te volgen, om te studeren of om examens af te leggen.

De Vlaamse Regering bepaalt de modaliteiten voor de aanvraag en voor de afwezigheid op het werk.”.

Art. 64. Artikel 109 van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen, zoals gewijzigd bij artikel 70 van dit decreet, is niet van toepassing op de al aangevatte opleidingen die op 1 september 2025 niet zijn afgerond.

Hoofdstuk 7. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Afdeling 1. Aanpassing van het Groeipakketdecreet van 2018 in kader van het regeerakkoord

Art. 65. In artikel 3, §1, van het Groeipakketdecreet van 2018, gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 23° wordt opgeheven;

2° in punt 35° wordt de zinsnede “, de kleutertoeslag” opgeheven;

3° in punt 44°, c), wordt de zinsnede “, de kleutertoeslagen” opgeheven.

Art. 66. In artikel 4, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 20 december 2019, 23 december 2021 en 16 december 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het vierde lid wordt tussen de zinsnede “vanaf 1 januari 2020” en de zinsnede “jaarlijks op 1 september” de zinsnede “tot en met 31 december 2024” ingevoegd;

2° in het vijfde lid wordt de zinsnede “In afwijking van het voorgaande lid start de jaarlijkse verhoging met een index van 2 procent, zoals opgenomen in het vorige lid, voor het bedrag” vervangen door de zinsnede “In afwijking van het voorgaande lid wordt het bedrag”;

3° in het vijfde lid wordt de zinsnede “vanaf 1 januari 2025” vervangen door de zinsnede “tot en met 31 december 2024 niet jaarlijks verhoogd met een index van 2 procent”;

4° een achtste lid wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De bedragen van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, vermeld in deel 1 en 3 van boek 2 en deel 2 van boek 5, die ingevolge de toepassing van het vierde tot en met zesde lid werden bekomen op 31 december 2024, worden vanaf 1 januari 2025 jaarlijks op 1 september aangepast overeenkomstig de procentuele stijging van de afgevlakte gezondheidsindex voor de maand juli van het jaar van de indexering, ten opzichte van de afgevlakte gezondheidsindex voor de maand juli van het jaar dat het jaar van de indexering voorafgaat, met een jaarlijkse minimale procentuele stijging van 2 procent.”.

Art. 67. In artikel 5 van hetzelfde decreet, worden de volgende wijzigingen aangebracht;

1° in paragraaf 1, eerste en tweede lid, wordt de zinsnede “en de kleutertoeslagen,” telkens opgeheven;

2° paragraaf 3 wordt opgeheven.

Art. 68. In artikel 27, §1, punt 2°, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 22 maart 2019, worden de woorden “en het daaraan voorafgaande schooljaar” opgeheven.

Art. 69. In artikel 28, §1, punt 2°, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 22 maart 2019, worden de woorden “en het daaraan voorafgaande schooljaar” opgeheven.

Art. 70. In artikel 30, §2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 22 maart 2019 en 3 juli 2020, wordt de zinsnede “en het daaraan voorafgaande schooljaar hetzij eveneens 30 al dan niet gespreide halve schooldagen ongewettigd afwezig is geweest, hetzij minder dan 290 halve schooldagen aanwezig is geweest indien de leerling toen onderworpen was aan de leerplicht en gedurende dat schooljaar ingeschreven was in een kleuterschool, met uitzondering van de leerlingen bedoeld onder 27, §2, 4°, van dit decreet” opgeheven.

Art. 71. In artikel 34, §2, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 22 maart 2019, wordt de zinsnede “, en als hij gedurende het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar in kwestie 30, al dan niet gespreide halve schooldagen ongewettigd afwezig is geweest tijdens de lessen in de erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor voltijds gewoon of buitengewoon secundair onderwijs of de erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor gewoon of buitengewoon basisonderwijs, en/of het werkplekleren dat deel uitmaakt van de opleiding in de periode van 1 september tot en met 30 juni” opgeheven.

Art. 72. Aan artikel 39 van hetzelfde decreet wordt een paragraaf 6 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§6. In afwijking van dit artikel heeft een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, geen recht op een selectieve participatietoeslag als welbepaalde inkomsten, overeenkomstig artikel 38, §3, door weging een bepaald bedrag overschrijden. De Vlaamse Regering bepaalt de inkomsten die daarvoor in aanmerking komen, de modaliteiten van de weging, en de Vlaamse Regering stelt het bedrag vast dat niet mag worden overschreden.”.

Art. 73. In hetzelfde decreet wordt boek 2, deel 3, titel 2, dat bestaat uit artikel 53 tot en met 56, opgeheven.

Art. 74. In hetzelfde decreet wordt artikel 54 opgeheven

Art. 75. In artikel 95 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 1 juli 2022 en 21 oktober 2022, wordt het zesde lid opgeheven.

Hoofdstuk 8. Inwerkingtreding

Art. 76. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2025, met uitzondering van:

- 1° artikel 7 en 8, die uitwerking hebben met ingang van 1 september 2023;
- 2° artikel 15, 2°, dat uitwerking heeft met ingang van 1 januari 2024;
- 3° artikel 29 en 30, die in werking treden op 1 januari 2025 en van toepassing zijn op de kosteloze beschikkingen die dagtekenen vanaf 1 januari 2025;
- 4° artikel 31, dat in werking treedt op 1 januari 2025 en van toepassing is op de akten van eigendom die ten bate van de erflater of op zijn verzoek zijn verleden vanaf 1 januari 2025;
- 5° artikel 39 tot en met 42, die van toepassing zijn op de belastbare tijdperken en die aanvangen na 31 december 2024;
- 6° artikel 43, dat in werking treedt op 1 juli 2025;
- 7° artikel 46 tot en met 54, die in werking treden op de dag waarop het besluit tot sluiting van de vereffening van de Vlaamse Participatiemaatschappij in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt;
- 8° artikel 58 en 59, die in werking treden op de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad;
- 9° artikel 60 en 61, die in werking treden op 1 juli 2025;
- 10° artikel 62 tot en met 64 en 68 tot en met 72, die in werking treden op 1 september 2025;
- 11° artikel 65, 67, 73 en 75, die in werking treden op 1 januari 2026.

Brussel, 8 november 2024.

De minister-president van de Vlaamse Regering
en Vlaamse minister van Economie, Innovatie en Industrie,
Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Melissa DEPRAETERE

De Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid,
Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken,
Sociale Economie en Zeevisserij,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand,
Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding,
Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER

De Vlaamse minister van Brussel en Media,

Cieltje VAN ACHTER